


YOUNG MIGRANT & Welsh

TEACHING RESOURCE

Includes 7 lesson plans
Exploring diversity, identity
and migration for KS3 pupils

Lesson 1

<p>Lesson Title:</p>	<p>Young, Migrant and Welsh</p> <p>This lesson will introduce the YMW resource and the aims and objectives. Learners will investigate keywords and themes in the resource. They will also consider the outcome of the series of lessons, which is to reclaim the word migrant for the Young, Migrant and Welsh Interviewees and to take action to create a welcoming Wales for migrants.</p>	<p> Curriculum Links:</p> <p>PSE Active Citizenship Developing communication</p> <p>LNF Oracy: Speaking and listening</p> <p>The Four Purposes (Successful Futures) Ambitious, capable learners Ethical, informed citizens who are ready to be citizens of Wales and the world Healthy, confident individuals</p>
<p>Key questions:</p>	<p>What makes us unique? What give us our identity?</p>	
<p>Lesson objectives:</p>	<p>To introduce the Young, Migrant and Welsh resource, aims and expectations. To understand the meaning of the word migrant. To identify the main themes.</p>	
<p>Lesson outcomes:</p>	<p>To understand the meaning of the word migrant, refugee, asylum seeker. To generate and answer questions about the YMW interviewees using the film. To create a wordle of keywords identifying the most important keywords (you can return to this to add and amend throughout the project).</p>	
<p>Resources:</p>	<p>YMW Film YMW Photos Keywords and definitions KWL grid Venn diagram Profiles of the YMW interviewees</p>	
<p>Time required:</p>	<p>60 mins</p>	

To start: Thinking about identity

Show the pictures in Resource 1a to the learners. Ask them to decide on themes for the photos.

Now show a picture of the four young people on Swansea beach (Resource 1b). Ask the learners what do they all have in common? This may include many things which are common to all young people. Now clarify with the learners that these young people have contributed to making the resource and they are all migrants or from a migratory background. This resource has been put together with the aim of reclaiming the word "migrant": to ensure that learners have a better knowledge, understanding and empathy with young people who live in Wales who also happen to be migrants. Throughout the resource learners will investigate the issues of being young, migrant and Welsh in a participatory way. By the end of the resource learners will be able to understand what makes their own identity, the importance of identity to others and the need to create a welcoming environment for all to belong to.

Activity 1: What are the keywords and definitions?

This activity will enable the learners to think about the keywords and definitions that they will encounter in the resource; activate their prior knowledge and dispel any myths that they might have. Ask learners to match the keyword to the definition (Resource 2). Explain to the learners that a migrant is a person who moves to another place for better living conditions which might mean finding work.

With this definition in mind, encourage the learners to consider whether someone who has moved from another part of Wales is a migrant, or someone who has moved from England, Scotland or Ireland? Is or was anyone in their own family therefore a 'migrant'? Try to breakdown the idea of 'them' and 'us', by encouraging the learners to see that we might all be migrants, and that migrants are also people like us. Ask if any of the learners have considered moving to another country, or know of anyone who has moved to another country. If they did this then they would make them a migrant.

This resource is written with migrants, who have moved to Wales. They might be recent migrants fleeing conflict, or second generation migrants, whose parents moved to Wales for a better life. They might also be refugees, who have been forced to move from their home and cannot go back, or asylum seekers, who are seeking safety in the country that they have moved to. Point out that asylum also means safety, sanctuary, shelter, refuge and protection.

Activity 2: Thinking around the word migrant

Ask learners to show their understanding of the word migrant by brainstorming all the words that they associate with it – this could be positive or negative. Encourage learners to think about the images they have seen or news they have heard recently. Extend their ideas by asking the learners to create a visualisation on paper, in a freeze frame or through acting which might show feelings and emotions. Now ask the learners how the YMW interviewees might see Wales.

Give the learners the photograph (Resource 3) of three of the interviewees in the resource outside the house. This is their interpretation of how they feel about Wales. Ask learners who they think was born in Wales or who grew up here? Guide learners to think about the image and the way they are facing – towards the house / home, half way there or walking away. What do the learners think walking away from the home could signify? (e.g. the uncertainty of seeking asylum)

Show the learners the profiles (Resource 4) of the three interviewees. Now tell them that Interviewee A was born here, Interviewee B is a migrant and Interviewee C is seeking asylum. Can learners design an emoji for the YMW interviewee's emotions?

Each of the interviewees sees home as a focus in their lives. Point out to the learners that we are the same – we desire security and stability and the home represents this, which could be a reason for moving to Wales.

Activity 3: Asking questions and making connections


Ask learners to draw a KWL grid (What I know, What I want to know, What I have learnt) (Resource 5). Populate the what I know column, then generate questions in pairs: what do they want know? Watch the video and then complete the grid. Were their questions answered?

Draw a Venn diagram (Resource 6) and identify what is the same / different between young people in the video and the students in the class. Themes to include could be family, hobbies, religion, language, food or their view of Wales. Compare the Venn diagrams and ask learners to use Resource 7 to help them summarise what they have discovered i.e. people from non-migratory and migratory backgrounds share the same issues.

To finish:

If there is time, ask learners to look forward to the rest of the project and generate a wordle of keywords – those that they think they will come across most often or which will have the most impact learners must make the biggest and repeat the most often. Be prepared to share their wordles with the class. Keywords could include identity, belonging, refugees, migrant, Wales, asylum seeker, peace, safety, better life, movement, home, culture etc.

Lesson 2

<p>Lesson Title:</p>	<p>The Key to Our Identity</p> <p>This lesson will look at the key features of identity; investigate which questions to ask to find out the most about people; identify how our identities are the same and/or different and investigate whether we represent ourselves differently on social media.</p>	<p> Curriculum Links:</p> <p>PSE Active Citizenship Developing communication</p> <p>LNF Speaking Listening Reading: Comprehension</p> <p>The Four Purposes (Successful Futures) Enterprising, creative contributors Ambitious, capable learners Ethical, informed citizens who are ready to be citizens of Wales and the world</p>
<p>Key questions / thinking points:</p>	<p>What key features contribute to our identity?</p> <p>What are the best questions to ask to find out more about each other?</p> <p>How do we represent ourselves in the virtual world?</p>	
<p>Lesson objectives:</p>	<p>To consider how our identities are the same and different through using effective interview techniques.</p> <p>To watch the videos to find out more about YMW interviewees: their religion, culture and hobbies.</p> <p>To summarise key features of their own identity.</p> <p>To discuss how we represent ourselves on social media and gain an understanding of diversity and stereotypes.</p>	
<p>Lesson outcomes:</p>	<p>Write a list of questions that can be used to gain the most information and list the most effective interview questions in categories.</p> <p>Collate information from interviews.</p> <p>Complete an onion of identity and create an avatar for themselves.</p>	
<p>Resources:</p>	<p>Onion of identity Post it notes Paper and pens</p>	
<p>Time required:</p>	<p>60 mins</p>	

To start: How can we find out who we really are?

Tell learners that they are in the role of a journalist in a hot seating activity: they have just two questions in which to find out as much as possible about another member of the class. Think back to lesson 1 and the answers that the interviewees were giving. What were the questions that were asked?

Change learners in the hot seat. The observers must make a note of which questions are the most effective on post it notes. Who found out the most about the interviewee? What did they find out about: what they do or about how they feel? Discuss the difference between open and closed questions.

Activity 1: The Onion of Identity

Organise the questions on post it notes into categories e.g. family, hobbies etc. Refer to Resource 1: a picture of the post it notes used by the YMW Interviewees. Did these questions differ from theirs? Watch the YMW Interviewees in chapter 4 and 5. Pause to ask learners to try to generate the question that is to be answered.

Create an onion of identity for the young people in the film (Resource 3). What headings will they add to the onion? What layers make us? What will go in the middle and at the outer edge? You could move through family, friends, hobbies, beliefs, aspirations or worries.

Ask learners to make connections between themselves and the YMW interviewees by completing the following sentences (Resource 2):

This reminds me of myself because...

This reminds me of somebody I know because...

This reminds me of something that is happening in the world because...

Learners must then create an onion of identity for themselves. What information will go closest to the centre? Which will go furthest away? Learners must decide what information is the most important to them.

Activity 2: An avatar¹ for social media

Sometimes life is seen differently on social media. Identify what the YMW Interviewees say about this. Why do we sometimes try to project ourselves as something different on social media? Ask the learners if they could choose an avatar, a representation of themselves, what would it be? This could be associated with a hobby, belief or aspiration. They must consider what people can see on the outside, while thinking about what they feel on the inside. Challenge learners to explain the difference between these. On completion ask them to present a partner's avatar to the class explaining why they think they made their choices.


To finish: Get it trending

Challenge the learners to create a message telling other young people how important it is to celebrate uniqueness and diversity in ten words. They must consider what it is like for young people to be stereotyped and how important it is for young people, who may or may not be migrants, to be free from stereotypes. Now create a hashtag – a label for their message which will ensure that the content is shared – in one or two words.

Allow the learners to share their words and phrases.

¹ An avatar is the embodiment of a person or an idea. Avatars are commonly used in online communities. Users choose an image that represents their persona.

Lesson 3

<p>Lesson Title:</p>	<p>Why-why-why</p> <p>This lesson will investigate the reasons for migrants leaving their country and entering a new one; it will encourage learners to see themselves as global citizens and highlight the number of people who are refugees and the difficulties faced when moving to a new country.</p>	<p> Curriculum Links:</p> <p>PSE Active citizenship Developing thinking Developing ICT</p> <p>LNF Oracy: Speaking, listening and collaboration Reading: Strategies, response and analysis Writing: Structure and organisation</p> <p>The Four Purposes (Successful Futures) Ambitious, capable learners Enterprising, creative contributors Ethical, informed citizens</p>
<p>Key questions / thinking points:</p>	<p>Why do people move out of their country? Why do people move to Wales? Why do people move away from Wales?</p>	
<p>Lesson objectives:</p>	<p>To identify the reasons why people move away from their own country and why people move to Wales.</p> <p>To gain further understanding of the effect that moving might have on people.</p> <p>To discover where people move from and to.</p>	
<p>Lesson outcomes:</p>	<p>Design an infographic with key information about the movement of people to other countries including Wales; why people move and the positives and negatives of moving to Wales.</p>	
<p>Resources:</p>	<p>Resources Why-why-why Chain Globingo Figures mapping the movement from the UN Refugee Agency</p>	
<p>Time required:</p>	<p>60 mins</p>	

To start: A snowball starter

Consider why people might move and relocate to Wales. A snowball activity (Resource 1) could be used here for learners to share ideas. Now consider why people might move away from Wales and relocate elsewhere. Are there any similarities or differences between these?

Show learners resource 2 to demonstrate that movement is not only one way.

Activity 1: Why-why-why?¹

Create a chain outlining why people move (Resource 3). Organise the class into groups and give everybody a link from the chain. They must find all the questions and answers on their chain by asking others in the class what they have. Tell learners that this is a Why-why-why chain which is used to stimulate thinking and discussion. Ask pairs to generate a new question for the chain. One of these could be what would make you move away from Wales?

Identify why the YMW Interviewees have moved to Wales from another country. Think back to the films already watched. What difficulties have they faced due to moving to Wales?

Interviewee	Country of origin (themselves or family)	Reason for moving	View of Wales	Hobbies	Difficulties

Following this ask the learners: if you were to become a future migrant, what difficulties might you face?

¹ The Why-why-why Chain can be found in the Oxfam resource Education for Global Citizenship: A Guide for Schools.

Activity 2: Mapping the Movement

Map the movement on a world map or by putting place markers in the room for the continents. Ask learners to share observations of where the refugees have come from and where they are going to. Then ask learners to stand on the continents that the YMW interviewees or their heritage is from, from what they have learnt so far.

Activity 3: Globingo!

How much do the learners know about countries around the world? Play Globingo (Resource 4). Learners ask each other questions such as: who in the room has moved from a different country or who has eaten food from a different country? Put each answer on a post-it note, with a summary, then place it on the continents around the world. Map out who has visited different countries, eaten food from different countries and/or can tell the class something about them.

Activity 4: Discovering facts and statistics


Give learners figures of migrants coming into Wales and the movement of the migrants to different countries in Resource 5. Then ask learners to research further facts, statistics and news stories using the Internet. Choose websites carefully thinking about the reliability of the author of the website or news story, when it was published and why. Ask learners to produce an Infographic in groups using words, figures and pictures to display the facts, statistics and opinions about migrants in Wales: what is the most important information to include? Consider the design of the infographic using images, charts and diagrams instead of paragraphs of writing. Encourage learners to present their infographic to the class.

To finish: 1-2-3

Turn and talk in pairs:

- One thing they have learnt that is new to them.
- Two things that have surprised them.
- Three questions that they want the answer to.

Lesson 4

<p>Lesson Title:</p>	<p>Postcards from Wales</p> <p>This lesson will investigate further the cultural experiences that the YMW Interviewees face when moving to or growing up in Wales. Learners will list cultural difficulties and consider how to become a school of sanctuary, a welcoming place for migrants to Wales.</p>	<p> Curriculum Links:</p> <p>PSE Active citizenship Developing thinking Developing communication</p> <p>LNF Reading: Comprehension</p> <p>The Four Purposes (Successful Futures) Ambitious, capable learners Enterprising, creative contributors Ethical, informed citizens who are ready to be citizens of Wales and the world Healthy, confident individuals</p>
<p>Key questions / thinking points:</p>	<p>What cultural experiences do the YMW Interviewees find difficult?</p> <p>How do stereotypes affect the experience of the YMW Interviewees?</p>	
<p>Lesson objectives:</p>	<p>To identify the barriers YMW people might face in Wales and their communities.</p> <p>To list cultural differences and difficulties explored in the YMW interviews.</p> <p>To consider how Wales can become a Nation of Sanctuary.</p>	
<p>Lesson outcomes:</p>	<p>To devise a motto / slogan and collage for Wales's international identity and present ideas on how Wales can become a Nation of Sanctuary to the class.</p>	
<p>Resources:</p>	<p>YMW Film YMW Photos Oxfam Schools of Sanctuary Resources: www.oxfam.org.uk/education/resources/schools-of-sanctuary Schools of Sanctuary resource: www.cityofsanctuary.org</p>	
<p>Time required:</p>	<p>60 mins</p>	

To start: **How would you represent home?**

Ask the learners to brainstorm a list of words that sum up what home means to them.

Now give learners the picture of home (Resource 1). Ask learners to work in pairs to describe what home means to the YMW interviewees in the picture. Share their ideas. Does this differ from their interpretation?

Now give learners the photos Postcards from Wales (resource 2). What do they say about Wales? Ask learners what would be on their postcard? Put answers on a post-it note and share these by displaying them on the whiteboard. What do their choices say about Wales as a nation that can be a home to all?

Activity 1: Wales as an emoji

Watch chapters 4 and 5 to get to find out more about the interviewees.

Draw an outline of a person / avatar to represent people who have come to live here. Add around the outside notes about what we see on the outside and, on the inside, write how the YMW interviewees are feeling.

Discuss the problems that some migrants might have regarding cultural differences. Questions that you could ask are: What does it mean to be follow Islam in Wales? What does the hijab signify as expressed by the YMW Interviewees? Is culture and religion viewed as the same thing? How do cultural differences experienced through moving to Wales or growing up in a family who have moved to Wales create a "culture shock?" What are the difficulties of learning a new language?

Activity 2: Opinion continuum

Following this ask learners to consider how Wales is represented. Use an opinion continuum so that all the learners can take part in the discussion. At one end of a washing line is agree and at the other is disagree. Learners must move along the washing line depending on their opinion.



Read out the statements:

- According to the YMW Interviewees Wales is a place that is welcoming to migrants, refugees and asylum seekers.
- Your community is welcoming to migrants, refugees and asylum seekers.
- Wales is respectful of the rights of migrants and refugees.
- Stereotypes exist in the community.

Sum up how the group feels on the board. Ask the learners to think about how they can change minds and opinions and if they can find out how welcoming Wales is to migrants, refugees and asylum seekers.

Activity 3: Wales as a Nation of Sanctuary

One way for Wales to become more welcoming and free from stereotypes would be to become a Nation of Sanctuary. Ask learners to research nations and schools of sanctuary on the following website:

www.cityofsanctuary.org. They must fill in 5W's and a H (Resource 4) generating their own questions to gain as much information as possible (refer to the open and closed questions in lesson 2).

Would being a School of Sanctuary, a "school that is committed to being a safe and welcoming place for all, especially those seeking sanctuary" help young migrants in Wales or could it help all students in Wales? List all the positive features of a School of Sanctuary and link these to the lives of the young migrants in the film. What would have made their transition to a new country easier? Ask groups to write their ideas on a large A3 sheets and ask a spokesperson from each group to feedback to the class.

To finish: An emoji for Wales

Now ask learners to add to their emoji and think of a slogan or motto for Wales. See Resource 5 for an example.

How do we want to see ourselves – free from racism, helpful, open and welcoming?


A nation which respects the rights of others and takes responsibility for others?

Challenge learners to represent this with a slogan or emoji. Encourage learners to think about what makes Wales unique.

Is Wales a nation that moves forward but looks backward to preserve its traditions and heritage?

Ask learners to feedback ideas with reasons for their choices.

Lesson 5

<p>Lesson Title:</p>	<p>Photo marathon</p> <p>This lesson will enable learners to think creatively about the themes and ideas in the resource. They will link themes to the visual representations or photos taken by YMW Interviewees and think creatively about the issues, taking inspiration from their own surroundings.</p>	<p> Curriculum Links:</p> <p>PSE Developing ICT Working with others Developing thinking</p> <p>LNF Oracy: Speaking, listening and collaboration Reading: Strategies, response and analysis Writing: Structure and organisation</p> <p>The Four Purposes (Successful Futures) Enterprising, creative contributors Ambitious, capable learners</p>
<p>Key questions / thinking points:</p>	<p>How can we present the themes and keywords visually in photos taken around the school and home environment? How can we visually represent keywords?</p>	
<p>Lesson objectives:</p>	<p>To identify the themes in the project as visually represented by the YMW interviewees.</p> <p>To creatively represent the themes as discussed in the project.</p> <p>To create an exhibition of photos from their photo marathon.</p>	
<p>Lesson outcomes:</p>	<p>Display of photo marathons</p>	
<p>Resources:</p>	<p>YMW Film YMW Photos Map of the school</p>	
<p>Time required:</p>	<p>60 mins</p>	

To start: **Play human treasure hunt**

Prepare a treasure hunt for the learners. The treasure should be related to the learners and what they might have done in the past week such as:

- **Someone who has been swimming in the past week**
- **Someone who knows what the UN Convention on the Rights of the Child is**
- **Someone who likes skateboarding**
- **Someone who has helped somebody in the past week**
- **Someone who has written a letter**

Once the treasure is collected you will have a winner!

Activity 1: Go on a treasure hunt

Ask learners to take part in an ideas avalanche. Collect all the keywords on the board that have been used in the resource so far (Resource 1). Explain to the learners that they are going to consider how to visually represent the keywords using locations in the school.

Either place keywords from the resource around the school and send learners on a treasure hunt with directions and clues to collect the words, challenging learners to explain how the keyword links to the location (this activity will need to be set up in advance) or ask learners to think about the different areas of the school and how they can link themes to venues and locations in the school.

For example: friendship could be placed on a display board of children's pictures; identity could be next to the school badge; community could be in the school hall; diversity could be an outside area.

Activity 2: YMW Photo Marathon

The YMW interviewees were challenged to find their own interpretations of the words and phrases

- **If today was an emoji**
- **Something Welsh**
- **Something that says Swansea / Cardiff / Wales**
- **What makes a home**
- **Selfie without showing your face**
- **Identity**
- **Postcards from Wales**
- **Drawing lines in the sand**
- **Life through a snapchat filter**
- **Moving forward looking backwards**
- **The faceless self portrait**

Ask the learners to match the phrases above to the pictures (Resource 2) and justify their answers. Note: There may be more images for one caption or none!

Activity 3: Your Visualisation

Now it is the learners turn to be creative with their visualisations. Either use the phrases above for learners to find interpretations for their own pictures or include some new ones. Other phrases could include:

- **A place where we all belong**
- **Celebrating diversity**
- **Our emoji today**
- **A place with no labels**
- **Somewhere you can be you**

Learners should present their ideas to the class. If possible, allow students to take the photos and print them out.

To finish: Looking backwards, moving forwards

Host an exhibition in your class or school and write an assembly explaining what the learners have learnt in the project so far. Invite other students to write letters to the local refugee council to invite them into the school to talk about the experiences of refugees.

Lesson 6

<p>Lesson Title:</p>	<p>The Issue Tree</p> <p>This lesson will enable learners to think critically about the migrant journey looking at the issues, effects and solutions on a wider scale including a closer investigation of those who are forced to flee; then linking this to the experience of the YMW interviewees who may have moved to Wales for economic reasons. Learners will think about how we can make the journey easier for anybody who moves to a new country.</p>	<p> Curriculum Links:</p> <p>PSE Developing communication Developing thinking</p> <p>LNF Oracy: speaking, collaboration and discussion Reading: Comprehension, response and analysis</p> <p>The Four Purposes (Successful Futures) Ambitious, capable learners Ethical, informed citizens who are ready to be citizens of Wales and the world Healthy, confident individuals</p>
<p>Key questions / thinking points:</p>	<p>What are the issues and effects of the migrant journey? What are the solutions to the issues of the migrant journey? How, as a community, can we make the migrant journey easier?</p>	
<p>Lesson objectives:</p>	<p>To sort the causes of the issue, the effects and the solutions using the issue tree as a graphic organiser. To collaboratively decide on solutions and think of ways to make positive changes.</p>	
<p>Lesson outcomes:</p>	<p>Learners list the issues and effects of these on the migrant journey to Wales. Learners discuss and identify the solutions to the problems that migrants may face when coming into Wales. Learners rank the possible solutions using a Diamond 9 activity.</p>	
<p>Resources:</p>	<p>YMW Film YMW Photos Information Sheet (From Welsh Bacallaureate: Refugees, Oxfam Education Resources) Photos of the refugee crisis (From Welsh Bacallaureate: Refugees - Oxfam Education Resources) Issue Tree from Global Citizenship in the Classroom: A Guide for Teachers (Oxfam, 2015) www.oxfam.org.uk/education/resources/global-citizenship-in-the-classroom-a-guide-for-teachers Diamond 9</p>	
<p>Time required:</p>	<p>60 mins</p>	

To start: **Hopes and fears in a hat**

Use different coloured paper for hopes and for fears. Ask the learners to answer the following questions on the appropriate coloured paper:

Question 1: What are your hopes and fears as young people?

Question 2: What are your hopes and fears for migrants, refugees and asylum seekers?

Share some of the ideas from the hat.

Lead a discussion asking what the similarities and differences are between the young people and those that have moved to Wales. Are there any parallels?

Activity 1: Cause, effect and solution

First discuss the meanings of "cause", "effect" and "solution".

Put learners into groups. Ask learners to collaborate to generate ideas for the causes and effect of forced migration. Learners could think back to the work completed for the Why-why-why Chain.

Give learners facts and statistics to add to their discussion (Resource 1)

Ask the learners to highlight the causes and effects in the article and add these to the issue tree; refer to resource 3 for an example of the issue tree. The causes of the issue form the roots of the tree, the effects of the issue form the branches of the tree and the solutions to the issue in the leaves are the fruit of the tree. As they complete the tree, they may think of further causes, effects and solutions. Does the class agree with the causes, effects and solutions of the migration crisis?

Watch a few more of the videos (Chapters 3, 4 & 5) and then use visual stimuli from the refugee crisis such as the biggest refugee camp or people fleeing in cramped boats to generate further discussion. (Resource 2).

Ask learners to consider if the media's portrayal of these journeys represent the experience of the YMW interviewees. How does the media portray the current refugee crisis? At times these people are shown as victims or a threat to British nationality / values. Is this a fair representation or are these people the same as those born in Wales – they want a better life or are they forced to leave? Consider again the reasons for leaving Wales and how they would want to be viewed in a new country.

Activity 2: Creative Solutions

Bring the class back together and ask the learners to suggest how the causes and effects of the refugee crisis could be tackled.

Can they think of more solutions to the lived experience of those who migrate? Solutions could be raising awareness of the issue through assemblies; arranging a cultural exchange session with local refugees or migrants or hosting an exhibition of migrant stories in the local area or volunteering to teach English.

To finish: Diamond 9 discussion

Ask learners to choose their top 9 ideas. In groups ask learners to rank the best ideas on a Diamond 9 organiser. (Resource 4)

Ask learners to put their top idea on a post it note and place around the room. Give learners dots to put on the best ideas.

Share the top ideas.

Lesson 7

<p>Lesson Title:</p>	<p>Taking Action</p> <p>This lesson will enable learners to plan action. This involves understanding an issue and planning to do something that leads to the change that they want to see. It is also about putting hope into action and ensuring that we won't live in ignorance.</p>	<p> Curriculum Links:</p> <p>PSE Active citizenship Developing communication Working with others Improving own learning</p> <p>LNF Writing Meaning, purposes and readers</p> <p>The Four Purposes (Successful Futures) Enterprising, creative contributors</p>
<p>Key questions / thinking points:</p>	<p>If you could change views by saying one thing what would it be?</p> <p>If you could promote positive change what would you do?</p> <p>How can you effectively work with others to create positive action?</p>	
<p>Lesson objectives:</p>	<p>To collaboratively design activities to raise awareness of being young, migrant and Welsh in order to celebrate identity, diversity and belonging.</p> <p>To develop skills needed for effective collaboration to take action.</p>	
<p>Lesson outcomes:</p>	<p>To decide and plan action in a group to embed change and evaluate its lasting legacy.</p>	
<p>Resources:</p>	<p>Schools of Sanctuary: List of possible actions</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;">   </div> <p>SF Youth Toolkit https://sfyouth.eu/index.php/en/sfyouth-toolkit/skills-topics</p>	
<p>Time required:</p>	<p>60 mins</p>	



To start: **Working as a team**

Tell the learners that to plan action they must be able to collaborate as a group, listen to and respond to the views of others sensitively and decide upon actions together. Put the learners into groups and play hot potato.

Hot potato

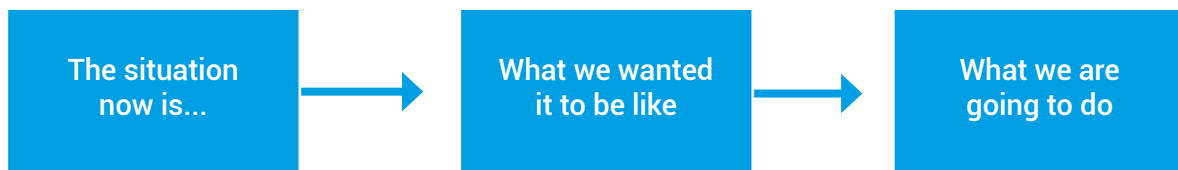
Pass an object around in a circle while music is playing. When the music stops the person holding it has to fulfil the task written on the paper. Write tasks on paper.

Tasks could include:

- Order the group in a line according to their travel time from their home to here (you are not allowed to talk to them).
 - Order the group according to their shoe size (you are not allowed to talk to them).
 - Go around the circle and introduce yourself to everyone.
 - Sing us a typical song from when you grew up.
-

Activity 1: Positive Change

Ask learners to fill in the following sentences on a post it note and put them on A3 paper:



Challenge the learners to answer this question:

If you could change people by saying or doing one thing what would it be? (This could be a single action or it could be a lifestyle change such as volunteering on a regular basis). Can the learners identify one thing that the YMW Interviewees have said that has changed their minds about migrants or young people of migratory background in Wales?

Show the learners the graphic "Know what you want to change", which will allow them to understand how an action can be run efficiently and effectively.

Activity 2: Deciding an action¹

What are the outcomes that learners would like to see from their positive action? How can the action be embedded in the fabric of the school or community? How can learners share their ideas? How can the action be evaluated after it has taken place and will there be a lasting legacy?

To plan action, it is essential that everyone is participating in their groups. Everyone must have a say on what they want to change and how they are going to do it. To ensure that all learners put forward an idea you could try one of the activities in Resource 2. Use Resource 3 to stimulate idea generation.

Activity 3: Developing an action

Enable learners to develop an effective action plan by being able to run an effective meeting by following these guidelines:

Have:

A good chair

- Makes sure everyone takes turns
- Nobody dominates
- Everybody is happy
- Makes sure everybody sticks to the agenda

A friendly atmosphere

- Welcome everybody, be creative
- Take breaks, bring food and music
- Support group decisions

A clear goal

- Everyone must be clear about what you are trying to achieve
- If you're stuck go back to your goals

A clear agenda

- This is your plan (resource 2 & 4)
- Share it beforehand
- Allocate time to each agenda item

Generate action points

- Somebody takes the notes
- Have a written record of decisions



To finish: Set tasks

Generate discussion and create three asks of yourself, your school, your community. Share the asks and set dates for running and evaluating the action.

Point out to the learners that the young people sought to represent and reclaim the word "migrant" from the negativity surrounding it in the Welsh media. How successful have they been in their objective? Ask learners to write their ideas on a piece of paper and put it in an envelope. How successful do they think they will be?

Learners must now be given time to follow through their actions. Ensure that they are evaluated. See Resource 5 for ideas on how to evaluate their actions.

Curriculum Links

Personal and social education

Department for Children, Education, Lifelong Learning and Skills. *Personal and social education framework for 7 to 19-year-olds in Wales* (Welsh Assembly Government, 2008).

PSHE	Lesson Outline	Lesson
<p>Active citizenship</p> <p>Learners should be given opportunities to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • develop respect for themselves and others • value and celebrate diversity and equality of opportunity locally, nationally and globally • be moved by injustice, exploitation and denial of human rights • participate in school and the wider community 	<p>Learners find out about the identities of the YMW interviewees. Learners develop understanding and respect for different cultures. Learners understand diversity within Wales. Learners critically analyse the many reasons for moving from one country to another. Learners understand the need for shared human rights as a result of moving.</p>	<p>1: Young, Migrant and Welsh</p> <p>2: The Key to our Identity</p> <p>3: Why-why-why</p> <p>4: Postcards from Wales</p>
<p>Developing thinking</p> <p>Learners should be given opportunities to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • use some prior knowledge to explain links between cause and effect • identify and assess bias and reliability, e.g. evaluate messages from the media • consider others' views to inform opinions and make informed decisions and choices effectively • use a range of techniques for personal reflection. 	<p>Learners activate their prior knowledge of why people move to Wales and why they leave their homes. Learners consider the barriers that migrants or young people of a migratory background might face in moving to Wales and consider the views of the young people who have made the resource. Learners consider the media portrayal of the refugee crisis and the effect on those who have chosen to move and those who have been forced to flee.</p>	<p>3: Why-why-why</p> <p>4: Postcards from Wales</p> <p>6: The Issue Tree</p>



<p>Health and emotional well-being</p> <p>Learners should be given opportunities to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • display a responsible attitude towards keeping the mind and body safe and healthy • develop positive attitudes towards themselves and others. 	<p>Learners develop a positive attitude towards the YMW Interviewees and each other through the discovery of individual identities.</p>	<p>1: Young, Migrant and Welsh 2: The Key to our Identity</p>
<p>Developing communication</p> <p>Learners should be given opportunities to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • listen attentively in different situations and respond appropriately • communicate confidently personal feelings and views through a range of appropriate methods • express opinions clearly and justify a personal standpoint • take part in debates and vote on issue 	<p>Learners listen to the interviewees in the film and each other when interviewing. Learners work in groups to design a motto or slogan for Wales as a welcoming nation for migrants and explain how Wales could become a Nation of Sanctuary.</p>	<p>1: Young, Migrant and Welsh 2: The Key to our Identity 4: Postcards from Wales 6: The Issue Tree</p>
<p>Developing ICT</p> <p>Learners should be given opportunities to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • find and develop information and ideas • create and present information and ideas • use ICT safely and responsibly, following safe practices. 	<p>Learners create an infographic researching appropriate facts and statistics. Learners use digital technology to photograph representations of key ideas and themes.</p>	<p>3: Why-why-why 5: Photo Marathon</p>
<p>Developing number</p> <p>Learners should be given opportunities to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • access and select data from relevant information presented in a variety of ways and from different sources to support understanding of PSE-related issues. 	<p>Learners use a Why-why-why Chain to understand the reasons for migration.</p>	<p>3: Why-why-why</p>



<p>Working with others</p> <p>Learners should be given opportunities to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • work both independently and cooperatively • make and maintain friendships, and begin to negotiate behaviour in personal relationships • be assertive and resist unwanted peer pressure • empathise with others' experiences, feelings and actions • develop and use a range of strategies to manage anger and resolve conflict • adapt to new situations • access an appropriate range of sources for help, support and advice. 	<p>Learners empathise with the YMW interviewees and their peers unique identities. Learners work with others to complete a treasure hunt and create visual representations of keywords and themes in photographs.</p>	<p>1: Young, Migrant and Welsh</p> <p>5: Photo Marathon</p>
<p>Improving own learning</p> <p>Learners should be given opportunities to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recognise and develop learning styles to improve learning • review and reflect on learning and analyse strengths and weaknesses • apply learning to similar situations within and outside school • manage time and meet deadlines • action plan and set targets • develop a range of revision techniques to reinforce learning • develop practical skills necessary for everyday life, e.g. basic emergency aid procedures. 	<p>Learners decide on actions to take to inform others and improve the experience of those who are young, migrant and Welsh.</p>	<p>7: Taking Action</p>



Literacy and Numeracy Framework

Department for Education and Skills. *National Literacy and Numeracy Framework*
(Welsh Government, March 2013)

Literacy	Lesson description	Lesson
<p>Reading strategies</p> <ul style="list-style-type: none"> • use a range of appropriate reading strategies to make sense of texts • use strategies to improve the fluency of reading • assess quality and reliability of texts. 	<p>Learners find and evaluate information that is new to them.</p>	<p>3: Why-why-why</p>
<p>Reading response: Comprehension</p> <ul style="list-style-type: none"> • gain an understanding of unfamiliar information • identify main ideas, events and supporting details • predict, make inferences, understand layers of meaning • make connections within/ across a range of texts/ themes • carry out research to develop a full understanding. 	<p>Learners make connections across interviews and texts. Learners identify main ideas and evidence in information on migration, including interpreting facts and statistics. Learners research cities and schools of sanctuary.</p>	<p>2: The Key to our Identity 3: Why-why-why 4: Postcards from Wales</p>
<p>Reading response: Response and analysis</p> <ul style="list-style-type: none"> • organise and analyse relevant information • distinguish between facts, theories and opinions compare a range of views • evaluate the content, presentation and reliability of texts. 	<p>Learners read and evaluate information about migration to and from Wales. Learners critically evaluate the messages in the media about the refugee crisis.</p>	<p>3: Why-why-why</p>



<p>Writing: Meaning, purposes and readers</p> <ul style="list-style-type: none"> • plan and adapt writing style to suit the audience and purpose • improve writing through independent review and redrafting • write to ensure full coverage of a topic • improve the presentation of the writing (by including the use of ICT) • reflect, edit and redraft to improve writing. 	<p>Learners plan action to inform and change using a variety of writing styles.</p>	<p>7: Taking Action</p>
<p>Writing: Structure and organisation</p> <ul style="list-style-type: none"> • use a structure that is appropriate to the purpose and focus of the task • select analyse and present information appropriately • establish a structure to organise writing. 	<p>Learners choose an appropriate structure to represent information on migration in an infographic.</p>	<p>3: Why-why-why</p>
<p>Oracy: Speaking</p> <ul style="list-style-type: none"> • communicate ideas and information to a wide range of audiences and a variety of situations. 	<p>Learners present their mottos and slogan for Wales and explain how they would make Wales a Nation of Sanctuary.</p>	<p>4: Postcards from Wales 5: Photo Marathon</p>
<p>Oracy: Listening</p> <ul style="list-style-type: none"> • listen and respond to the viewpoints and ideas of others. 	<p>Learners listen to and take notes from the YMW Film. Learners listen to each others' responses to interview questions. Learners work together creatively and to critically analyse the issues of migration in Why-why-why and The Issue Tree.</p>	<p>1: Young, Migrant and Welsh 2: The Key to our Identity</p>
<p>Oracy: Collaboration and discussion</p> <ul style="list-style-type: none"> • contribute to discussions and presentations • discuss the viewpoints/ideas of others to reach agreement 	<p>Learners collaborate to actively plan action to create a better future for migrants and young people of a migratory background to Wales.</p>	<p>5: Photo Marathon 7: Taking Action</p>



Education for sustainable development and global citizenship

Welsh Assembly Government. ESDGC: *A common understanding in schools* (July 2008)

ESDGC	Description	Lesson
<p>Developing thinking across the curriculum</p> <p>Plan</p> <ul style="list-style-type: none"> · Asking questions · Activating prior skills, knowledge and understanding <p>Develop</p> <ul style="list-style-type: none"> · Entrepreneurial thinking · Thinking about cause and effect and making inferences · Thinking logically and seeking patterns · Considering evidence, information and ideas · Forming opinions and making decisions <p>Reflect</p> <ul style="list-style-type: none"> · Linking and lateral thinking 	<p>Learners are given opportunities to develop thinking through evaluating the experience of young people who are migrants and or from a migratory heritage by asking questions, seeking answers through information gathering, making connections between themselves and others, using inference skills and reflecting creatively on what they have learnt. Learners are given the opportunity to think creatively about ways to make Wales a welcoming place for young people of a migratory background, to reflect on how they would like to be treated and to creatively think about how to make change happen. Ultimately, they will recognise that there is no them and us, that young people are all the same.</p>	<p>1: Young, Migrant and Welsh</p> <p>2: The Key to our Identity</p> <p>3: Why-why-why</p> <p>4: Postcards from Wales</p> <p>5: Photo Marathon</p> <p>6: The Issue Tree</p> <p>7: Taking Action</p>
<p>Developing ICT across the curriculum</p> <ul style="list-style-type: none"> · Finding and developing information and ideas · Creating and presenting information and ideas 	<p>Learners are given the opportunity to search, locate and evaluate information on migration to Wales and schools of sanctuary and present their findings using ICT.</p>	<p>3: Why-why-why</p> <p>7: Taking Action</p>



<p>Identity and culture</p> <p>Learners should be given opportunities to:</p> <ul style="list-style-type: none"> · develop an insight into their own values · develop respect for themselves their culture and others · value, celebrate and show sensitivity to diversity locally, nationally and globally · question stereotypes · appreciate that people's actions and perspectives are influenced by their values and to understand: <ul style="list-style-type: none"> · where their beliefs come from · how to recognise and challenge effectively expressions of prejudice, racism and stereotyping · the links between culture, faith and individual values · their own society is enriched by diversity of cultures · the impact of past actions on cultures and identity e.g. slave trade and colonisation 	<p>Learners are given opportunities to develop an insight into identity and culture through the film and photos produced by the young people who have made the resource. They learn about diversity and identity and that all young people have the same hopes and aspirations regardless of their background. They learn how culture, religion and faith are interlinked and they learn to respect themselves and others as individuals with unique identities. Learners are encouraged to decide on an action or a life change which will encourage others to celebrate diversity and recognise how society is enriched by different cultural experiences.</p>	<p>1: Young, Migrant and Welsh</p> <p>2: The Key to our Identity</p> <p>3: Why-why-why</p> <p>4: Postcards from Wales</p> <p>5: Photo Marathon</p> <p>6: The Issue Tree</p> <p>7: Taking Action</p>
<p>Choices and decisions</p> <p>Learners should be given opportunities to:</p> <ul style="list-style-type: none"> · participate in the school and wider community in order to change things · develop opinions about the denial of human rights · appreciate the value of a well balanced and well supported argument · appreciate the benefits of resolving conflicts peacefully and to understand: <ul style="list-style-type: none"> · the complexity of making decisions and the need for precaution · what is meant by basic human rights and that not everyone has them · the principles of democracy · how conflict can arise from different views about global issues 	<p>Learners identify the issues associated with the movement of young people to and from Wales in particular the issues of those who are forced to flee. They investigate the experience of refugees and learn about the lives of young people who are of a migratory background, or who have migrated. They learn that we all have the same needs as humans. They are given the opportunity to work collaboratively to plan action, make decisions and work as a group to deliver an action to bring about change in school and the wider community.</p>	<p>1: Young, Migrant and Welsh</p> <p>2: The Key to our Identity</p> <p>3: Why-why-why</p> <p>4: Postcards from Wales</p> <p>5: Photo Marathon</p> <p>6: The Issue Tree</p> <p>7: Taking Action</p>



Four Purposes (Successful Futures)

Professor Graham Donaldson. *Successful Futures Independent Review of Curriculum and Assessment Arrangements in Wales* (February 2015) p.31

Futures: The four purposes of the curriculum and the key characteristics	Description	Lesson
<p>Ambitious, capable learners who are ready to learn throughout their lives who:</p> <ul style="list-style-type: none"> • set themselves high standards and seek and enjoy challenge • are building up a body of knowledge and have the skills to connect and apply that knowledge in different contexts • are questioning and enjoy solving problems • can communicate effectively in different forms and settings, using both Welsh and English • can explain the ideas and concepts they are learning about • can use number effectively in different contexts • understand how to interpret data and apply mathematical concepts • use digital technologies creatively to communicate, find and analyse information • undertake research and evaluate critically what they find and are ready to learn throughout their lives. 	<p>Learners think critically and ask why people move to and from Wales and what is the effect of leaving behind their own cultures? They think about the similarities and differences between their lived experiences in Wales. Learners undertake independent research into the facts and statistics for movement between countries. Learners identify the issues, effect and solutions of those differences and whether these are a barrier to enjoying human rights. Learners take responsibility for ensuring that Wales is a good place to move to; a possible Nation of Sanctuary. Learners communicate their ideas through interpreting data and using digital technologies to find and evaluate information. Learners identify and interpret key themes and ideas in photographs and create their own visualisations.</p>	<p>1: Young, Migrant and Welsh 2: The Key to our Identity 3: Why-why-why 4: Postcards from Wales 5: Photo Marathon 6: The Issue Tree</p>



<p>Enterprising, creative contributors who are ready to play a full part in life and work who:</p> <ul style="list-style-type: none"> • connect and apply their knowledge and skills to create ideas and products • think creatively to reframe and solve problems • identify and grasp opportunities • take measured risks • lead and play different roles in teams effectively and responsibly • express ideas and emotions through different media • give of their energy and skills so that other people will benefit and are ready to play a full part in life and work. 	<p>Learners are asked to think creatively to make sense of the themes of identity and diversity in Wales and their community. They creatively consider the importance of belonging. Learners collaboratively seek solutions to ensure that migrants, refugees and asylum seekers are welcomed into the Welsh community, information is disseminated and action is taken. Learners use digital technology to create photo marathons and videos; ultimately creating an exhibition.</p>	<p>1: Young, Migrant and Welsh 2: The Key to our Identity 5: Photo Marathon 7: Taking Action</p>
<p>Ethical, informed citizens who are ready to be citizens of Wales and the world who:</p> <ul style="list-style-type: none"> • evaluate and use evidence in forming views • engage with contemporary issues based upon their knowledge and values • understand and exercise their human and democratic responsibilities and rights • understand and consider the impact of their actions when making choices and acting • are knowledgeable about their culture, community, society and the world, now and in the past • respect the needs and rights of others, as a member of a diverse society • show their commitment to the sustainability of the planet and are ready to be citizens of Wales and the world 	<p>Learners use evidence from the YMW Interviewees, facts and statistics to understand the lived experience of migrants and those of a migrant heritage in Wales and reflect on the culture of their own community in order to celebrate diversity and the importance of recognising everyone's individual identity. Learners identify the rights and responsibilities associated with the movement of people away from conflict towards a secure future. Learners work collaboratively to take action.</p>	<p>1: Young, Migrant and Welsh 2: The Key to our Identity 3: Why-why-why 4: Postcards from Wales 6: The Issue Tree 7: Taking Action</p>



<p>Healthy, confident individuals who are ready to lead fulfilling lives as valued members of society who:</p> <ul style="list-style-type: none">• have secure values and are establishing their spiritual and ethical beliefs• are building their mental and emotional well-being by developing confidence, resilience and empathy• apply knowledge about the impact of diet and exercise on physical and mental health in their daily lives• know how to find the information and support to keep safe and well• take part in physical activity• take measured decisions about lifestyle and manage risk• have the confidence to participate in performance• form positive relationships based upon trust and mutual respect• face and overcome challenge• have the skills and knowledge to manage everyday life as independently as they can and are ready to lead fulfilling lives as valued members of society.	<p>Learners empathise with the YMW Interviewees to understand their rights and responsibilities to embrace other cultures. Learners articulate their beliefs of what identity is in creative ways using role play, and photography. Learners are empowered to work in a participatory way. Learners establish ethical beliefs while considering the issues of migrants, refugees and asylum seekers.</p>	<p>1: Young, Migrant and Welsh</p> <p>2: The Key to our Identity</p> <p>4: Postcards from Wales</p> <p>6: Issue Tree</p>
--	--	--

The logo for Curriculum Links Resources, featuring a link icon and the text 'Curriculum Links Resources' in a bold, sans-serif font.

Curriculum Links Resources

Digital Competence

Digital Competence Framework Guidance (Welsh Government, 2016)

<http://learning.gov.wales/docs/learningwales/publications/160831-dcf-guidance-en-v2.pdf>

ESDGC

Education for Sustainable Development and Global Citizenship A Common Understanding for Schools
(Welsh Assembly Government, 2008)

<http://gov.wales/docs/dcells/publications/081204commonunderstschoolsen.pdf>

A Curriculum for Life

A curriculum for Wales – a curriculum for life (Welsh Government, 2015)

<http://gov.wales/docs/dcells/publications/151021-a-curriculum-for-wales-a-curriculum-for-life-en.pdf>

Donaldson, Graham Prof. *Successful Futures: Independent Review of Curriculum and Assessment Arrangements in Wales (2015)*

<http://gov.wales/docs/dcells/publications/150225-successful-futures-en.pdf>

Oxfam Global Citizenship Education

Education for Global Citizenship: A guide for schools (Oxfam GB, 2015)

[file:///C:/Users/User/Downloads/Global_Citizenship_Schools_WEB%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/Global_Citizenship_Schools_WEB%20(3).pdf)

Global Citizenship in the Classroom: A guide for teachers (Oxfam GB, 2015)

file:///C:/Users/User/Downloads/Global_Citizenship_guide_for_Teachers_WEB.pdf

Schools of Sanctuary: Giving a Warm Welcome

<https://www.oxfam.org.uk/education/resources/schools-of-sanctuary>

Resources from charity organisations

National City of Sanctuary

<https://schools.cityofsanctuary.org/resources/>

Welsh Refugee Council

<http://welshrefugeecouncil.org.uk/>

The UN Refugee Agency

<http://www.unhcr.org/uk/>

UNHCR: Global Trends: Forced displacement in 2016 (UN Refugee Agency, 2017)

<http://www.unhcr.org/5943e8a34.pdf>

It's All About Culture

<http://itsallaboutculture.com/great-migrations-lecture-and-maps/>

Resource 1a

Identity



Resource 1a

Identity



Resource 1b

Picture of YMW Interviewees



Resource 2¹

Keyword	Definition
Migrant	Someone who moves from one place to another in order to live in another country for more than a year. Economic migrants move to find work.
Refugee	Someone who has been granted protection by one country to someone from another country, as that person feared for their life in their own country.
Asylum seeker	An asylum seeker is someone who has asked the UK Government for protection or refugee status. Asylum means protection or safety.

¹ Migrants, refugees and asylum seekers: what's the difference? By Alan Travis, 28th August 2015
www.theguardian.com/world/2015/aug/28/migrants-refugees-and-asylum-seekers-whats-the-difference

Resource 3

A photo of the young people's interpretation of home.



C



B



A

Resource 4

Profiles of the young people who have developed the resource.

Interviewee	Country of origin	Age	Hobbies
A	UK	16	Karate, Acting
B	Syria	23	Volunteering
C	Albania	24	Reading, Volunteering

Resource 5

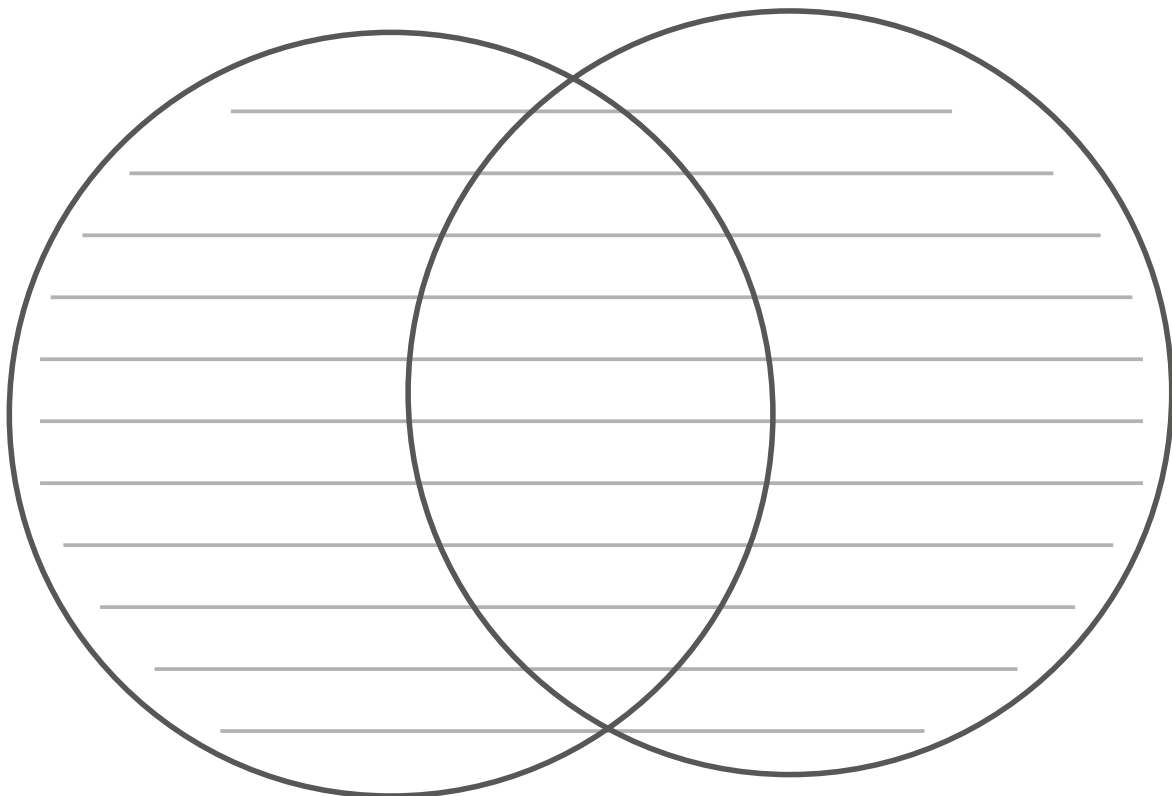
KWL grid

Things I THINK I ALREADY KNOW	
Things I WANT TO KNOW	What I HAVE LEARNED

Resource 6

Venn Diagram

Name: _____



Resource 7



Resource 1

Sorting interview questions



Resource 2

Making Connections

I have watched the YMW videos.

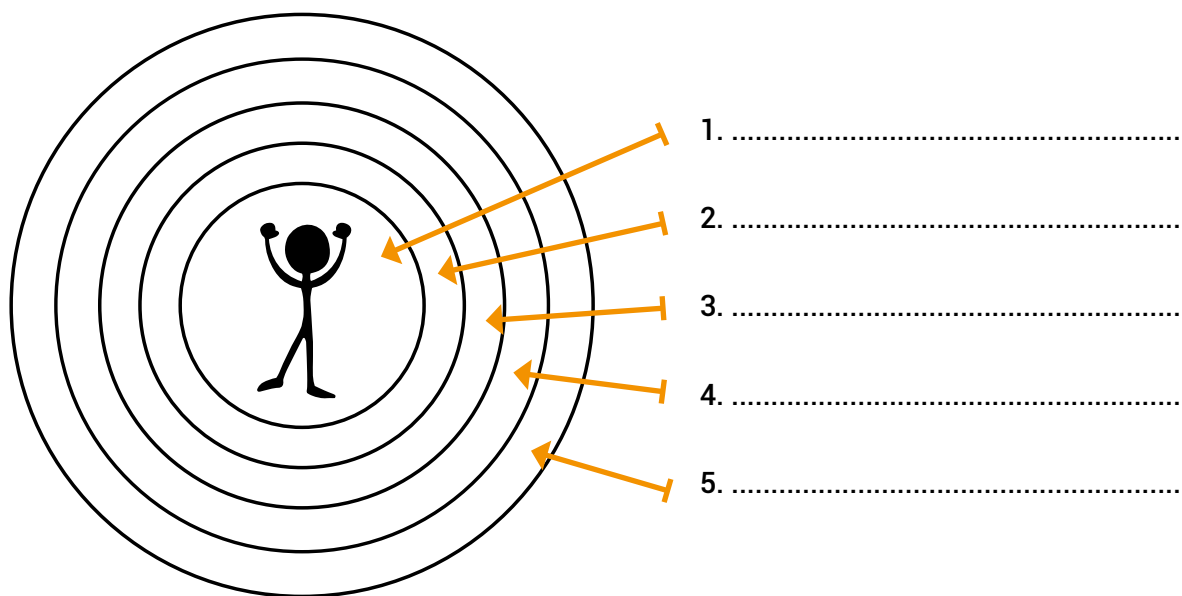
This reminds me of myself because...

This reminds me of somebody I know because...

This reminds me of something that is happening in the world because...

Resource 3

Onion of Identity

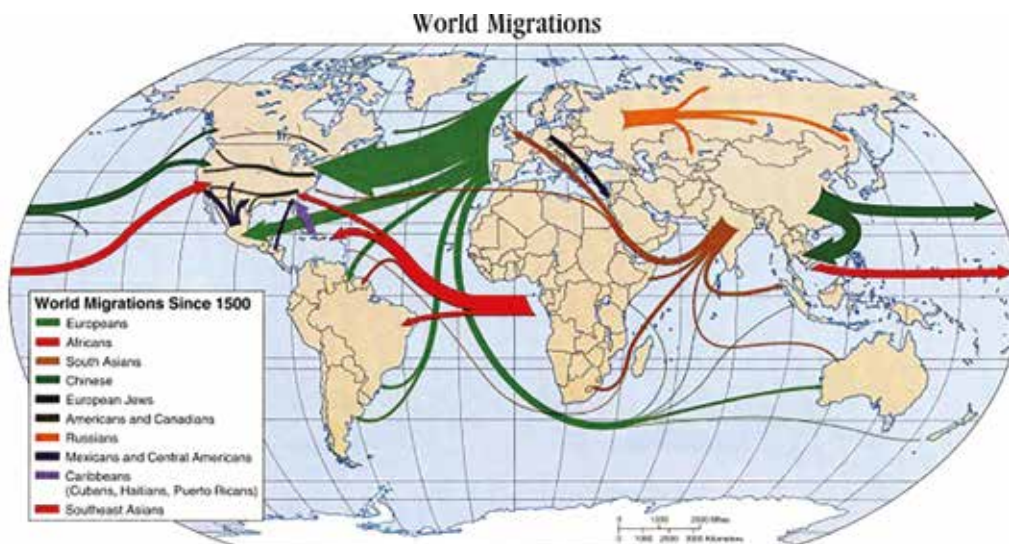


Resource 1

Snowball Activity

First have learners write their answers to questions e.g. Consider why people might move and relocate to Wales on a piece of paper. Then ask the learners to crumple the paper into a snowball and throw these across the room. Once everyone has completed this action encourage the learner to retrieve a snowball that is not their own. Then they open the snowball and respond to the answers on the paper. Does it show a similar answer that they wrote on their piece of paper or is it completely different? Ask further questions to the learners to extend their thinking considering all different elements of migration both in and out of Wales. Learners are able to make predictions, summarise and think critically.

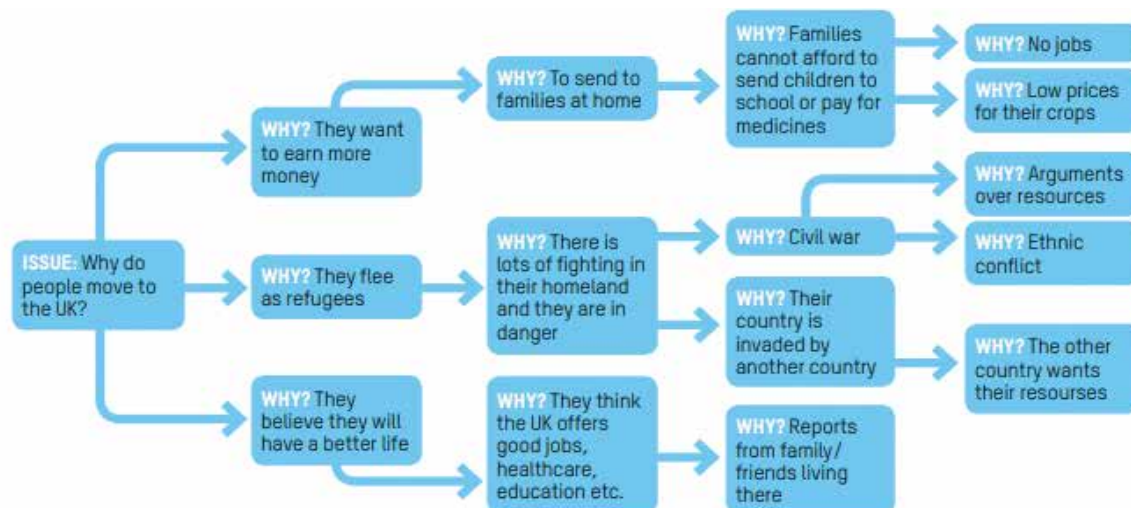
Resource 2



<http://itsallaboutculture.com/great-migrations-lecture-and-maps/>

Resource 3

Why-why-why Chain



Source: Global Citizenship in the Classroom: A Guide for Teachers (Oxfam, 2015)

<https://www.oxfam.org.uk/education/resources/global-citizenship-in-the-classroom-a-guide-for-teachers>

Resource 4

Globingo

1. Likes food from another country. Name	2. Has a friend who was born in another country. Name	3. Has visited a country outside Europe. Name
4. Can say some words in a language other than English or Welsh. Name	5. Likes a sportsperson or a musician from another country. Name	6. Has read a book or a poem by an author from another country. Name
7. Is wearing clothes made in another country. Name	8. Has lived in another country. Name	9. Has a family member or friend who lives in another country. Name
10. Has been helped by a teacher, doctor, nurse or similar adult from another country. Name	11. Knows a business (for example, a shop) run by people from another country. Name	12. Would like to live in another country. Name

Source: Welsh Bacallaureate: Refugees resource
www.oxfam.org.uk/education/resources/welsh-bacallaureate-refugees
www.oxfam.org.uk/education/resources/globingo

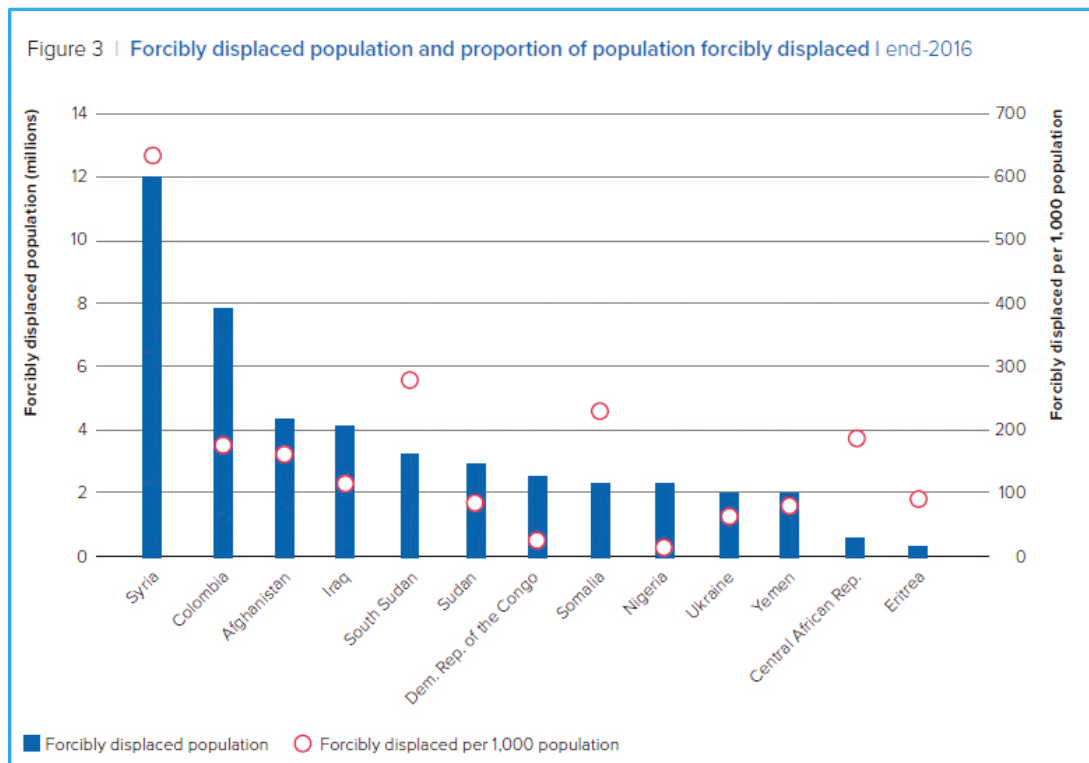
Resource 5

Mapping the movement

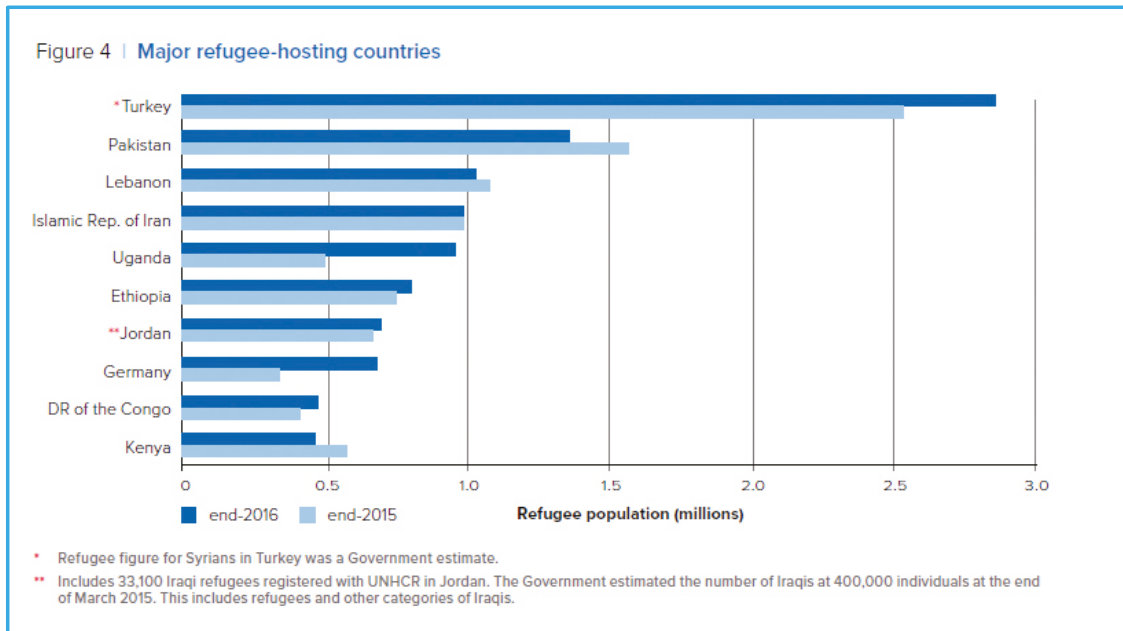
The UN Refugee Agency have reported that “an unprecedented 65.6 million people around the world have been forced from home. Among them are nearly 22.5 million refugees, over half of whom are under the age of 18.”

www.unhcr.org/uk/figures-at-a-glance.html

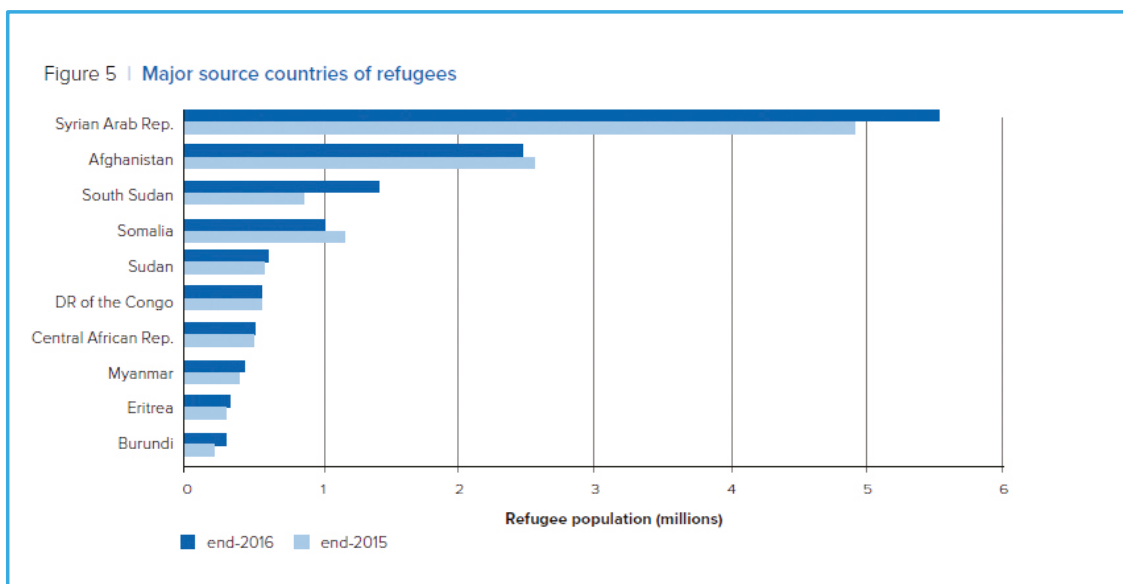
Forcibly displaced



Where do refugees go to?



Where do refugees come from?



UNHCR GLOBAL TRENDS FORCED DISPLACEMENT IN 2016 (UN Refugee Agency, 2017)

<http://www.unhcr.org/5943e8a34.pdf>

Resource 1

Home



Resource 2

Postcards from Wales





Resource 3

What can be done?

Refer to Oxfam's Schools of Sanctuary resources for further information and lesson ideas:

<https://www.oxfam.org.uk/education/resources/schools-of-sanctuary>

Action 1: Educate your school about sanctuary and promote positive attitudes. You will learn more about refugees and asylum seekers and then pass on your learning to other students and staff: See page 2.

Action 2: Encourage your school to gather information and think more deeply about how welcoming it is. See the research ideas on page 3.

Action 3: Use your influence to enable your school to become a School of Sanctuary. For guidance on holding a persuasive meeting with your headteacher or other senior leader see page 4.

Resource 4

5W's and a H

Who?
What?
Where?
When?
Why?
How?

Resource 5

If today was an emoji



Resource 1

List of keywords

Identity	Belonging	Diversity
Migrant	Refugee	Asylum
Community	Hobbies	Culture

Resource 2

If today was an emoji



Something Welsh



Something that says Swansea



Postcard from Wales





Selfie without showing your face



Identity



Postcard from Wales



Moving forward, looking backwards



Moving forward, looking backwards



Life through a snapchat filter



The faceless self portrait



Resource 1

People forced to flee: **What are the issues?**

Europe alone in 2015 saw more than one million people arrive at its borders in order to escape the horrors of war, persecution and impossible living conditions in countries such as Syria, Eritrea, Afghanistan and Iraq. There are also many aspirational reasons why people move, for instance to expand their education or improve their opportunities.

Everyone deserves to live in safety. But when people are on the move they are often at their most vulnerable. People hope for food, shelter and to be treated with dignity. But they often face discomfort, hostility, aggression and racism in the countries through which they pass, or eventually come to live.

Governments should work together to make migration safe. People should not have to resort to extremely dangerous measures to continue their journeys. Wherever they come from, people on the move are entitled to have their human rights respected and to be treated with dignity. This applies to everybody on the move, no matter what the reason for their migration is.

Charities have a role in providing people who have just arrived in Europe with assistance for their basic needs like water, hot meals and places to sleep. They can also help new arrivals to access health, social services and to integrate in their new communities.

Adapted from Refugees and Migrants Crisis in Europe; Oxfam International Public Engagement Toolkit (Oxfam, 2016)

Source: Welsh Baccalaureate: Refugees (Oxfam Education Resources)

<https://www.oxfam.org.uk/education/resources/welsh-baccalaureate-refugees>

Resource 2

**Problems and solutions of migrants,
refugees and asylum seekers**



Photo: Pablo Tosco/Oxfam

Resource 2



Photo: Pablo Tosco/Oxfam

Source: Welsh Baccalaureate: Refugees (Oxfam Education Resources)
www.oxfam.org.uk/education/resources/welsh-baccalaureate-refugees

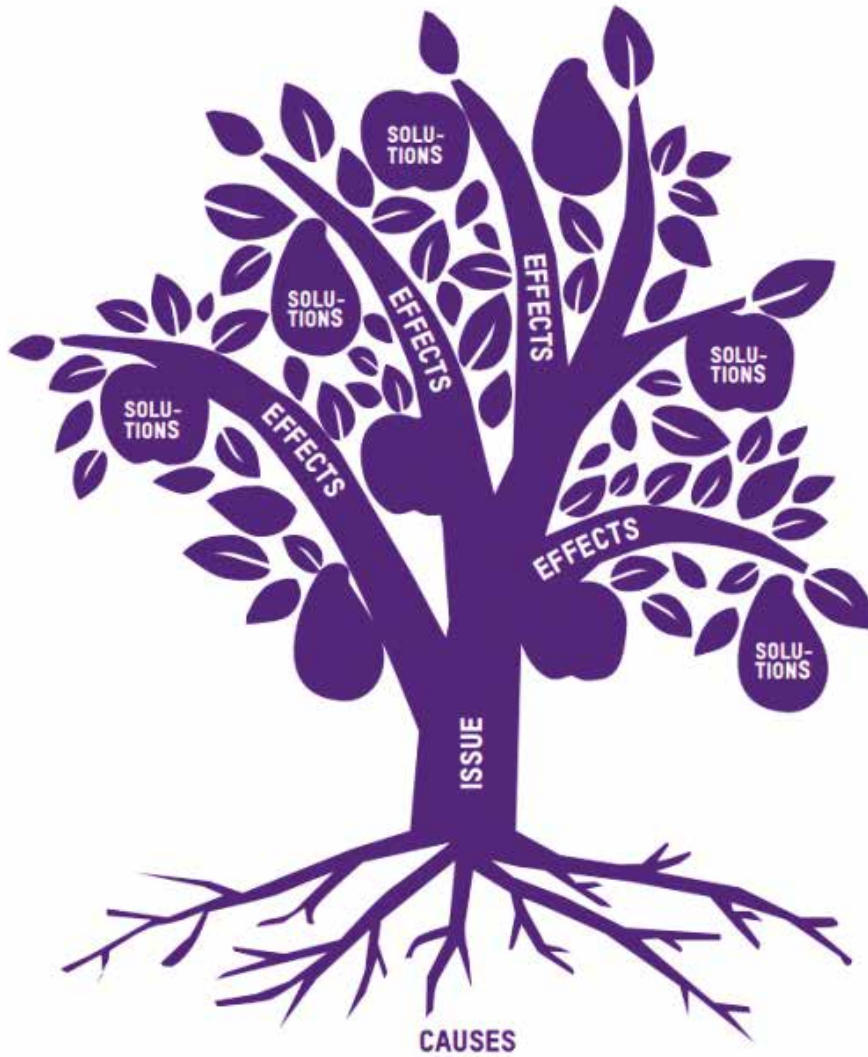
Resource 2**Bidi Bidi, the largest refugee camp in Uganda**

Photo: Pablo Tosco/Oxfam Women carry water back to their shelters at the Bidi Bidi refugee settlement in Uganda. The country is now hosting one million South Sudanese residents who have fled war and hunger in their own nation. **Photo by:** Coco McCabe/Oxfam

Source: McCabe, Coco: In Uganda, a million refugees from South Sudan—with a million stories to tell (Oxfam America First Person Blog, 2017)

<https://firstperson.oxfamamerica.org/2017/08/in-uganda-a-million-refugees-from-south-sudan-with-a-million-stories-to-tell/>

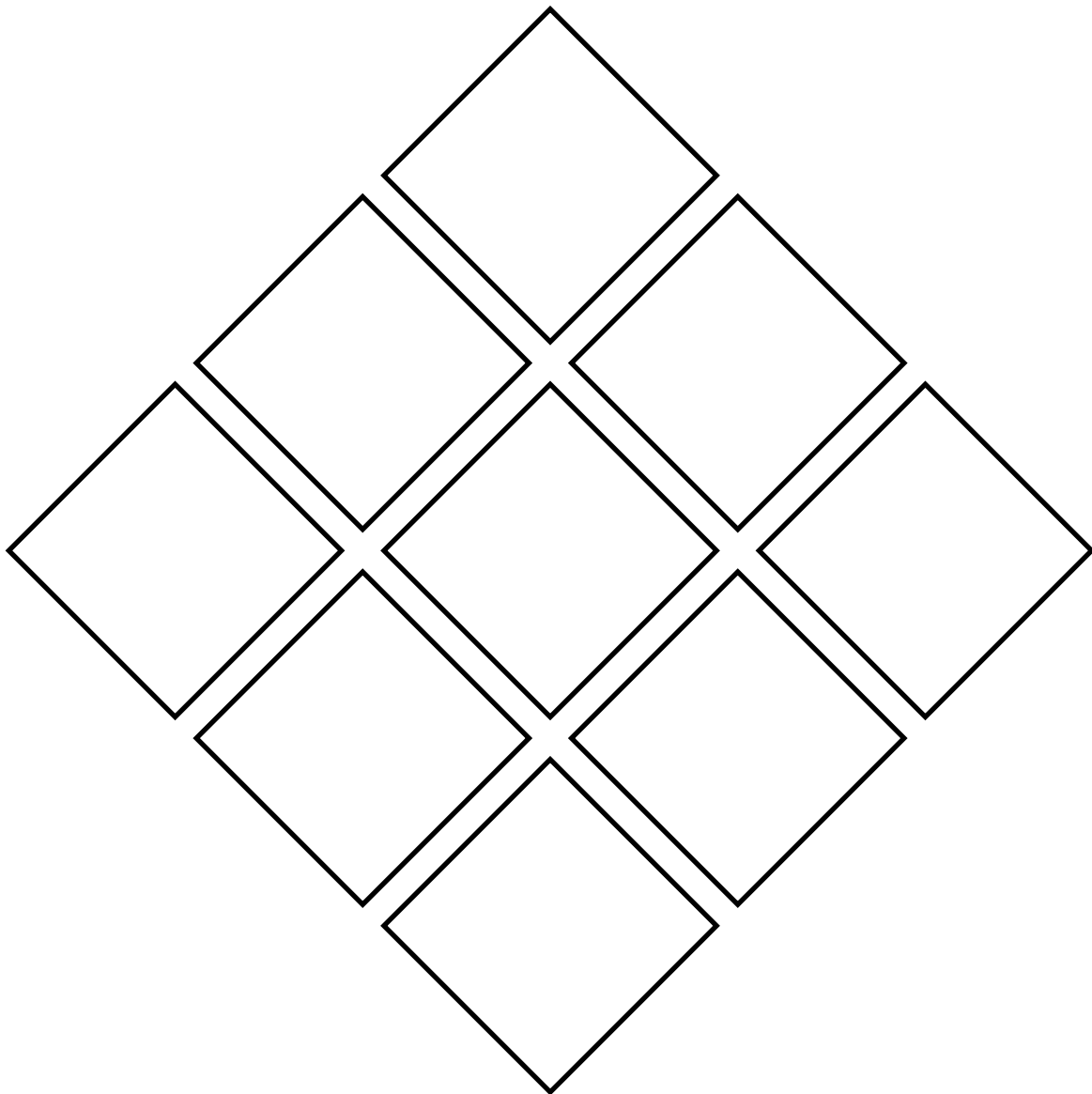
Resource 3



Source: Global Citizenship in the Classroom: A Guide for Teachers (Oxfam GB, 2015)
www.oxfam.org.uk/education/resources/global-citizenship-in-the-classroom-a-guide-for-teachers

Resource 4

Diamond 9



Resource 1



They must also ensure that their plan is SMART:

- S Specific** - it can be clearly define
- M Measurable** - any change that happens can be measured
- A Achievable** - it is possible for you to do
- R Realistic** - it can be done with the resources you have available
- T Time-bound** - it can be done within the time available
(for example, in one term)

Resource 2

Ideas for deciding an idea

Idea 1

- Draw or imagine a big line on the floor which represents a spectrum of opinions – from 'totally agree' at one end to 'totally disagree' at the other.
- Everyone must write an idea on a post-it note. Read out some of the ideas and ask everyone to stand on the part of the line that most closely represents their opinion on whether to use this idea in their group or not.
- Ask people at different points on the line to explain their views and then ask people to change positions if they have been persuaded to change their opinions.

Idea 2

- Write down the ideas that people are interested in then split up into smaller groups to investigate the top two or three.
- Take some time to research the idea using charity websites, how your group can help and the other people you can get involved with. Research charities such as EYST and Oxfam to see what campaigns, activities and events are currently being undertaken. Can you use their expertise to help you? Invite an Oxfam Speaker into school to tell you about the valuable work that Oxfam does. Research charities and specialist groups that help refugees in your area.
- Pin up all your findings and ask group members to agree on the idea they feel most strongly about.



Idea 3

- Interview a teacher, your headteacher or a local figure.
- Ask for their thoughts on the ideas you're interested in and talk to them about how they might support you.

Resource 3

- Create a celebration of diversity and equality in the classroom based on the action that you are going to take.
 - Write a persuasive letter to put on your event
 - Organise a planning meeting
 - Put on a cultural event – sharing language, food, celebrations, poetry, music, film
 - Volunteer for a day
 - Work with your local Oxfam shop to put an exhibition of your learning in the shop for a week
 - Create a reading resource to support EAL learners in your school for your topic using the images and photos and film that learners created in this resource
 - Write a story about migration
 - Collect news stories of migration over the course of a week and map the news stories: tweet about the story every day
 - Invite the local counsellor into school to talk to the learners about diversity, rights and responsibilities and what the local community does in your area to support this
 - Connect with local and national charities to provide support and information
 - Interview migrants, refugees or asylum seekers in your area
 - Make your own film celebrating cultural diversity at your school
 - Create displays that celebrate diversity
 - Have a language of the month
 - Set up conversation clubs for children who don't speak English and native speakers
-

-
- Have books available in children's language
 - Review the school's policy and ethos
 - Carry out projects around the theme of journeys or sanctuary
 - Read fiction books in class around the theme of journeys or sanctuary
 - Make links throughout history through fiction and non-fiction, film, plays
 - Contact the local museum to see if they have displays available for loan, artefacts or newspaper clippings
 - Encourage positive action, e.g. writing to your MP, supporting local refugee charities
 - Provide voluntary work for local refugees
 - Create a garden of sanctuary or a library of sanctuary
 - Create an induction process
 - Establish a buddy system
 - Loan school uniforms or PE kits
 - Provide EAL support
 - Link to extra-curricular activities provided by local charities or support groups
 - Hold an event showcasing work you have done

Source: City of Sanctuary: Schools Resource Pack

Resource 4

Title of Meeting:	Date:
Names of the people at the meeting	
Names of the people who couldn't come	
Report back on what people agreed to do at the last meeting	
Agenda item 1 (Summarise here)	Actions agreed Who's leading: What needs to be done: When does it need to happen: Who should help: Success looks like...
Agenda item 2 (Summarise here)	Actions agreed Who's leading: What needs to be done: When does it need to happen: Who should help: Success looks like...



<p>Agenda item 3 (Summarise here)</p>	<p>Actions agreed</p> <p>Who's leading: What needs to be done: When does it need to happen: Who should help: Success looks like....</p>
<p>Agenda item 4 (Summarise here)</p>	<p>Actions agreed</p> <p>Who's leading: What needs to be done: When does it need to happen: Who should help: Success looks like....</p>
<p>Any other business (Items which were not on the agenda)</p>	<p>Actions agreed</p> <p>Who's leading: What needs to be done: When does it need to happen: Who should help: Success looks like....</p>
<p>Agree the date, place and time of the next meeting</p>	

Resource 5

Ideas for evaluating a project²

Idea 1

Ask the groups to write your questions and work together to answer them.

- **Project results**
 - How did you feel about the results?
 - What did you learn from the project?
- **Task allocation**
 - How well were the tasks completed?
- **Team work**
 - How well did you communicate in the tasks?
- **Communication**
 - How well did you involve others in the actions?
 - What do you need to do next?

Idea 2 - Three chairs


- Sit with the chairs in a circle and leave three spare chairs
- In the style of musical chairs move around until you stop on a chair
- Write on the empty chairs:
 - What I enjoyed the most
 - The main challenge
 - What I would change....
- When learners stop on a chair they must answer the question

IFANC YMFUDOL *Cymreig*

ADNODD DYSGU

Yn cynnwys 7 cynllun gwers
sy'n archwilio amrywiaeth,
hunaniaeth ac ymfudo ar gyfer
disgyblion Cyfnod Allweddol 3

Gwers 1

<p>Teitl y Wers:</p>	<p>Ifanc, Ymfudol, Cymreig</p> <p>Mae'r wers yma'n cyflwyno'r adnodd YMW, ei nodau a'i amcanion. Bydd y dysgwyr yn archwilio geiriau allweddol a themâu yn yr adnodd. Byddant hefyd yn ystyried diben a chanlyniad y gyfres o wersi, sef ad-ennill y gair 'ymfudol' (migrant) i'r bobl Ifanc, Ymfudol a Chymreig sy'n cael eu cyfweld ('y Cyfweledigion'), a gweithredu at greu Cymru sy'n lle croesawgar i ymfudwyr.</p>	<p> Cysylltiadau â'r Cwricwlwm:</p> <p>Addysg Bersonol a Chymdeithasol Dinasyddiaeth Weithgar Datblygu cyfathrebiad</p> <p>LNF (Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol) (Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol) Llafaredd: Siarad a gwrando</p> <p>Y Pedwar Diben (Dyfodol Llwyddiannus) Dysgwyr uchelgeisiol a medrus Dinasyddion gwybodus a moesegol sy'n barod i fod yn ddinasyddion Cymru a'r byd Unigolion iach a hyderus</p>
<p>Cwestiynau allweddol:</p>	<p>Beth sy'n ein gwneud ni'n unigryw? Beth sy'n rhoi hunaniaeth inni?</p>	
<p>Amcanion y wers:</p>	<p>Cyflwyno'r adnodd Ifanc, Ymfudol, Cymreig, ei nodau a'i amcanion.</p> <p>Deall ystyr y geiriau 'ymfudol' ac 'ymfudwyr'.</p> <p>Nodi'r prif themâu.</p>	
<p>Dibenion a deilliannau'r wers:</p>	<p>Deall ystyr y geiriau ymfudol, ymfudwyr, ffoaduriaid, ceiswyr lloches.</p> <p>Defnyddio'r ffilm i lunio ac ateb cwestiynau am y Cyfweledigion.</p> <p>Creu 'cwmwl geiriau' (wordle) gan ddefnyddio'r geiriau allweddol pwysicaf (cewch chi fynd yn ôl at hyn i addasu'r cwmwl geiriau ac ychwanegu geiriau newydd ato trwy gydol y prosiect).</p>	
<p>Adnoddau:</p>	<p>Ffilm Ifanc, Ymfudol, Cymreig (YMW) Lluniau YMW Geiriau allweddol a'u hystyr Grid KWL Diagram Venn Proffiliau'r Cyfweledigion YMW</p>	
<p>Amser sydd eisiau:</p>	<p>60 munud</p>	

I ddechrau: **Meddwl am hunaniaeth**

Dangoswch y lluniau yn Adnodd 1a i'r dysgwyr. Gofynnwch iddynt benderfynu ar themâu i'r lluniau.

Wedyn, dangoswch lun o'r pedwar person ifanc ar draeth Abertawe (Adnodd 1b). Gofynnwch i'r dysgwyr beth sy'n gyffredin iddynt i gyd? Gall hyn gynnwys llawer o bethau sy'n gyffredin i bob person ifanc. Eglurwch i'r dysgwyr fod y bobl ifanc hyn i gyd wedi helpu i greu'r adnodd, a'u bod nhw i gyd yn ymfudwyr neu o deuluoedd ymfudol. Mae'r adnodd yma wedi cael ei lunio â'r nod o ad-ennill y gair "ymfudwr": i sicrhau y bydd dysgwyr yn dod i wybod a deall mwy am bobl ifanc yn byw yng Nghymru sy'n digwydd bod yn ymfudwyr, a thrwy hynny'n magu empathi â nhw. Trwy gydol yr adnodd bydd y dysgwyr yn archwilio mewn modd cyfranogol y problemau sy'n deillio o fod yn ifanc, ymfudol a Chymreig. Erbyn diwedd yr adnodd bydd y dysgwyr yn dirnad yr hyn sy'n ffurfio eu hunaniaeth eu hunain, pwysigrwydd hunaniaeth i bobl eraill, a'r angen i greu amgylchedd croesawgar y gall pob un deimlo'n gyfforddus ynddo. welcoming environment for all to belong to.

Gweithgaredd 1: Beth yw'r geiriau allweddol a'u hystyr?

Bydd y gweithgaredd yma'n galluogi'r dysgwyr i feddwl am y geiriau allweddol a'r diffiniadau o'u hystyr y byddant yn dod ar eu traws yn yr adnodd; i roi eu gwybodaeth flaenorol ar waith, ac i ddileu unrhyw fythau neu gamsyniadau sydd ganddynt. Gofynnwch i'r dysgwyr baru'r gair allweddol â'r diffiniad cywir (Adnodd 2). Esboniwch iddynt fod ymfudwr(aig) yn berson sy'n symud i le arall i chwilio am amgylchiadau byw gwell, gan gynnwys cael hyd i waith efallai.

Gan gadw'r diffiniad hwn mewn cof, anogwch y dysgwyr i ystyried ai 'ymfudwr' yw rhywun sydd wedi symud yma o ardal arall o Gymru, neu rywun sydd wedi symud yma o Loegr, Yr Alban neu Iwerddon? Os felly, a oes/oedd rhywun yn eu teulu sydd/a oedd yn 'ymfudwr'? Ceisiwch chwalu'r syniad o 'nhw' a 'ni', trwy helpu'r dysgwyr i weld y gallai unrhyw ohonom ni fod yn ymfudwr(aig), a bod ymfudwyr yn bobl debyg i ni. Holwch a oes rhywun ymhlith y dysgwyr sydd wedi ystyried symud i wlad arall, neu a ydynt yn 'nabod rhywun sydd wedi symud i wlad arall. Os ydyn nhw wedi gwneud hyn, mae'n golygu mai 'ymfudwyr' ydyn nhw.

Ysgrifennwyd yr adnodd yma ar y cyd ag ymfudwyr sydd wedi symud i Gymru. Gallent fod yn ymfudwyr cymharol newydd sydd wedi ffoi o ryfel yn eu mamwlad, neu ymfudwyr yr ail genhedlaeth y symudodd eu rhieni i Gymru i chwilio am fywyd gwell. Gallent fod yn ffoaduriaid hefyd, sydd wedi gorfod gadael eu gwlad heb bosibilrwydd o ddychwelyd; neu geiswyr lloches sy'n ymofyn diogelwch mewn gwlad newydd. Eglurwch fod lloches (asylum) hefyd yn golygu diogelwch, noddfa, cysgodfan, amddiffynfa.

Gweithgaredd 2: Meddwl am y gair 'ymfudwr(aig)'

Gofynnwch i'r dysgwyr esbonio sut maent yn deall y gair 'ymfudwr' drwy awgrymu a thrafod yr holl eiriau y maent yn eu cysylltu ag e, boed positif neu negyddol. Anogwch y dysgwyr i ystyried y gwahanol luniau y maent wedi'u gweld neu'r newyddion y maent wedi'u clywed yn ddiweddar. Estynnwch eu syniadau trwy eu gwahodd i'w dangos ar ffurf weledol ar bapur, mewn ffrâm fferru neu drwy eu hactio i gyfleu eu teimladau a'u hemosiynau. Gofynnwch i'r dysgwyr ddychmygu sut argraff o Gymru y mae'r Cyfweledigion YMW yn ei chael.

Rhowch i'r dysgwyr y llun (Adnodd 3) o dri o'r Cyfweledigion yn yr adnodd y tu allan i'r tŷ. Dyma eu ffordd o ddangos sut maent yn teimlo am Gymru. Gofynnwch i'r dysgwyr pwy yn eu barn nhw sydd wedi cael ei (g)eni yng Nghymru, a phwy sydd wedi tyfu lan yma? Tywyswch y dysgwyr at feddwl am y llun, ac am y ffordd y mae pob un yn wynebu – tua'r tŷ/ cartref, hanner ffordd yno, neu'n cerdded i ffwrdd ohono. Beth ym marn y dysgwyr y mae cerdded i ffwrdd o'r cartref yn ei olygu? (e.e. ansicrwydd y broses o geisio lloches)

Dangoswch broffiliau (Adnodd 4) y tri chyfweledig i'r dysgwyr. Dywedwch wrthynt: Ganwyd Cyfweledig A yma; Mae Cyfweledig B yn ymfudwr; Mae Cyfweledig C yn ceisio lloches yma. Ydy'r dysgwyr yn gallu dylunio emoji sy'n cyfleu emosiynau'r Cyfweledigion YMW?

Mae'r Cyfweledigion i gyd yn ystyried eu cartref yn ganolbwynt i'w bywydau. Eglurwch i'r dysgwyr ein bod ni i gyd yn debyg – rydym oll yn dyheu am ddiogelwch a sefydlogrwydd, ac mae'r cartref yn cynrychioli hyn inni. Dyna un rheswm efallai dros symud i Gymru.

Gweithgaredd 3: Gofyn cwestiynau a gwneud cysylltiadau


Gofynnwch i'r dysgwyr ddarlunio grid KWL (Beth rwy'n ei wybod, Beth rwy eisiau ei wybod, beth rwy wedi'i ddysgu) (Adnodd 5). Llenwch y golofn Beth rwy'n ei wybod, cyn llunio cwestiynau mewn parau: Beth maen nhw eisiau ei wybod? Gwylwch y fideo ac ewch ymlaen i lenwi gweddill y grid. A atebwyd eu cwestiynau?

Gwnewch ddiagram Venn (Adnodd 6) a nodwch beth sydd yn debyg / yn wahanol rhwng y bobl ifanc yn y fideo a'r myfyrwyr yn y dosbarth. Gellir cynnwys themâu megis y teulu, hobiau, crefydd, iaith, bwyd neu eu barn am Gymru. Cymharwch ddiagramau Venn a gofynnwch i'r dysgwyr ddefnyddio Adnodd 7 i'w helpu i grynhoi'r hyn y maen nhw wedi'i ddarganfod, h.y. mae gan bobl o gefndir sefydlog sydd ddim wedi ymfudo, a phobl o gefndir ymfudol, yr un math o broblemau.

I orffen:

Os oes amser, gofynnwch i'r dysgwyr edrych ymlaen at weddill y prosiect a chreu cwmwl geiriau o eiriau allweddol – h.y. y geiriau y byddant yn dod ar eu traws amlaf yn eu barn nhw, neu'r geiriau a fydd yn cael yr effaith fwyaf. Dylent fod yn fodlon rhannu eu cymylau geiriau â'r dosbarth i gyd. Gallai'r geiriau allweddol hyn gynnwys hunaniaeth, perthyn, ffoaduriaid, ymfudwr, Cymru, ceisiwr lloches, heddwch, diogelwch, bywyd gwell, symud, cartref, diwylliant ayyb.

Gwers 2

<p>Teitl y Wers:</p>	<p>Allwedd ein Hunaniaeth</p> <p>Bydd y wers yma'n astudio nodweddion allweddol hunaniaeth. Mae'n ceisio darganfod pa gwestiynau y dylid eu gofyn i ddysgu cymaint â phosibl am bobl; yn gofyn ym mha ffordd y mae ein hunaniaethau ni'n debyg a/neu'n wahanol i'w gilydd, ac yn archwilio a ydym yn ein cyflwyno ein hunain mewn ffordd wahanol ar gyfryngau cymdeithasol.</p>	<p> Cysylltiadau â'r Cwricwlwm:</p> <p>Addysg Personol a Chymdeithasol Dinasyddiaeth Weithredol Datblygu cyfathrebiad</p>
<p>Cwestiynau allweddol / pwyntiau meddwl</p>	<p>Pa nodweddion allweddol sy'n cyfrannu at ein hunaniaeth?</p> <p>Beth yw'r cwestiynau gorau i'w gofyn i ddysgu mwy am ein gilydd?</p> <p>Sut rydym yn ein cyflwyno ein hunain yn y byd rhithwir?</p>	<p>LNF (Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol) (Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol) Siarad Gwrandio Darllen: Amgyffred</p>
<p>Amcanion y wers:</p>	<p>Ystyried ym mha ffyrdd y mae ein hunaniaethau'n debyg ac yn wahanol, trwy ddefnyddio technegau cyfweld effeithiol.</p> <p>Gwyllo'r fideos i ddysgu rhagor am y Cyfweledigion YMW (Ifanc, Ymfudol, Cymreig): eu crefydd, eu diwylliant, eu hobiau.</p> <p>Crynhoi nodweddion allweddol eu hunaniaeth eu hunain.</p> <p>Trafod sut rydym yn arfer ein cyflwyno ein hunain ar gyfryngau cymdeithasol, a magu dealltwriaeth o amrywiaeth a stereoteipiau.</p>	<p>Y Pedwar Diben (Dyfodol Llwyddiannus) Dysgwyr uchelgeisiol a medrus Cyfranwyr mentrus, creadigol Dinasyddion gwybodus a moesegol sy'n barod i fod yn ddinasyddion Cymru a'r byd</p>
<p>Dibenion a deilliannau'r wers:</p>	<p>Ysgrifennu rhestr o gwestiynau y gellir eu defnyddio i gasglu cymaint o wybodaeth â phosibl, a rhestru'r cwestiynau cyfweld mwyaf effeithiol mewn gwahanol gategorïau.</p> <p>Coladu gwybodaeth o'r cyfweiliadau.</p> <p>Llunio "winwnsyn hunaniaeth" a chreu ymgawdoliad (avatar) iddynt eu hunain.</p>	<p>Unigolion iach a hyderus</p>
<p>Adnoddau:</p>	<p>Winwnsyn hunaniaeth Nodiadau Post-it Papur a sgrifbiniau</p>	
<p>Amser sydd eisiau:</p>	<p>60 munud</p>	

I ddechrau: Sut gallwn ni ddysgu pwy ydym yn wir?

Dywedwch wrth y dysgwyr eu bod yn newyddiadurwyr mewn ymarfer 'sedd boeth': maent yn cael gofyn dau gwestiwn yn unig i ddysgu cymaint â phosibl am aelod arall o'r dosbarth. Meddyliwch am wers 1 ac am yr atebion a roddwyd gan y Cyfweledigion. Pa gwestiynau a ofynnwyd iddynt?

Mae dysgwr newydd yn cymryd drosodd ar ôl dau gwestiwn. Rhaid i'r arsylwyr nodi ar nodiadau Post-it ba gwestiynau sydd fwyaf effeithiol. Pwy ddysgodd fwyaf am y cyfweledig? Beth maent wedi'i ddarganfod am: beth mae'n ei wneud, neu sut mae'n teimlo? Trafodwch y gwahaniaeth rhwng cwestiynau agored a chwestiynau caeëdig.

Gweithgaredd 1: Winwnsyn Hunaniaeth

Trefnwch y cwestiynau ar y nodiadau Post-it mewn categorïau e.e. teulu, hobiau ayyb. Cyfeiriwch at Adnodd 1: llun o'r nodiadau Post-it a ddefnyddiwyd gan y Cyfweledigion YMW. A oedd y cwestiynau hyn yn wahanol i'w rhai nhw? Gwyliwch y Cyfweledigion YMW yng ngwersi 4 a 5. Arhoswch am ennyd i ofyn i'r dysgwyr geisio llunio'r cwestiwn a fydd yn cael ei ateb.

Gwnewch winwnsyn hunaniaeth i'r bobl ifanc yn y ffilm (Adnodd 3). Pa benawdau y byddant yn eu hychwanegu at yr winwnsyn? Pa haenau o'r winwnsyn sy'n cyfuno i'n creu ni? Beth fydd yn mynd yn y canol, ac ar yr haen allanol? Gallech chi symud trwy'r teulu, ffrindiau, hobiau, credau, uchelgeisiau neu destunau pryder.

Gofynnwch i'r dysgwyr greu cysylltiadau rhyngddynt eu hunain a'r Cyfweledigion YMW drwy orffen y brawddegau canlynol(Adnodd 2):

Mae hyn yn fy atgoffa i amdanaf fy hunan oherwydd...

Mae hyn yn fy atgoffa i am rywun rwy'n 'nabod oherwydd...

Mae hyn yn fy atgoffa i am rywbeth sy'n digwydd yn y byd oherwydd...

Wedyn, rhaid i'r dysgwyr greu winwnsyn hunaniaeth iddynt eu hunain. Pa wybodaeth fydd yn mynd agosaf at ganol yr winwnsyn? Beth fydd bellaf o'r canol? Rhaid i'r dysgwyr benderfynu pa wybodaeth sydd fwyaf pwysig iddynt.

Gweithgaredd 2: Ymgawdoliad (avatar)¹ ar gyfer cyfryngau cymdeithasol

Weithiau rydym yn gweld bywyd mewn ffordd wahanol ar gyfryngau cymdeithasol. Nodwch beth mae'r Cyfweledigion YMW yn ei ddweud am hyn. Pam byddwn ni'n ceisio ein cyflwyno ein hunain weithiau fel rhywbeth gwahanol ar gyfryngau cymdeithasol? Gofynnwch i'r dysgwyr: pe gallent ddewis ymgawdoliad (avatar) i'w cynrychioli eu hunain, beth fyddent yn eu ddewis? Gall fod yn rhywbeth sy'n gysylltiedig â hobi, cred neu uchelgais. Rhaid iddynt ystyried yr hyn y gall pobl ei weld ar y tu allan, tra'n meddwl am yr hyn y maent yn ei deimlo y tu mewn. Heriwch y dysgwyr i esbonio'r gwahaniaeth rhwng y rhain. Ar ôl iddynt orffen, gofynnwch iddynt gyflwyno avatar eu partner i'r dosbarth gan esbonio pam yn eu barn nhw y maent wedi ei ddewis.


I orffen: Gwneud iddo drendio

Heriwch y dysgwyr i greu neges sy'n dweud wrth bobl ifanc eraill mewn deg o eiriau ba mor bwysig yw hi i ddathlu unigrywiaeth ac amrywiaeth. Rhaid iddynt ystyried sut mae'n teimlo i bobl ifanc gael eu stereoteipio, a pha mor bwysig yw hi i bobl ifanc, ni waeth a ydynt yn ymudwyr neu beidio, fod yn rhydd o stereoteipiau. Nesaf, lluniwch hashnod – label i'w neges a fydd yn sicrhau bod y cynnwys yn cael ei rannu – mewn un gair neu ddau.

Gadewch i'r dysgwyr rannu eu geiriau a'u hymadroddion.

¹ Mae avatar yn ymgorfforiad neu ymgawdoliad o berson neu o syniad. Maent yn cael eu defnyddio'n gyffredin mewn cymunedau ar-lein. Mae defnyddwyr yn arfer dewis delwedd sy'n adlewyrchu eu persona.

Gwers 3

<p>Teitl y Wers:</p>	<p>Pam-pam-pam</p> <p>Bydd y wers yma'n ymchwilio i'r rhesymau sy'n achosi i ymfudwyr adael eu gwlad am wlad newydd; bydd yn annog y dysgwyr i'w gweld eu hunain fel dinasyddion y byd ac yn tynnu sylw at nifer y bobl sy'n ffoaduriaid a'r anawsterau y maent yn eu hwynebu wrth symud i wlad newydd.</p>	<p> Cysylltiadau â'r Cwricwlwm:</p> <p>Addysg Personol a Chymdeithasol Dinasyddiaeth Weithgar Datblygu syniadau Datblygu TCG</p> <p>LNf (Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol)</p> <p>Llafaredd: Siarad, gwrando a gweithio ar y cyd</p> <p>Darllen: Strategaethau, ymateb a dadansoddi</p> <p>Ysgrifennu: Strwythur a threfniant</p> <p>Y Pedwar Diben (Dyfodol Llwyddiannus)</p> <p>Dysgwyr uchelgeisiol a medrus</p> <p>Cyfranwyr mentrus, creadigol</p> <p>Dinasyddion gwybodus a moesegol</p>
<p>Cwestiynau allweddol / pwyntiau meddwl</p>	<p>Pam mae pobl yn symud allan o'u gwlad eu hunain? Pam mae pobl yn symud i Gymru? Pam mae pobl yn symud allan o Gymru?</p>	
<p>Amcanion y wers:</p>	<p>Adnabod y rhesymau sy'n achosi i ymfudwyr adael eu gwlad eu hunain ac i bobl symud i Gymru.</p> <p>Ceisio cael gwell dealltwriaeth o'r effaith y gall symud fel hyn ei chael ar bobl.</p> <p>Dysgu o ble ac i ble y mae pobl yn symud.</p>	
<p>Dibenion a deilliannau'r wers:</p>	<p>Dylunio ffeithlun (infogram) yn dangos gwybodaeth allweddol am symudiad pobl i wledydd eraill gan gynnwys Cymru; pam fod pobl yn symud, a'r canlyniadau positif a negyddol sy'n deillio o symud i Gymru.</p>	
<p>Adnoddau:</p>	<p>Adnoddau Cadwyn Pam-pam-pam Bingo Byd-Eang Ffigurau o Asiantaeth Ffoaduriaid y Cenhedloedd Unedig yn manylu ar symudiadau pobl ar draws y byd</p>	
<p>Amser sydd eisiau:</p>	<p>60 munud</p>	

Pwynt Cychwyn: Cychwyn trwy daflu peli eira

Ystyriwch am ba resymau y gallai pobl symud i ail-ymgartrefu yng Nghymru. Gellir defnyddio gweithgaredd peli eira (Adnodd 1) yma i helpu'r dysgwyr i gydrannu syniadau. Ystyriwch wedyn pam byddai pobl yn symud o Gymru i ail-ymgartrefu mewn gwlad arall. A oes pwyntiau tebyg neu wahaniaethau rhwng y rhain? Dangoswch adnodd 2 i'r dysgwyr fel y gallan nhw weld mai nid i un cyfeiriad yn unig y gellir symud.

Gweithgaredd 1: Why-why-why?¹

Gwnewch gadwyn yn amlinellu pam bydd pobl yn symud (Adnodd 3). Trefnwch y dosbarth yn grwpiau, gan roi i bawb un ddolen o'r gadwyn. Rhaid iddynt gael hyd i'r cwestiynau a'r atebion ar eu cadwyn trwy ofyn i eraill yn y dosbarth beth sydd ganddynt. Dywedwch wrth y dysgwyr mai cadwyn Pam-pam-pam yw hon, a ddefnyddir i annog pobl i feddwl a thrafod. Gofynnwch i barau o ddysgwyr greu cwestiwn newydd i'r gadwyn. Gallai un cwestiwn ofyn beth fyddai'n gwneud i chi symud allan o Gymru?

Nodwch ba resymau sydd wedi gwneud i'r Cyfweledigion YMW symud o wlad arall i Gymru. Meddyliwch eto am y ffilmau rydych chi wedi'u gwyllo'n barod. Pa anawsterau y mae'r bobl hyn wedi'u hwynebu oherwydd eu bod wedi symud i Gymru?

Cyfweledig	Mamwlad (eu gwlad eu hunain neu wlad eu teulu)	Rheswm dros symud	Rheswm dros symud	Hobiau	Anawsterau

Gofynnwch i'r dysgwyr wedyn: petaech chi'n ymfudo yn y dyfodol, pa anawsterau gallech chi'u hwynebu?

¹ Gellir gweld y Gadwyn Pam-pam-pam mewn adnodd Oxfam o'r enw Education for Global Citizenship: A Guide for Schools.

Gweithgaredd 2: Mapio Symudiadau

Mapiwch symudiadau pobl ar fap o'r byd trwy osod marcwyr lle ar draws yr ystafell ar gyfer y gwahanol gyfandiroedd. Gofynnwch i'r dysgwyr rannu eu sylwadau am y mannau y mae'r ffoaduriaid wedi dod ohonynt, a'r mannau y maent yn mynd iddynt. Gofynnwch iddynt sefyll wedyn ar y gwahanol gyfandiroedd y mae'r Cyfweledigion YMW (neu eu treftadaeth) yn tarddu ohonynt, ar sail yr hyn y maent wedi'i ddysgu hyd yn hyn.

Gweithgaredd 3: Bingo Byd-Eang!

Faint mae'r dysgwyr yn ei wybod am wledydd ledled y byd? Chwaraewch Bingo Byd-Eang (Adnodd 4). Bydd y dysgwyr yn gofyn cwestiynau i'w gilydd, megis: pwy yn y stafell yma sydd wedi dod o wlad arall, neu bwy sydd wedi bwyta bwyd o wlad arall? Ysgrifennwch bob ateb ar nodyn Post-it, gyda chrynodeb, cyn dosbarthu'r atebion ar y gwahanol gyfandiroedd o gwmpas y stafell. Nodwch bwy sydd wedi ymweld â pha wledydd; wedi bwyta bwyd o ba wledydd, a/neu sy'n gallu dweud rhywbeth wrth y dosbarth am wahanol wledydd.

Gweithgaredd 4: Darganfod ffeithiau ac ystadegau


Rhowch i'r dysgwyr ffigurau nifer yr ymfudwyr sy'n dod i Gymru, a symudiadau ymfudwyr i wahanol wledydd yn Adnodd 5. Gofynnwch iddynt ddefnyddio'r Rhynggrwyd i ymchwilio i ragor o ffeithiau, ystadegau a straeon newyddion. Dewiswch y gwefannau i'w defnyddio'n ofalus, gan ystyried dibynadwyedd awdur y wefan neu'r ffynhonnell newyddion, pryd y'i cyhoeddwyd a pham. Gofynnwch i'r dysgwyr greu ffeithlun (infographic) mewn grwpiau gan ddefnyddio geiriau, ffigurau a lluniau i arddangos y ffeithiau, yr ystadegau a barn gwahanol bobl am ymfudwyr yng Nghymru: beth yw'r wybodaeth bwysicaf y dylid ei chynnwys? Ystyriwch ddyluniad y ffeithlun, gan ddefnyddio delweddau, siartiau a diagramau yn hytrach na pharagraffau o decst. Anogwch y dysgwyr i gyflwyno eu ffeithlun i'r dosbarth.

I orffen: 1-2-3

Trowch a siaradwch mewn paruau am:

- Un peth newydd y maent wedi'i ddysgu.
- Dau beth sydd wedi eu synnu.
- Tri chwestiwn y maent am gael yr ateb iddynt.

Gwers 4

<p>Teitl y Wers:</p>	<p>Cardiau post o Gymru</p> <p>Bydd y wers yma'n parhau i archwilio'r profiadau diwylliannol y mae'r Cyfweledigion YMW (Ifanc, Ymfudol, Cymreig) yn eu hwynebu wrth symud i Gymru neu dyfu lan yng Nghymru. Bydd y dysgwyr yn rhestru anawsterau diwylliannol ac yn ystyried sut gall ysgol droi'n noddfa, lle sy'n croesawu ymfudwyr i Gymru.</p>	<p> Cysylltiadau â'r Cwricwlwm:</p> <p>Addysg Bersonol a Chymdeithasol Dinasyddiaeth Weithgar Datblygu cyfathrebiad</p> <p>LNF (Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol) Darllen a Deall</p> <p>Dysgwyr uchelgeisiol a medrus (Dyfodol Llwyddiannus) Cyfranwyr mentrus, creadigol Dysgwyr uchelgeisiol a medrus Dinasyddion gwybodus a moesegol sy'n barod i fod yn ddinasyddion Cymru a'r byd</p>
<p>Cwestiynau all-weddol / pwyntiau meddwl</p>	<p>Pa brofiadau diwylliannol sy'n anodd i'r Cyfweledigion YMW?</p> <p>Sut mae stereoteipiau'n effeithio ar brofiadau'r Cyfweledigion YMW?</p>	
<p>Amcanion y wers</p>	<p>Nodi pa rwystrau y gall pobl Ifanc, Ymfudol, Cymreig eu hwynebu yng Nghymru ac yn eu cymunedau.</p> <p>Rhestru'r gwahaniaethau ac anawsterau diwylliannol sy'n cael eu trafod yn y cyfweledigion â phobl YMW.</p> <p>Ystyried sut gall Cymru ddod yn Genedl Noddfa.</p> <p>Dyfeisio arwyddair/ slogan a collage ar gyfer hunaniaeth ryngwladol Cymru, a chyflwyno syniadau i'r dosbarth ynghylch sut gall Cymru droi'n Genedl Noddfa.</p>	
<p>Dibenion a deilliannau'r wers:</p>	<p>Dyfeisio arwyddair/ slogan a collage ar gyfer hunaniaeth ryngwladol Cymru, a chyflwyno syniadau i'r dosbarth ynghylch sut gall Cymru droi'n Genedl Noddfa.</p>	
<p>Adnoddau:</p>	<p>Ffilm YMW Lluniau YMW Adnoddau Ysgolion Noddfa Oxfam https://www.oxfam.org.uk/education/resources/schools-of-sanctuary Adnoddau Ysgolion Noddfa https://cityofsanctuary.org/</p>	
<p>Amser sydd eisiau:</p>	<p>60 munud</p>	

I ddechrau: Sut byddech chi'n cynrychioli 'cartref'?

Gofynnwch i'r dysgwyr lunio a thrafod rhestr o eiriau sy'n crynhoi beth mae 'cartref' yn ei olygu iddynt. Wedyn rhowch iddynt y llun o gartref (Adnodd 1). Gofynnwch i'r dysgwyr weithio mewn paruau i ddisgrifio beth mae cartref yn ei olygu i'r Cyfweledigion YMW sydd yn y llun. Rhannwch eu syniadau. Ydy hyn yn wahanol i'w dehongliad nhw?

Nesaf, rhowch i'r dysgwyr y Cardiau Post o Gymru (Adnodd 2). Beth mae'r rhain yn ei ddweud am Gymru? Gofynnwch i'r dysgwyr beth fyddai ar eu cardiau post nhw? Dylent roi eu hatebion ar nodyn Post-it a'u dangos ar y bwrdd gwyn i'w rhannu. Beth mae eu dewis yn ei ddweud am Gymru fel cenedl sy'n gallu bod yn gartref i bawb?

Gweithgaredd 1: Cymru fel emoji

Gwyliwch benodau 4 a 5 i ddysgu mwy am y Cyfweledigion. Darluniwch amlinell o berson / ymgnawdoliad (avatar) i gynrychioli pobl sydd wedi dod yma i fyw. Ysgrifennwch nodiadau o'i gwmpas am yr hyn yr ydym yn ei weld ar y tu allan, ac ar y tu mewn ysgrifennwch sut mae'r Cyfweledigion YMW eu hunain yn teimlo.

Trafodwch y problem a fydd gan rai ymfudwyr efallai o ran gwahaniaethau diwylliannol. Gallech chi ofyn cwestiynau megis: Beth mae'n ei olygu i ddilyn Islam yng Nghymru? Beth yw ystyr yr hijab yn ôl geiriau'r Cyfweledigion YMW? Ydy diwylliant a chrefydd yn cael eu hystyried fel yr un peth? Sut mae'r gwahaniaethau diwylliannol y mae pobl yn cael profiad ohonynt drwy symud i Gymru neu dyfu lan mewn teulu sydd wedi symud i Gymru yn creu "ysgytwad diwylliannol?" Beth yw'r anawsterau sy'n codi wrth ichi ddysgu iaith newydd?

Gweithgaredd 2: Continwwm barn

Ar ôl hyn gofynnwch i'r dysgwyr ystyried sut mae Cymru'n cael ei chynrychioli. Defnyddiwch gontinwwm barn fel y gall y dysgwyr i gyd gymryd rhan yn y drafodaeth. Ar un pen i'r lein ddiplad mae CYTUNO, ac ar y pen arall mae ANGHYTUNO. Rhaid i'r dysgwyr symud ar hyd y lein i'r lle sy'n cynrychioli eu barn nhw.



Darllenwch y datganiadau hyn yn uchel:

- Yn ôl y Cyfweledigion Ifanc, Ymfudol, Cymreig, mae Cymru'n wlad sy'n croesawu ymfudwyr, ffoaduriaid a cheiswyr lloches.
- Mae'ch cymuned chi'n croesawu ymfudwyr, ffoaduriaid a cheiswyr lloches.
- Mae Cymru'n parchu hawliau ymfudwyr a ffoaduriaid.
- Mae stereoteipiau'n bodoli yn y gymuned.

Crynowch ar y bwrdd gwyn sut mae'r grŵp yn teimlo. Gofynnwch i'r dysgwyr feddwl am sut gallant newid eu meddwl a'u barn, ac archwilio i ba raddau y mae Cymru'n gwir groesawu ymfudwyr, ffoaduriaid a cheiswyr lloches.

Gweithgaredd 3: Cymru fel Cenedl Noddfa

Un ffordd y gallai Cymru ddod yn fwy croesawgar ac yn rhydd o stereoteipiau fyddai iddi ddod yn Genedl Noddfa. Gofynnwch i'r dysgwyr ymchwilio i genhedloedd ac ysgolion noddfa ar y wefan yma:

www.cityofsanctuary.org. Rhaid iddynt lunio chwe chwestiwn – Pwy? Beth? Ble? Pryd? Pam? Sut? (Adnodd 3) – i gasglu cymaint o wybodaeth â phosibl (cyfeiriwch at gwestiynau agored a chwestiynau caeëdig yng ngwers 2).

A fyddai bod yn Ysgol Noddfa, sef "ysgol sydd wedi ymrwymo i fod yn lle diogel sy'n croesawu pawb, yn enwedig y rhai sy'n ceisio noddfa", yn helpu ymfudwyr ifanc yng Nghymru, neu a allai helpu pob myfyriwr a myfyrwraig ledled Cymru? Rhestrwch y nodweddion positif i gyd sy'n gysylltiedig ag Ysgol Noddfa, a dangoswch sut byddai'r rhain yn berthnasol i fywydau'r ymfudwyr ifanc sydd yn y ffilm. Beth fyddai wedi gwneud eu profiad o symud i wlad newydd yn fwy hawdd? Gofynnwch i bob grŵp ysgrifennu ei syniadau ar ddalen fawr A3, gan ofyn i lefarydd o bob grŵp roi adborth i'r dosbarth.

I orffen: Emoji i Gymru

Gofynnwch wedyn i'r dysgwyr ychwanegu eu hemoji a dyfeisio arwyddair i Gymru. Gweler adnodd 5 ar gyfer esiamplau. Sut hoffen ni weld ein gilydd – pobl sy'n rhydd o hiliaeth, yn gymwynasgar, agored, croesawgar? Cenedl sy'n parchu hawliau pobl eraill ac yn derbyn cyfrifoldeb drostynt? Heriwch y dysgwyr i ddyfeisio arwyddair neu emoji i gyfleu hyn. Anogwch nhw i feddwl am y pethau hynny sy'n gwneud Cymru'n unigryw. Ydy Cymru'n genedl sy'n symud yn ei blaen ond hefyd yn edrych tuag yn ôl i gadw ei thraddodiadau a'i threftadaeth? Gofynnwch i'r dysgwyr gynnig eu syniadau, gyda rhesymau dros eu dewison.

Gwers 5

<p>Teitl y Wers:</p>	<p>Marathon lluniau</p> <p>Bydd y wers hon yn galluogi'r dysgwyr i feddwl yn greadigol am y themâu a'r syniadau yn yr adnodd. Byddant yn cysylltu themâu â'r delweddau gweledol neu'r lluniau a dynnwyd gan y Cyfweledigion Ifanc, Ymfudol, Cymreig (YMW) ac yn meddwl yn greadigol am y gwahanol ffactorau a phroblemau, gan gymryd ysbrydoliaeth o'u cynefin eu hunain.</p>	<p> Cysylltiadau â'r Cwricwlwm:</p> <p>Addysg Bersonol a Chymdeithasol Datblygu TGCh Gweithio gydag eraill Datblygu syniadau</p> <p>LNF (Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol) Llafaredd: Siarad, gwrando a gweithio ar y cyd</p> <p>Y Pedwar Diben (Dyfodol Llwyddiannus) Dysgwyr uchelgeisiol a medrus Cyfranwyr mentrus, creadigol</p>
<p>Cwestiynau all-weddol / pwyntiau meddwl</p>	<p>Sut gallwn ni gyflwyno'r themâu a'r geiriau allweddol mewn ffordd weledol mewn lluniau a dynnir o gwmpas yr ac yn ein cynefin ein hunain?</p> <p>Sut gallwn ni gyfleu'r geiriau allweddol mewn ffordd weledol?</p>	
<p>Lesson objectives:</p>	<p>Adnabod y themâu yn y prosiect fel y mae'r Cyfweledigion YMW yn eu cyfleu'n weledol.</p> <p>Cynrychioli'r themâu a drafodir yn y prosiect mewn modd creadigol.</p> <p>Creu arddangosfa luniau ar sail marathon lluniau'r dysgwyr.</p>	
<p>Dibenion a deilliannau'r wers:</p>	<p>Arddangosfa ar sail y marathonau lluniau</p>	
<p>Adnoddau:</p>	<p>Ffilm YMW Lluniau YMW Map o'r ysgol</p>	
<p>Amser sydd eisiau:</p>	<p>60 munud</p>	

I ddechrau: Chwarae helpa drysor ddynol

Paratowch helpa drysor ar gyfer y dysgwyr. Dylai'r trysor fod yn gysylltiedig â'r dysgwyr ac â rhywbeth y maent wedi'i wneud yn ystod yr wythnos ddiwethaf megis:

- Rhywun sydd wedi bod yn nofio yn ystod yr wythnos
- Rhywun sy'n gwybod beth yw Cytundeb y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau Plant
- Rhywun sy'n hoffi sglefrfyrdio
- Rhywun sydd wedi helpu rhywun yn ystod yr wythnos
- Rhywun sydd wedi ysgrifennu llythyr

Unwaith y bydd y trysor wedi cael ei ddarganfod, bydd gennych chi enillydd!

Gweithgaredd 1: Ewch ar helpa drysor

Gofynnwch i'r dysgwyr gymryd rhan mewn sgwd syniadau. Casglwch yr holl eiriau allweddol ar y bwrdd sydd wedi cael eu defnyddio hyd yn hyn yn yr adnodd (Adnodd 1). Esboniwch i'r dysgwyr eu bod yn mynd i ystyried sut i gyflwyno'r geiriau allweddol mewn ffordd weledol gan ddefnyddio gwahanol leoliadau o gwmpas yr ysgol.

Un dull yw gosod geiriau allweddol o'r adnodd mewn gwahanol fannau o gwmpas yr ysgol ac anfon y dysgwyr allan ar helpa drysor gyda chyfarwyddiadau a chliwiau i'w helpu i gasglu'r geiriau, gan eu herio i egluro beth sy'n cysylltu pob gair allweddol â'i leoliad (bydd angen trefnu ar gyfer y gweithgaredd yma ymlaen llaw). Neu gofynnwch i'r dysgwyr feddwl am wahanol ardaloedd yn yr ysgol a sut gallant gysylltu'r themâu â'r manau hyn.

Er enghraifft: gellid gosod 'cyfeillgarwch' ar fwrdd arddangos lluniau o blant; gallai 'hunaniaeth' fod wrth ochr bathodyn yr ysgol; gallai 'cymuned' fod yn neuadd yr ysgol; gallai ardal yn yr awyr agored gynrychioli 'amrywiaeth'.

Gweithgaredd 2: Marathon Lluniau Ifanc, Ymfudol, Cymreig (YMW)

Heriwyd y Cyfweledigion YMW i gyfleu'r geiriau a'r ymadroddion canlynol yn eu ffordd eu hunain:

- **Petai heddiw yn emoji**
- **Rhywbeth Cymreig**
- **Rhywbeth sy'n datgan: Abertawe / Caerdydd / Cymru**
- **Yr hyn sy'n gwneud cartref**
- **Hunlun nad yw'n dangos dy wyneb di**
- **Hunaniaeth**
- **Cardiau post o Gymru**
- **Tynnu llinellau yn y tywod**
- **Bywyd trwy 'snapchat filter'**
- **Symud ymlaen tra'n edrych tuag yn ôl**
- **Hunan-bortread di-wyneb**

Gofynnwch i'r dysgwyr baru'r ymadroddion uchod â'r lluniau (Adnodd 2) ac esbonio eu hatebion.

Gweithgaredd 3: **Eich Delweddiad Chi**

Dyma gyfle i'r dysgwyr ddangos eu creadigrwydd trwy eu sgiliau delweddu. Gall y dysgwyr ddefnyddio'r geiriau a'r ymadroddion uchod fel dehongliad o'u lluniau; neu gellir ychwanegu rhai newydd. Gallai'r rhai newydd gynnwys:

- Rhywle lle rydym i gyd yn perthyn
- Dathlu amrywiaeth
- Ein hemoji heddiw
- Lle heb labeli
- Rhywle lle gelli di fod yn 'ti'

Dylai'r dysgwyr gyflwyno eu syniadau i'r dosbarth. Os oes modd, gadewch iddynt dynnu eu lluniau a'u hargraffu.

I orffen: Edrych tuag yn ôl tra'n symud ymlaen

Trefnwch arddangosfa yn eich dosbarth neu'ch ysgol ac ysgrifennwch esboniad i'w draddodi yng nghyfarfod boreol yr ysgol o'r hyn y mae'r dysgwyr wedi'i ddysgu yn ystod y prosiect hyd yn hyn. Gwahoddwch fyfyrwyr eraill i ysgrifennu llythyrau i'r cyngor ffoaduriaid lleol i'w wahodd i ddod i'r ysgol i siarad am brofiadau ffoaduriaid.

Gwers 6

<p>Teitl y Wers:</p>	<p>Y Goeden Broblemau</p> <p>Bydd y wers yma'n galluogi'r dysgwyr i feddwl yn feirniadol am y daith a gyflawnir gan ymfudwyr gan edrych mewn modd ehangach ar y gwahanol broblemau, effeithiau a datrysiadau, gan gynnwys ymchwiliad manylach i'r bobl hynny sy'n cael eu gorfodi i ffoi. Cysylltir hyn wedyn â phrofiad y Cyfweledigion Ifanc, Ymfudol, Cymreig (YMW) sydd wedi symud i Gymru am resymau economaidd efallai. Bydd y dysgwyr yn meddwl am sut gallwn ni wneud y daith hon yn rhwyddach i unrhywun sy'n ymfudo i wlad newydd.</p>	<p> Cysylltiadau â'r Cwricwlwm:</p> <p>Addysg Personol a Chymdeithasol Datblygu cyfathrebiad Datblygu syniadau</p> <p>LNF (Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol) Llafaredd: Siarad, gweithio ar y cyd a thrafod Darllen: Deall, ymateb a dadansoddi</p> <p>Y Pedwar Diben (Dyfodol Llwyddiannus) Dysgwyr uchelgeisiol a medrus Cyfranwyr mentrus, creadigol sy'n barod i fod yn ddinasyddion Cymru a'r byd Dinasyddion gwybodus a moesegol</p>
<p>Cwestiynau allweddol / pwyntiau meddwl</p>	<p>Beth yw'r problemau sy'n gysylltiedig â thaith ymfudwyr, a'u heffeithiau?</p> <p>Pa ddatrysiadau i broblemau taith yr ymfudwyr?</p> <p>Sut gallwn ni fel cymuned wneud taith yr ymfudwyr yn rhwyddach iddynt?</p>	
<p>Amcanion y wers:</p>	<p>Didoli achosion y broblem, ei heffeithiau a'r datrysiadau, gan ddefnyddio'r goeden broblemau fel trefnydd graffig.</p> <p>Cyd-benderfynu datrysiadau a meddwl am ffyrdd o wneud newidiadau positif.</p>	
<p>Dibenion a deilliannau'r wers:</p>	<p>Mae'r dysgwyr yn rhestru'r problemau a'u heffeithiau ar daith yr ymfudwyr i Gymru.</p> <p>Mae'r dysgwyr yn darganfod ac yn trafod datrysiadau'r problemau y gall ymfudwyr eu hwynebu wrth ddod i Gymru.</p> <p>Mae'r dysgwyr yn trefnu'r datrysiadau dichonol trwy gyfrwng gweithgaredd Diemwnt 9.</p>	
<p>Adnoddau:</p>	<p>Ffilm YMW Lluniau YMW</p> <p>Taflen wybodaeth (O Fagloriaeth Cymru: Ffoaduriaid, Adnoddau Addysg Oxfam)</p> <p>Lluniau o argyfwng y ffoaduriaid (O Fagloriaeth Cymru: Ffoaduriaid - Adnoddau Addysg Oxfam)</p> <p>Coeden broblemau o: Global Citizenship in the Classroom: A Guide for Teachers (Oxfam, 2015)</p> <p>https://www.oxfam.org.uk/education/resources/global-citizenship-in-the-classroom-a-guide-for-teachers</p> <p>Diemwnt 9</p>	
<p>Amser sydd eisiau:</p>	<p>60 munud</p>	

I ddechrau: Gobeithion ac ofnau mewn het

Defnyddiwch bapur o liwiau gwahanol i gynrychioli gobeithion ac ofnau. Gofynnwch i'r dysgwyr ateb y cwestiynau canlynol ar ddarnau papur o'r lliw priodol:

Cwestiwn 1: Beth yw eich gobeithion a'ch ofnau chi fel pobl ifanc?

Cwestiwn 2: Beth yw eich gobeithion a'ch ofnau ar gyfer ymfudwyr, ffoaduriaid a cheiswyr lloches?

Rhannwch rai o'r syniadau o'r het.

Arweiniwch drafodaeth yn gofyn pa bethau sy'n debyg ac yn wahanol rhwng y bobl fanc hyn a'r rhai sydd wedi ymfudo i Gymru. A oes yna gyffelybiaethau rhwng profiadau'r ddau grŵp?

Gweithgaredd 1: Achos, effaith a datrysiad

Yn gyntaf trafodwch ystyr y termau "achos", "effaith" a "datrysiad".

Rhannwch y dysgwyr mewn grwpiau. Gofynnwch iddynt gydweithio at greu syniadau sy'n esbonio achosion ac effeithiau ymfudiad gorfodol. Gellir gwahodd y dysgwyr i fyfyrion am y gwaith a gyflawnwyd i gwblhau'r Gadwyn Pam-pam-pam.

Rhowch i'r dysgwyr ffeithiau ac ystadegau i ehangu eu trafodaeth (Adnodd 1)

Gofynnwch i'r dysgwyr amlygu'r gwahanol achosion ac effeithiau yn yr erthygl a'u hychwanegu at y goeden broblemau. Achosion y broblem sy'n ffurfio gwreiddiau'r goeden; effeithiau'r broblem sy'n ffurfio canghennau'r goeden, a'r datrysiadau i'r broblem yn y dail yw ffrwyth y goeden. Cyfeiriwch at adnodd 3 i weld esiampl o'r goeden broblemau. Wrth i'r dysgwyr gwblhau'r goeden, efallai y byddant yn meddwl am ragor o achosion, effeithiau a datrysiadau. Ydy'r dosbarth yn gytŷn ynghylch achosion, effeithiau a datrysiadau argyfwng yr ymfudwyr?

Gwylwch ragor o'r fideos cyn hybu trafodaeth bellach trwy ddangos symbyliadau gweledol yn ymwneud ag argyfwng yr ymfudwyr, megis y wersyll ffoaduriaid fwyaf neu bobl yn ffoi mewn badau wedi'u gorrwytho (Adnodd 2).

Gofynnwch i'r dysgwyr ystyried a yw portread y cyfryngau o'r teithiau hyn yn cynrychioli gwir brofiad y Cyfweledigion YMW. Sut mae'r cyfryngau'n dangos argyfwng presennol y ffoaduriaid? Dangosir y bobl hyn ar wahanol adegau fel dioddefwyr neu fel bygwth i genedligrwydd / gwerthoedd Prydain. Ydy'r portread hwn yn deg? A yw'r bobl hyn yn debyg i bobl sy'n cael eu geni yng Nghymru? Ai dyhead am fywyd gwell sy'n eu symbylu i ymfudo, ynteu a ydynt wedi cael eu gorfodi i adael eu gwlad? Ystyriwch eto resymau'r dysgwyr dros adael Cymru, a sut byddent am i drigolion eu gwlad newydd eu hystyried nhw.

Gweithgaredd 2: Datrysiadau Creadigol

Cynnulliwch y dosbarth ynghyd a gofynnwch i'r dysgwyr awgrymu sut gellid mynd i'r afael ag achosion ac effeithiau argyfwng y ffoaduriaid. A allan nhw feddwl am fwy o ffyrdd o ddatrys a gwella'r profiadau y mae ymfudwyr yn byw trwyddynt? Gallai datrysiadau gynnwys codi ymwybyddiaeth o'r sefyllfa trwy gyfrwng cynulliadau ysgol; trefnu sesiwn cyfnewid diwylliannol gyda ffoaduriaid neu ymfudwyr yn yr ardal; trefnu arddangosfa'n esbonio hanesion ymfudwyr yn eich ardal leol, neu wirfoddoli i ddysgu Saesneg iddynt.

I orffen: Trafodaeth Diemwnt 9

Gofynnwch i'r dysgwyr ddewis eu 9 syniad gorau a ffurfio grwpiau wedyn i osod eu hoff rai yn nhrefn eu blaenoriaeth ar ddiagram Diemwnt 9 (Adnodd 4).

Gofynnwch i'r dysgwyr ysgrifennu eu hoff syniadau ar nodiadau Post-it a'u gosod o gwmpas yr ystafell. Rhowch ddotiau iddynt i'w glynu ar y syniadau gorau.

Rhannwch y syniadau mwyaf poblogaidd.

Gwers 7

<p>Teitl y Wers:</p>	<p>Gweithredu</p> <p>Bydd y wers hon yn galluogi'r dysgwyr i gynllunio sut i weithredu. Mae hyn yn golygu deall problem a chynllunio at wneud rhywbeth a fydd yn arwain at y newid y maent yn awyddus i'w weld yn digwydd. Mae'n fater o roi gobaith ar waith a sicrhau na fyddwn yn parhau i fyw mewn anwybodaeth.</p>	<p> Cysylltiadau â'r Cwricwlwm:</p> <p>Addysg Bersonol a Chymdeithasol Datblygu cyfathrebiad Gweithio gydag eraill Gwella eich dysg eich hun</p> <p>LNF (Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol) Ysgrifennu Ystyr, dibenion a darllenwyr</p> <p>Y Pedwar Diben (Dyfodol Llwyddiannus) Cyfranwyr mentrus, creadigol</p>
<p>Cwestiynau all-weddol / pwyntiau meddwl</p>	<p>Pe gallech chi newid barn rhywun trwy ddweud un peth, beth fyddech chi'n ei ddweud?</p> <p>Pe gallech chi hybu newid er gwell, beth fyddech chi'n ei wneud?</p> <p>Sut gallwch chi weithio'n effeithiol gydag eraill i hybu gweithredu cadarnhaol?</p>	
<p>Amcanion y wers:</p>	<p>Cynllunio gweithgareddau ar y cyd gyda'r nod o godi ymwybyddiaeth o fod yn Ifanc, Ymfudol a Chymreig (YMW) er mwyn dathlu hunaniaeth, amrywiaeth a pherthyn.</p> <p>Datblygu'r sgiliau sydd eu hangen er mwyn gweithredu'n effeithiol ar y cyd.</p>	
<p>Dibenion a deilliannau'r wers:</p>	<p>Penderfynu a chynllunio sut i weithredu mewn grŵp gyda'r nod o sefydlu a gwreiddio newid a gwerthuso effeithiau parhaus ei etifeddiaeth.</p>	
<p>Adnoddau:</p>	<p>Ysgolion Noddfa: Rhestr o ddulliau gweithredu dichonol</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;">   </div> <p>Pecyn Cymorth Ysgolion i Ieuenctid y Dyfodol https://sfyouth.eu/index.php/en/sfyouth-toolkit/skills-topics</p>	
<p>Amser sydd eisiau:</p>	<p>60 munud</p>	

I ddechrau: Gweithio fel tîm

Dywedwch wrth y dysgwyr, os ydynt am gynllunio sut i weithredu, fod rhaid iddynt fod yn gallu cydweithredu fel grŵp, gwrando ar safbwyntiau pobl eraill ac ymateb iddynt yn sensitif, a phenderfynu ar y cyd sut i weithredu. Rhannwch y dysgwyr mewn grwpiau i chwarae 'taten boeth'.

Taten boeth

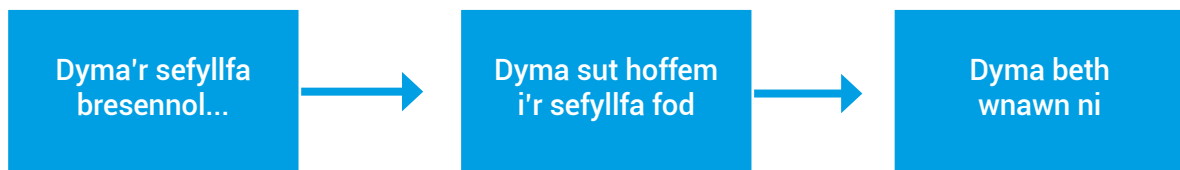
Ysgrifennwch restr o dasgau ar ddarn o bapur. Pasiwch ryw eitem o gwmpas mewn cylch o bobl tra bod miwsig yn chwarae. Pan fydd y miwsig yn stopio chwarae mae'n rhaid i'r person sy'n dal yr eitem gyflawni'r tasg a ddisgrifir ar y papur.

Gallai'r tasgau gynnwys:

- Trefnu aelodau'r grŵp mewn lein yn ôl yr amser y maent yn ei gymryd i deithio yma o'u cartrefi (ni chaniateir ichi siarad â nhw).
 - Trefnu aelodau'r grŵp yn ôl maint eu sgidiau (ni chaniateir ichi siarad â nhw).
 - Mynd o gwmpas y cylch i'ch cyflwyno'ch hun i bob un.
 - Canu inni gân a oedd yn boblogaidd panoeddech chi'n tyfu lan.
 - Lapio'r papur o gwmpas eitem fach.
-

Gweithgaredd 1: Newid Er Gwell

Gofynnwch i'r dysgwyr orffen y datganiadau canlynol ar nodyn Post-it a'u gosod ar ddalen A3:



Heriwch y dysgwyr i ateb y cwestiwn:

Heriwch y dysgwyr i ateb y cwestiwn: Pe gallech chi newid pobl trwy ddweud neu wneud un peth, beth fyddai hyn? (Gallai fod yn un weithred, neu'n newid yn eich ffordd o fyw megis gwirfoddoli'n rheolaidd.) A all y dysgwyr nodi un peth a ddywedodd y Cyfweledigion YMW sydd wedi newid eu barn ynghylch ymfudwyr neu bobl ifanc o gefndir ymfudol yng Nghymru?

Dangoswch i'r dysgwyr i gyd y graffig 'Byddwch yn sicr ynghylch beth rydych chi am ei newid' (adnodd 1), a fydd yn gadael iddyn nhw ddeall sut mae'n bosibl trefnu gweithredu'n effeithiol ac yn effeithlon.

Gweithgaredd 2: Penderfynu sut i weithredu¹

Pa ganlyniadau byddai'r dysgwyr yn hoffi eu gweld yn deillio o'u gweithredu er gwell? Sut gellir gwreiddio'r gweithredu yn adeiladwaith yr ysgol neu'r gymuned? Sut gall dysgwyr rannu eu syniadau? Sut gellir gwerthuso'r gweithredu ar ôl iddo ddod i ben? A fydd yn gadael etifeddiaeth barhaus?

Er mwyn cynllunio at weithredu, mae'n hanfodol bwysig bod pob aelod o'r grŵp yn chwarae rhan lawn. Rhaid i bawb gael dweud eu ddweud ynghylch y pethau y maen nhw am eu newid, a sut maen nhw'n bwriadu mynd ati. I sicrhau bod pob un o'r dysgwyr yn cynnig syniad, gallech chi roi cynnig ar un o'r gweithgareddau yn Adnodd 1. Defnyddiwch Adnodd 2 i symbylu syniadau.

Gweithgaredd 3: Datblygu gweithrediadau

Galluogwch y dysgwyr i ddatblygu cynllun gweithredu effeithiol trwy drefnu cyfarfod llwyddiannus gan ddilyn y canllawiau hyn:

Rhaid sicrhau bod gennych chi:

Gadeirydd da

- Gwnewch yn siŵr bod pawb yn cymryd tro
- Gwylwch rhag gadael i neb gymryd yr awennau ar draul y lleill
- Cadwch bawb yn hapus
- Sicrhewch fod pawb yn cadw at yr agenda

Awyrgylch cyfeillgar

- Rhowch groeso i bawb, byddwch yn greadigol
- Cymerwch seibiau, dewch â bwyd a miwsig
- Cefnogwch benderfyniadau'r grŵp

Nod amlwg

- Rhaid i bawb ddeall yn glir beth yn union yr ydych chi'n ceisio ei gyflawni
- Os ewch chi'n sownd yn y trafodaethau, dychwelwch at y nod gwreiddiol

Agenda glir

- Dyma eich cynllun (Adnodd 1)
- Rhannwch eich cynllun ymlaen llaw
- Gadewch ddigon o amser ar gyfer pob eitem ar yr agenda

Hyrwyddwch bwyntiau gweithredu

- Penodwch rywun i gymryd nodiadau
- Gwnewch yn siŵr fod gennych chi gofnod ysgrifenedig o'ch penderfyniadau



I orffen: Gosodwch dasgau

Hyrwyddwch drafodaeth, a gosodwch dri thasg i chi eich hunan, i'ch ysgol ac i'ch cymuned chi. Rhannwch y tasgau gan bennu dyddiadau ar gyfer eu cyflawni a'u gwerthuso.

Eglurwch i'r dysgwyr fod y bobl ifanc YMW wedi ceisio dehongli'r gair "ymfudwr" a'i achub rhag y cysylltiadau negyddol sydd ganddo yn aml yn y cyfryngau Cymreig. Pa mor lwyddiannus y mae eu hymdrechion wedi bod? Gofynnwch i'r dysgwyr ysgrifennu eu sylwadau ar ddarn o bapur a'i roi mewn amlen. Pa mor lwyddiannus maen nhw'n credu y byddan nhw?

Rhaid rhoi amser i'r dysgwyr yn awr i ganlyn arni â'u gweithrediadau. Gwnewch yn siŵr eu bod yn cael eu gwerthuso. Gweler Adnodd 3 ar gyfer syniadau ynghylch sut i werthuso eu gweithrediadau.

Cysylltiadau â'r Cwricwlwm

Addysg bersonol a chymdeithasol

Adran Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau. Fframwaith addysg bersonol a chymdeithasol ar gyfer dysgwyr 7 i 19 oed yng Nghymru (Llywodraeth Cymru, 2008).

ABGI	Amlinell y Wers	Gwers
<p>Dinasyddiaeth weithgar</p> <p>Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none">• ddatblygu parch atynt hwy eu hunain ac at bobl eraill• gwerthfawrogi a dathlu amrywiaeth a chydaddoldeb cyfle ar lefel leol, genedlaethol a byd-eang• cael eu cyffwrdd gan anghyfiawnder, ecsbloetio, a gwrthod hawliau dynol• cyfranogi yn yr ysgol a'r gymuned ehangach	<p>Mae'r Dysgwyr yn dysgu am hunaniaeth y gwahanol Gyfweledigion YMW. Mae'r Dysgwyr yn magu dealltwriaeth o ddiwylliannau gwahanol a pharch atynt. Mae'r Dysgwyr yn deall amrywiaeth yng Nghymru. Mae'r Dysgwyr yn dadansoddi'n feirniadol y lluo o resymau dros symud o wlad i wlad. Mae'r Dysgwyr yn deall yr angen am hawliau dynol cyffredin o ganlyniad i ymfudo.</p>	<p>1: Ifanc, Ymfudol, Cymreig</p> <p>2: Yr allwedd i'n hunaniaeth ni</p> <p>3: Pam-pam-pam</p> <p>4: Cardiau post o Gymru</p>
<p>Datblygu meddwl</p> <p>Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none">• ddefnyddio gwybodaeth flaenorol i esbonio'r cysylltiadau rhwng achos ac effaith, a rhagfynegi• dadansoddi gwybodaeth a syniadau er mwyn asesu tuedd, dibynadwyedd a dilysrwydd• ystyried gwahanol safbwyntiau wrth wneud penderfyniadau a dewisiadau gwybodus yn effeithiol• defnyddio ystod o dechnegau ar gyfer myfyrdod personol	<p>Mae'r Dysgwyr yn rhoi ar waith eu gwybodaeth flaenorol am resymau pobl dros symud i Gymru a pham maent yn gadael eu cartrefi. Mae'r Dysgwyr yn ystyried y rhwystrau y gall ymfudwyr neu bobl ifanc o gefndir ymfudol eu hwynebu wrth symud i Gymru, ynghyd â safbwyntiau'r bobl ifanc sydd wedi llunio'r adnodd. Mae'r Dysgwyr yn ystyried sut mae'r cyfryngau'n portreadu argyfwng y ffoaduriaid ac effaith hyn ar y rhai sydd wedi dewis ymfudo a'r rhai sydd wedi cael eu gorfodi i ffoi.</p>	<p>3: Pam-pam-pam</p> <p>4: Cardiau post o Gymru</p> <p>6: Y Goeden Broblem</p>



<p>Iechyd a lles emosiynol</p> <p>Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arddangos ymagwedd gyfrifol at gadw corff a meddwl yn ddiogel ac yn iach • magu ymagwedd gadarnhaol atynt eu hunain ac at eraill. 	<p>Mae'r Dysgwyr yn magu ymagwedd gadarnhaol at y Cyfweledigion YMW a'i gilydd trwy ddarganfod hunaniaethau unigol.</p>	<p>1: Ifanc, Ymfudol, Cymreig</p> <p>2: Yr allwedd i'n hunaniaeth ni</p>
<p>Datblygu cyfathrebu</p> <p>Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wrando'n graff mewn ystod o sefyllfaoedd ac ymateb yn briodol • cyfleu teimladau a safbwyntiau personol yn effeithiol mewn ystod eang o sefyllfaoedd gan ddefnyddio ystod o ddulliau priodol • mynegi barn yn glwiw a chyfiawnhau safbwynt personol • cymryd rhan mewn trafodaethau a phleidleisio ar fater 	<p>Mae'r Dysgwyr yn gwrando ar y Cyfweledigion yn y ffilm ac ar ei gilydd wrth iddynt gyfweled. Mae'r Dysgwyr yn gweithio mewn grwpiau i ddylunio arwyddair i Gymru fel cenedl sy'n croesawu ymfudwyr ac yn esbonio sut gallai Cymru ddod yn Genedl Noddfa.</p>	<p>1: Ifanc, Ymfudol, Cymreig</p> <p>2: Yr allwedd i'n hunaniaeth ni</p> <p>4: Cardiau post o Gymru</p> <p>6: Y Goeden Broblemiau</p>
<p>Datblygu TGCh</p> <p>Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ddod o hyd i wybodaeth a syniadau a'u datblygu • creu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau • defnyddio TGCh mewn modd diogel a chyfrifol, gan ddilyn arferion diogel 	<p>Mae'r Dysgwyr yn creu ffeithlun yn ymchwilio i ffeithiau ac ystadegau priodol. Mae'r Dysgwyr yn defnyddio technoleg ddigidol i dynnu lluniau sy'n cynrychioli syniadau a themâu allweddol.</p>	<p>3: Pam-pam-pam</p> <p>5: Marathon Lluniau</p>
<p>Datblygu rhif</p> <p>Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gyrchu a dewis data o blith amrywiaeth o ddulliau cyflwyno data ac o wahanol ffynonellau er mwyn hyrwyddo eu dealltwriaeth o faterion yn ymwneud ag ABCh. 	<p>Mae'r Dysgwyr yn defnyddio Cadwyn Pam-pam-pam i ddeall y rhesymau dros ymfudo.</p>	<p>3: Pam-pam-pam</p>

<p>Gweithio gydag eraill</p> <p>Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none">• weithio'n annibynnol ac ar y cyd ag eraill• ffurfio a chynnal cyfeillgarwch, a dechrau trafod ymddygiad mewn cydberthnasau personol• bod yn bendant ac ymwrthod â dylanwaddiagen gan gyfoedion• empatheiddio â phrofiadau, teimladau a gweithredoedd pobl eraill• datblygu a defnyddio ystod o strategaethau i reoli dicter a datrys anghydfod• ymaddasu i sefyllfaoedd sy'n newid• cyrchu ystod briodol o ffynonellau ar gyfer cymorth, cefnogaeth a chyngor	<p>Mae'r Dysgwyr yn empatheiddio â'r Cyfweledigion YMW a hunaniaethau unigryw eu cyfoedion. Mae'r Dysgwyr yn gweithio gydag eraill i gynnal helpa drysor a chreu portreadau gweledol mewn ffotograffau o eiriau allweddol a themâu.</p>	<p>1: Ifanc, Ymfudol, Cymreig</p> <p>5: Marathon Lluniau</p>
<p>Gwella'u dysgu eu hunain</p> <p>Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none">• adnabod a datblygu arddulliau dysgu i wella eu dysgu eu hunain• adolygu a myfyrio ynghylch eu dysgu gan ddadansoddi eu cryfderau a'u gwendidau• cymhwyso'u dysgu i sefyllfaoedd tebyg yn yr ysgol a mewn mannau eraill• rheoli amser a bodloni terfynau amser• rhoi'r cynllun ar waith a gosod targedau• datblygu ystod o dechnegau adolygu i atgyfnerthu dysgu• magu'r sgiliau ymarferol sy'n angenrheidiol ar gyfer bywyd bob dydd, e.e. gweinyddu cymorth cyntaf sylfaenol.	<p>Mae'r Dysgwyr yn penderfynu sut i weithredu er mwyn hysbysu pobl eraill a gwella profiadau'r rhai sy'n ifanc, ymfudol, Cymreig.</p>	<p>7: Gweithredu</p>

Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd

Adran Addysg a Sgiliau. Fframwaith Cenedlaethol Llythrennedd a Rhifedd
(Llywodraeth Cymru, Mawrth 2013)

Llythrennedd	Disgrifiad o'r wers	Gwers
<p>Strategaethau darllen</p> <ul style="list-style-type: none"> • defnyddio ystod o strategaethau darllen priodol i wneud synnwyr o ddarnau darllen • defnyddio strategaethau i wella rhuglder darllen • asesu safon a dibynnedd darnau darllen. 	<p>Mae'r Dysgwyr yn canfod ac yn gwerthuso gwybodaeth sy'n newydd iddynt.</p>	<p>3: Pam-pam-pam</p>
<p>Ymateb wrth ddarllen: Dealltwriaeth</p> <ul style="list-style-type: none"> • dod at ddealltwriaeth o wybodaeth anghyfarwydd • adnabod y prif syniadau, digwyddiadau a manylion cynhaliol • rhagweld, tynnu casgliadau, deall haenau ystyr • gwneud cysylltiadau o fewn/ ar draws ystod o ddarnau darllen/themâu • cyflawni ymchwil i fagu dealltwriaeth lawn. 	<p>Mae'r Dysgwyr yn gwneud cysylltiadau ar draws cyfweiliadau a darnau darllen. Mae'r Dysgwyr yn adnabod y prif syniadau a thystiolaeth mewn gwybodaeth am ymfudo, gan gynnwys dehongli ffeithiau ac ystadegau. Mae'r Dysgwyr yn ymchwilio i ddinasoedd ac ysgolion noddfa.</p>	<p>2: Yr allwedd i'n hunaniaeth ni 3: Pam-pam-pam 4: Cardiau post o Gymru</p>
<p>Ymateb wrth ddarllen: Ymateb a dadansoddi</p> <ul style="list-style-type: none"> • trefnu a dadansoddi gwybodaeth berthnasol • gwahaniaethu rhwng ffeithiau, damcaniaethau a gwahaniaethau barn • cymharu ystod safbwyntiau • gwerthuso cynnwys, cyflwyniad a dibynnedd darnau darllen. 	<p>Mae'r Dysgwyr yn darllen ac yn gwerthuso gwybodaeth am ymfudo i ac o Gymru. Mae'r Dysgwyr yn gwerthuso'n feirniadol y negeseuon yn y cyfryngau ynghylch argyfwng y ffoaduriaid.</p>	<p>3: Pam-pam-pam</p>

<p>Ysgrifennu: Ystyr, dibenion a darllenwyr</p> <ul style="list-style-type: none"> • cynllunio ac addasu arddulliau ysgrifennu fel eu bod yn gweddu i'r gynulleidfa a'r diben • gwella safon ysgrifennu trwy gyfrwng adolygu annibynnol ac ail-ddrafftio • ysgrifennu â'r nod o ddelio â thestun yn gyflawn • gwella cyflwyniad yr hyn a ysgrifennir (gan gynnwys defnyddio TGCh) • myfyrio, golygu ac ail-ddrafftio i wella safon yr ysgrifennu. 	<p>Mae'r Dysgwyr yn cynllunio gweithredu i hysbysu a newid gan ddefnyddio arddulliau ysgrifennu amrywiol.</p>	<p>7: Gweithredu</p>
<p>Ysgrifennu: Strwythur a threfniant</p> <ul style="list-style-type: none"> • defnyddio strwythur sy'n briodol i ddiben a chanolbwynt sylw'r tasg • dethol, dadansoddi a chyflwyno gwybodaeth mewn modd priodol • sefydlu strwythur i drefnu sut i ysgrifennu. 	<p>Mae'r Dysgwyr yn dewis strwythur briodol ar gyfer cynrychioli gwybodaeth am ymfudo mewn ffeithlun.</p>	<p>3: Pam-pam-pam</p>
<p>Llafaredd: Siarad</p> <ul style="list-style-type: none"> • cyfleu syniadau a gwybodaeth i ystod eang o gynulleidfaoedd mewn sefyllfaoedd amrywiol. 	<p>Mae'r Dysgwyr yn cyflwyno eu harwyddeiriau i Gymru ac yn egluro sut byddent yn troi Cymru'n Genedl Noddfa.</p>	<p>4: Cardiau post o Gymru 5: Marathon Lluniau</p>
<p>Llafaredd: Gwranddo</p> <ul style="list-style-type: none"> • gwranddo ar safbwyntiau a syniadau pobl eraill ac ymateb iddynt. 	<p>Mae'r Dysgwyr yn gwranddo ar y ffilm YMW ac yn cymryd nodiadau amdani. Mae'r Dysgwyr yn gwranddo ar ymatebion ei gilydd i gwestiynau cyfweiliad. Mae'r Dysgwyr yn gweithio'n greadigol ar y cyd gan ddadansoddi'n feirniadol broblemau ymfudo yn y gwersi Pam-pam-pam a'r Goeden Broblemau.</p>	<p>1: Ifanc, Ymfudol, Cymreig 2: Yr allwedd i'n hunaniaeth ni</p>
<p>Llafaredd: Cydweithredu a thrafod</p> <ul style="list-style-type: none"> • cyfrannu at drafodaethau a chyflwyniadau • trafod safbwyntiau/syniadau pobl eraill er mwyn cyrraedd cytundeb 	<p>Mae'r Dysgwyr yn gweithio ar y cyd at gynllunio sut i weithredu â'r nod o greu dyfodol gwell ar gyfer ymfudwyr i Gymru a phobl ifanc o gefndir ymfudol.</p>	<p>5: Marathon Lluniau 7: Gweithredu</p>

Addysg dros ddatblygiad cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang (ADCDF / ESDGC)

Llywodraeth Cymru. ADCDF: A common understanding in schools (Gorffennaf 2008)

ADCDF	Description	Lesson
<p>Datblygu meddwl ar draws y cwricwlwm</p> <p>Cynllunio</p> <ul style="list-style-type: none"> · Gofyn cwestiynau · Rhoi sgiliau, gwybodaeth a dealltwriaeth flaenorol ar waith <p>Datblygu</p> <ul style="list-style-type: none"> · Meddwl entrepreneuriaidd · Meddwl am achos ac effaith a gwneud casgliadau · Meddwl yn rhesymegol a chwilio am batrymau · Ystyried tystiolaeth, gwybodaeth a syniadau · Ffurfio barnau a gwneud penderfyniadau <p>Myfyrio</p> <ul style="list-style-type: none"> · Cysylltu a meddwl yn ddargyfeiriol 	<p>Mae'r Dysgwyr yn derbyn cyfleoedd i ddatblygu meddwl trwy werthuso profiad pobl ifanc sy'n ymfudwyr a/ neu sydd â threftadaeth ymfudol trwy ofyn cwestiynau, chwilio am atebion trwy gasglu gwybodaeth, gwneud cysylltiadau rhyngddynt eu hunain ac eraill, gan ddefnyddio sgiliau tynnu casgliad a myfyrio'n greadigol ar yr hyn y maent wedi'i ddysgu. Mae'r Dysgwyr yn derbyn cyfle i feddwl yn greadigol am ffyrdd o droi Cymru'n wlad sy'n croesawu pobl ifanc o gefndiroedd ymfudol, myfyrio ynghylch sut yr hoffent gael eu trin a meddwl yn greadigol am sut i weithredu at gyflawni newid. Yn y pendraw byddant yn dod i gydnabod nad oes y fath beth â 'nhw' a 'ni', a bod pobl ifanc i gyd yn debyg i'w gilydd.</p>	<p>1: Ifanc, Ymfudol, Cymreig</p> <p>2: Yr allwedd i'n hunaniaeth ni</p> <p>3: Pam-pam-pam</p> <p>4: Cardiau post o Gymru</p> <p>5: Marathon Lluniau</p> <p>6: Y Goeden Broblemau</p> <p>7: Gweithredu</p>
<p>Datblygu TGCh ar draws y cwricwlwm</p> <ul style="list-style-type: none"> · Darganfod a datblygu gwybodaeth a syniadau · Creu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau 	<p>Mae'r Dysgwyr yn cael cyfle i chwilio am wybodaeth am ymfudo i Gymru ac am ysgolion noddfa, ei lleoli a'i gwerthuso ac i gyflwyno eu canfyddion gan ddefnyddio TGCh.</p>	<p>3: Pam-pam-pam</p> <p>7: Gweithredu</p>

<p>Hunaniaeth a diwylliant</p> <p>Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> · datblygu dirnadaeth o'u gwerthoedd eu hunain · datblygu parch atynt eu hunain, eu diwylliant ac at eraill · gwerthfawrogi, dathlu a dangos sensitifrwydd at amrywiaeth yn lleol, yn genedlaethol ac yn fyd-eang · cwestiynu stereoteipiau · gwerthfawrogi bod gweithredoedd a safbwyntiau pobl yn cael eu dylanwadu gan eu gwerthoedd a deall: · o ble y mae eu credoau'n dod · sut i adnabod mynegiannau o ragfarnau, hiliaeth a stereoteipio - a'u herio'n effeithiol · y cysylltiadau rhwng diwylliant, ffydd a gwerthoedd unigolion · bod eu cymdeithas eu hunain yn cael ei chyfoethogi gan amrywiaeth o ddiwylliannau · effeithiau gweithredoedd yn y gorffennol ar ddiwylliant a hunaniaeth e.e. y fasnach mewn caethweision a choloneiddio 	<p>Mae'r Dysgwyr yn derbyn cyfleoedd i ddatblygu dirnadaeth o hunaniaeth a diwylliant trwy gyfrwng y ffilm a'r lluniau a gynhyrchwyd gan y bobl ifanc sydd wedi llunio'r adnodd. Maent yn dysgu am amrywiaeth a hunaniaeth, gan weld bod gan bobl ifanc i gyd yr un gobeithio a dyheadau, ni waeth am eu cefndir. Maent yn dysgu bod diwylliant, crefydd a ffydd yn gyd-gysylltiedig ac yn dysgu eu parchu eu hunain a pharchu eraill fel unigolion â hunaniaethau unigryw. Annogir y Dysgwyr i benderfynu ar ddull gweithredu neu gyflawni newid yn eu bywydau a fydd yn annog eraill i ddathlu amrywiaeth a chydabod sut mae'r gymdeithas yn cael ei chyfoethogi gan wahanol brofiadau diwylliannol.</p>	<p>1: Ifanc, Ymfudol, Cymreig</p> <p>2: Yr allwedd i'n hunaniaeth ni</p> <p>3: Pam-pam-pam</p> <p>4: Cardiau post o Gymru</p> <p>5: Marathon Llundain</p> <p>6: Y Goeden Problemau</p> <p>7: Gweithredu</p>
<p>Dewisiadau a phenderfyniadau</p> <p>Dylid rhoi cyfleoedd i'r dysgwyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> · chwarae rhan yn yr ysgol a'r gymuned ehangach er mwyn newid pethau · datblygu barnau ynghylch amddifadu pobl o'u hawliau dynol · gwerthfawrogi gwerth dadl gytbwys a chadarn · gwerthfawrogi manteision datrys anghydfod yn heddychlon a deall: · cymhlethdod y dasg o wneud penderfyniadau a'r angen am ragofalon · beth a olygir gan hawliau dynol sylfaenol ac nad ydynt gan bawb · egwyddorion democratiaeth · sut y gall anghydfod godi o wahanol farnau ynghylch materion byd-eang 	<p>Mae'r Dysgwyr yn dod i adnabod y problemau sy'n gysylltiedig â symudiad pobl ifanc i ac o Gymru, ac yn enwedig problemau'r rhai a orfodir i ffoi. Maent yn archwilio profiad ffoaduriaid ac yn dysgu am fywydau pobl ifanc sydd o gefndir ymfudol neu wedi ymfudo. Maent yn dysgu bod gennym ni oll fel bodau dynol yr un anghenion. Rhoddir iddynt gyfle i weithio ar y cyd at gynllunio gweithredu, gwneud penderfyniadau a gweithio fel grŵp at gyflawni gweithrediad a fydd yn arwain at newid yn yr ysgol ac yn y gymuned ehangach.</p>	<p>1: Ifanc, Ymfudol, Cymreig</p> <p>2: Yr allwedd i'n hunaniaeth ni</p> <p>3: Pam-pam-pam</p> <p>4: Cardiau post o Gymru</p> <p>5: Marathon Llundain</p> <p>6: Y Goeden Problemau</p> <p>7: Gweithredu</p>

Pedwar Diben (Dyfodol Llwyddiannus)

Yr Athro Graham Donaldson. Dyfodol Llwyddiannus: Adolygiad Annibynnol o'r Cwricwlwm a'r Trefniadau Asesu yng Nghymru (Chwefror 2015) tud.31

Y dyfodol: Pedwar diben y cwricwlwm a'r nodweddion allweddol	Trosolwg	Gwersi
<p>Dysgwyr uchelgeisiol, galluog sy'n barod i ddysgu gydol eu hoes sydd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • yn gosod safonau uchel iddynt eu hunain ac yn chwilio am heriau ac yn eu mwynhau • yn datblygu corff o wybodaeth ac sydd â'r sgiliau sydd eu hangen i gysylltu'r wybodaeth honno a'i chymhwyso at wahanol gyd-destunau • yn ymholgar ac yn mwynhau datrys problemau • yn gallu cyfathrebu'n effeithiol mewn gwahanol ffurfiau a lleoliadau, drwy'r Gymraeg a'r Saesneg • yn gallu egluro'r syniadau a chysyniadau y maent yn dysgu amdanynt • yn gallu defnyddio rhif yn effeithiol mewn gwahanol gyd-destunau • yn deall sut i ddehongli data a chymhwyso cysyniadau mathemategol • yn defnyddio technolegau digidol yn greadigol i gyfathrebu a dod o hyd i wybodaeth a'i dadansoddi • yn ymchwilio ac yn gwerthuso eu canfyddiadau'n feirniadol ac yn barod i ddysgu drwy gydol eu hoes. 	<p>Mae'r Dysgwyr yn meddwl yn feirniadol gan ofyn pam bod pobl yn symud i ac o Gymru a beth yw'r effaith arnynt o adael eu diwylliant eu hunain? Maent yn meddwl am y ffactorau sy'n debyg ac yn wahanol i'r profiadau y maent yn byw trwyddynt yng Nghymru. Mae'r Dysgwyr yn ymgymryd ag ymchwil annibynnol i'r ffeithiau a'r ystadegau yng nghyswllt ymfudiad rhwng gwahanol wledydd. Maent yn adnabod y problemau, eu heffaith a datrysiadau'r gwahaniaethau hynny gan ystyried a ydynt yn rhwystr rhag mwynhau hawliau dynol. Mae'r Dysgwyr yn ysgwyddo cyfrifoldeb am sicrhau bod Cymru'n lle da i symud iddo: Cenedl Noddfa ddichonol. Maent yn mynegi eu syniadau trwy ddehongli'r data a defnyddio technolegau digidol i ganfod gwybodaeth a'i gwerthuso. Mae'r Dysgwyr yn adnabod ac yn dehongli themâu a syniadau allweddol mewn lluniau ac yn creu eu delweddau eu hunain.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1: Ifanc, Ymfudol, Cymreig 2: Yr allwedd i'n hunaniaeth ni 3: Pam-pam-pam 4: Cardiau post o Gymru 5: Marathon Lluniau 6: Y Goeden Broblemiau

<p>Cyfranwyr mentrus, creadigol sy'n barod i chwarae rhan lawn yn eu bywyd a'u gwaith, sydd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • yn cysylltu ac yn cymhwyso eu gwybodaeth a'u sgiliau i greu syniadau a chynhyrchion • yn meddwl yn greadigol er mwyn ail-lunio a datrys problemau • yn adnabod cyfleoedd ac yn manteisio arnynt • yn mentro'n bwylllog • yn arwain ac yn chwarae rolau gwahanol mewn timau'n effeithiol ac yn gyfrifol • yn mynegi syniadau ac emosiynau drwy wahanol gyfryngau • yn rhoi o'u hegni a'u sgiliau fel y bydd pobl eraill yn elwa 	<p>Gofynnir i'r Dysgwyr feddwl yn greadigol i geisio gwneud synnwyr o themâu hunaniaeth ac amrywiaeth yng Nghymru a'u cymuned. Maent yn ystyried yn greadigol ba mor bwysig yw perthyn. Mae'r Dysgwyr yn chwilio ar y cyd am ddatrysiadau i sicrhau bod ymfudwyr, ffoaduriaid a cheiswyr lloches yn cael eu croesawu i'r gymuned Gymreig; maent yn dosbarthu gwybodaeth, ac yn gweithredu. Mae'r Dysgwyr yn defnyddio technoleg ddigidol i greu marathonau lluniau a fideos, sy'n cyfrannu yn y pendraw at greu arddangosfa.</p>	<p>1: Ifanc, Ymfudol, Cymreig</p> <p>2: Yr allwedd i'n hunaniaeth ni</p> <p>5: Marathon Lluniau</p> <p>7: Gweithredu</p>
<p>Dinasyddion egwyddorol, gwybodus sy'n barod i fod yn ddinasyddion i Gymru a'r byd ac sydd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • yn gwerthuso ac yn defnyddio tystiolaeth wrth ffurfio barn • yn trafod materion cyfoes ar sail eu gwybodaeth a'u gwerthoedd • yn deall ac yn arfer eu cyfrifoldebau a'u hawliau dynol a democrataidd • yn deall ac yn ystyried effaith eu gweithredoedd wrth ddewis a gweithredu • yn wybodus am eu diwylliant, eu cymuned, eu cymdeithas a'r byd yn awr ac yn y gorffennol • yn parchu anghenion a hawliau pobl eraill, fel aelod o gymdeithas amrywiol • yn dangos eu hymrwymiad i sicrhau cynaliadwyedd y blaned 	<p>Mae'r Dysgwyr yn defnyddio tystiolaeth gan y Cyfweledigion YMW, ffeithiau ac ystadegau i ddeall y profiadau y mae ymfudwyr yn byw trwyddynt a rhai'r bobl â threftadaeth ymfudol yng Nghymru. Maent yn myfyrio ynghylch diwylliant eu cymuned eu hunain er mwyn dathlu amrywiaeth a phwysigrwydd cydnabod hunanieth unigol pawb arall. Mae'r Dysgwyr yn nodi'r hawliau a'r cyfrifoldebau a gysylltir â symudiad pobl i ffwrdd o wrthdaro ac anghydfod tuag at ddyfodol diogel. Mae'r Dysgwyr yn gweithio ar y cyd at weithredu.</p>	<p>1: Ifanc, Ymfudol, Cymreig</p> <p>2: Yr allwedd i'n hunaniaeth ni</p> <p>3: Pam-pam-pam</p> <p>4: Cardiau post o Gymru</p> <p>6: Y Goeden Broblemiau</p> <p>7: Gweithredu</p>



<p>Unigolion iach, hyderus sy'n barod i fyw bywyd gan wireddu eu dyheadau fel aelodau gwerthfawr o'r gymdeithas sydd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • â gwerthoedd sicr ac sy'n sefydlu eu credoau ysbrydol a moesegol • yn meithrin eu lles meddyliol ac emosïynol drwy ddatblygu hyder, cadernid ac empathi • yn cymhwyso gwybodaeth am effaith deiet ac ymarfer ar iechyd corff a meddwl yn eu bywyd pob dydd • yn gwybod sut i ddod o hyd i'r wybodaeth a'r cymorth sydd eu hangen i gadw'n ddiogel ac yn iach • yn cymryd rhan mewn gweithgarwch corfforol • yn gwneud penderfyniadau pwyllog ynghylch eu ffordd o fyw ac yn rheoli risg • â'r hyder sydd ei angen i gymryd rhan mewn perfformiadau • yn ffurfio perthnasoedd cadarnhaol wedi'u seilio ar ymddiriedaeth a pharch at ei gilydd • yn wynebu heriau ac yn eu trechu • â'r sgiliau a'r wybodaeth sydd eu hangen i ddelio â'u bywyd pob dydd mor annibynnol ag y gallant 	<p>Mae'r Dysgwyr yn empathieiddio â'r Cyfweledigion YMW i ddeall eu hawlau a'u cyfrifoldebau i groesawu a chofleidio diwylliannau eraill. Mae'r Dysgwyr yn rhoi llais i'w credau ynghylch natur hunaniaeth mewn ffyrdd creadigol trwy chwarae rolau a ffotograffiaeth. Mae'r Dysgwyr yn cael eu grymuso i ddysgu mewn ffordd gyfranogol. Mae'r Dysgwyr yn sefydlu credau moesegol tra'n ystyried ffactorau sy'n gysylltiedig ag ymfudwyr, ffoaduriaid a cheiswyr lloches.</p>	<p>1: Ifanc, Ymfudol, Cymreig</p> <p>2: Yr allwedd i'n hunaniaeth ni</p> <p>4: Cardiau post o Gymru</p> <p>6: Y Goeden Broblemiau</p>
--	---	---

Cysylltiadau â'r Cwricwlwm Adnodd

Cymhwysedd Digidol

Fframwaith Cymhwysedd Digidol – Canllawiau (Llywodraeth Cymru, 2016)

<http://learning.gov.wales/docs/learningwales/publications/160831-dcf-guidance-en-v2.pdf>

ADCDF

Education for Sustainable Development and Global Citizenship A Common Understanding for Schools
(Llywodraeth Cynulliad Cymru, 2008)

<http://gov.wales/docs/dcells/publications/081204commonunderstschoolsen.pdf>

Cwricwlwm am Oes

Cwricwlwm i Gymru – cwricwlwm am oes (Llywodraeth Cymru, 2015)

<http://gov.wales/docs/dcells/publications/151021-a-curriculum-for-wales-a-curriculum-for-life-en.pdf>

Donaldson, Graham Athro

Dyfodol Llwyddiannus: Adolygiad Annibynnol o'r Cwricwlwm a'r Trefniadau Asesu yng Nghymru (2015)

<http://gov.wales/docs/dcells/publications/150225-successful-futures-en.pdf>

Addysg Oxfam dros Ddinasyddiaeth Fyd-Eang

Education for Global Citizenship: A guide for schools (Oxfam GB, 2015)

[file:///C:/Users/User/Downloads/Global_Citizenship_Schools_WEB%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/Global_Citizenship_Schools_WEB%20(3).pdf)

Global Citizenship in the Classroom: A guide for teachers (Oxfam GB, 2015)

file:///C:/Users/User/Downloads/Global_Citizenship_guide_for_Teachers_WEB.pdf

Schools of Sanctuary: Giving a Warm Welcome

<https://www.oxfam.org.uk/education/Adnodd/schools-of-sanctuary>

Adnoddau o sefydliadau elusenol

National City of Sanctuary

<https://schools.cityofsanctuary.org/Adnodd/>

Cyngor Ffoaduriaid Cymru

<http://welshrefugeecouncil.org.uk/>

Asiantaeth Ffoaduriaid y Cenhedloedd Unedig

<http://www.unhcr.org/uk/>

UNHCR: Global Trends: Forced displacement in 2016 (UN Refugee Agency, 2017)

<http://www.unhcr.org/5943e8a34.pdf>

It's All About Culture

<http://itsallaboutculture.com/great-migrations-lecture-and-maps/>

Adnodd 1a

Hunaniaeth



Adnodd 1a

Hunaniaeth



Adnodd 1b

Llun o'r Cyfweledigion YMW



Adnodd 2¹

Gair Allweddol	Diffiniad
Ymfudwr(aig)	Rhywun sy'n symud o le i le er mwyn byw mewn gwlad arall am fwy na blwyddyn. Mae ymfudwyr economaidd yn symud er mwyn chwilio am waith.
Ffoadur	Rhywun sydd wedi derbyn amddiffynfa gan lywodraeth gwlad arall, am ei fod yn ofni bod ei fywyd mewn perygl yn ei wlad ei hun.
Ceisiwr lloches	Mae ceisiwr lloches yn berson sydd wedi gofyn i Lywodraeth y DU am amddiffynfa neu statws ffoadur. Mae lloches yn golygu amddiffynfa, noddfa, neu ddiogelwch.

¹ Migrants, refugees and asylum seekers: what's the difference? gan Alan Travis, 28^{ain} Awst 2015
www.theguardian.com/world/2015/aug/28/migrants-refugees-and-asylum-seekers-whats-the-difference

Adnodd 3

Llun yn dangos sut mae'r bobl ifanc yn dehongli'r gair 'cartref'



C



B



A

Adnodd 4

Proffiliau'r bobl ifanc sydd wedi datblygu'r adnodd.

Cyfweledig	Mamwlad	Oedran	Hobiau
A	Y DU	16	Carate, Actio
B	Syria	23	Gwirfoddoli
C	Albania	24	Darllen, Gwirfoddoli

Adnodd 5

Grid KWL (Beth rwy'n ei wybod, Beth rwy eisiau ei wybod, beth rwy wedi'i ddysgu)

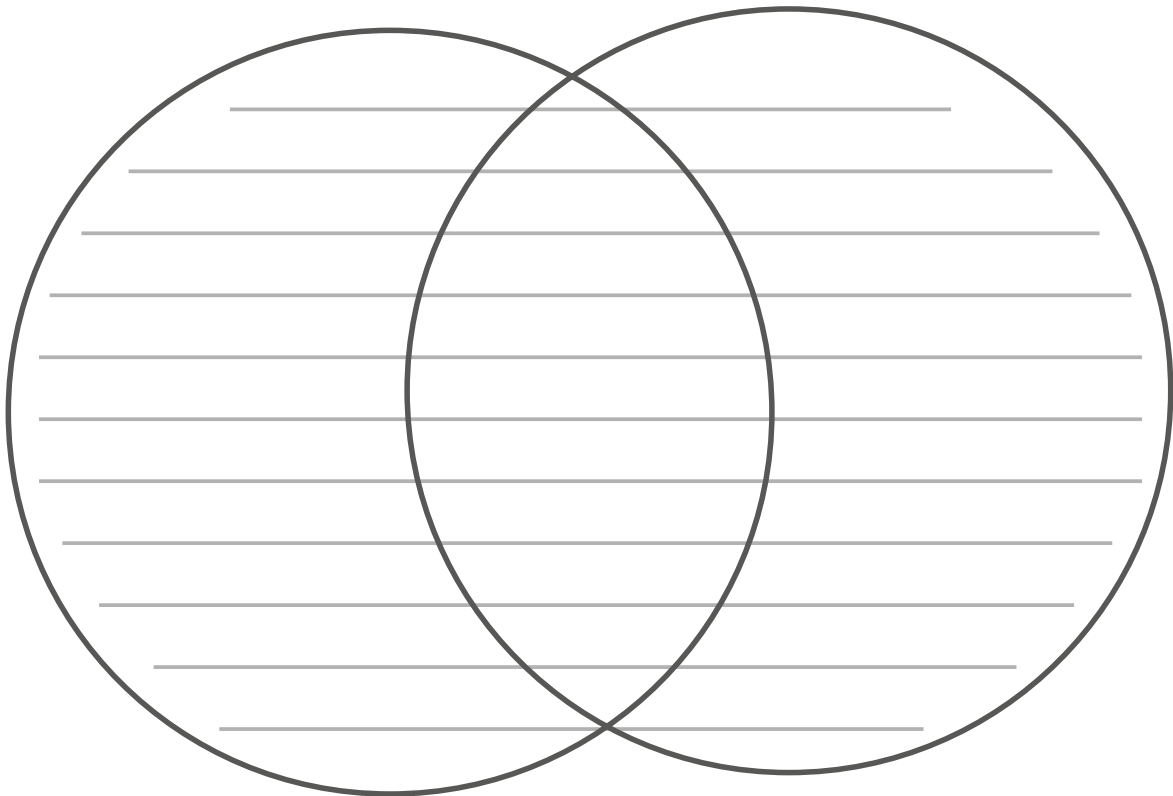
Grid KWL:

Pethau RWY'N CREDU 'MOD I'N EU GWYBOD YN BAROD	
Pethau RWY EISIAU EU GWYBOD	Beth RWY WEDI'I DDYSGU

Adnodd 6

Diagram Venn

Enw : _____



Adnodd 7



Adnodd 1

Didoli cwestiynau o'r cyfweiliadau



Adnodd 2

Gwneud Cysylltiadau

Rwy' wedi gwyllo'r fideos YMW.

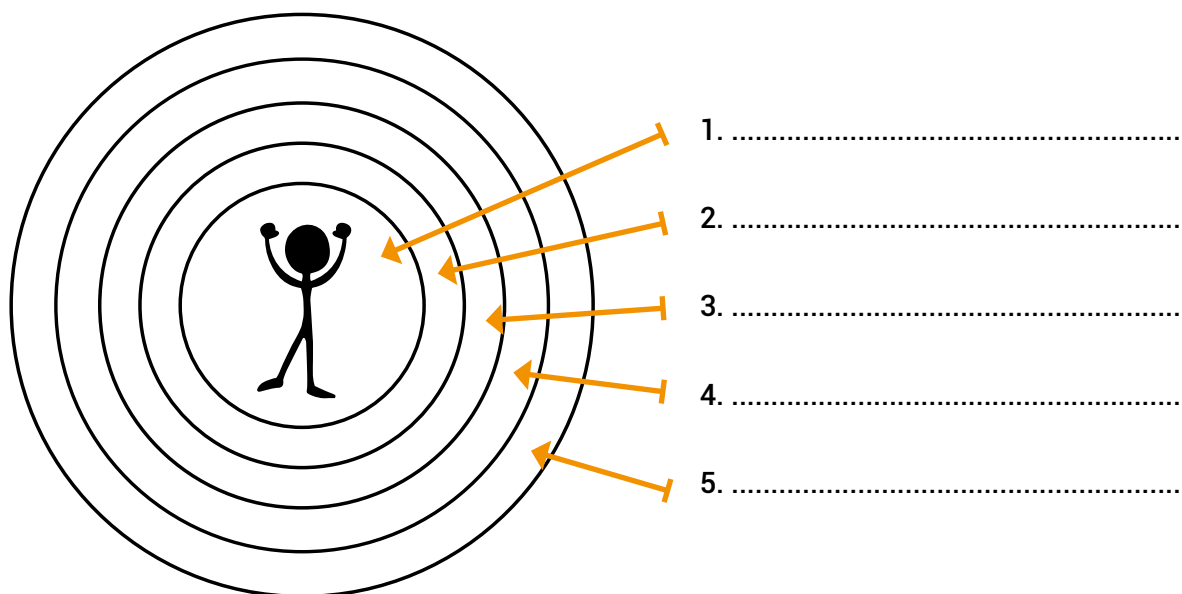
Mae hyn yn fy atgoffa i amdanaf fy hunan oherwydd...

Mae hyn yn fy atgoffa i am rywun rwy'n 'nabod oherwydd...

Mae hyn yn fy atgoffa i am rywbeth sy'n digwydd yn y byd oherwydd...

Adnodd 3

Winwnsyn Hunaniaeth



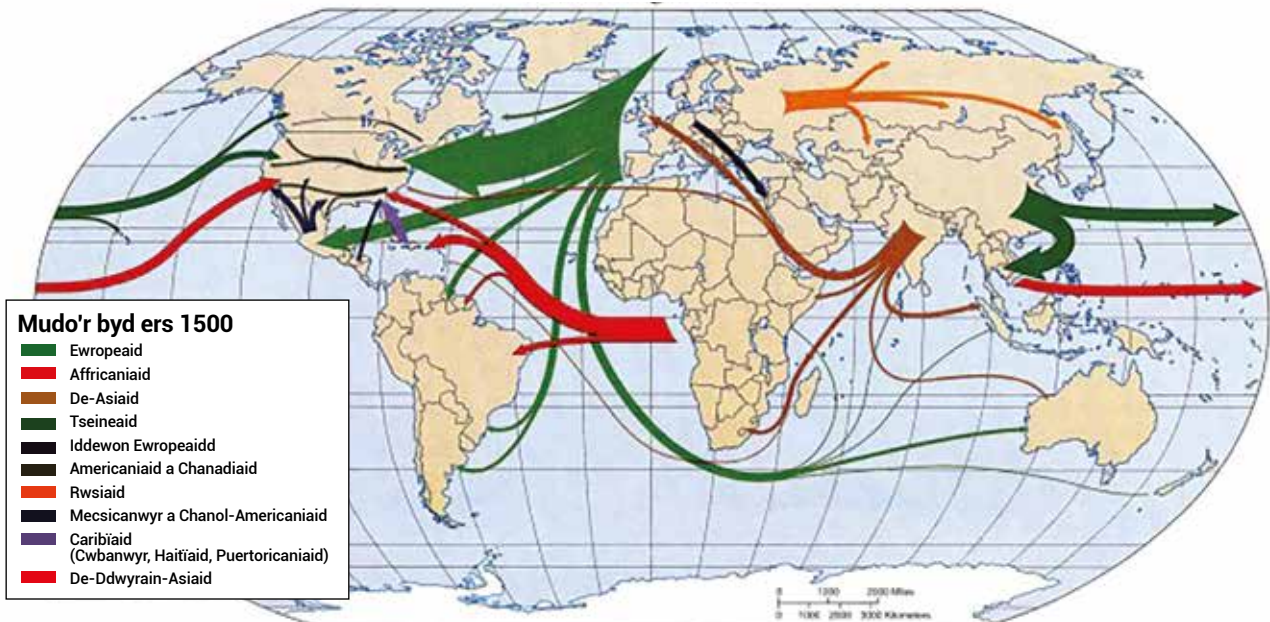
Adnodd 1

Gweithgaredd Peli Eira

Yn gyntaf, dywedwch wrth y dysgwyr ysgrifennu eu hatebion i wahanol gwestiynau (e.e. ystyriwch pam byddai pobl yn ystyried symud o'u gwlad i ail-ymgartrefu yng Nghymru) ar ddarn o bapur. Wedyn gofynnwch iddynt grychu'r papur i wneud pelen eira a'i thafllu ar draws yr ystafell. Unwaith mae pawb wedi gwneud hyn, anogwch bob dysgwr i godi pelen eira a daflwyd gan rywun arall. Maent yn agor y belen eira i ymateb i'r atebion sydd ar y papur. Ydy'r ateb yn debyg i'r hyn a ysgrifennon nhw ar eu peli eira eu hunain, neu ydy'n hollol wahanol? Gofynnwch gwestiynau ychwanegol i'r dysgwyr i ehangu eu syniadau a'u sylwadau, gan ystyried yr holl elfennau gwahanol o ymfudo, i mewn i Gymru ac allan o Gymru. Bydd hyn yn arwain y dysgwyr i ddarogan, i grynhoi ac i feddwl yn feirniadol.

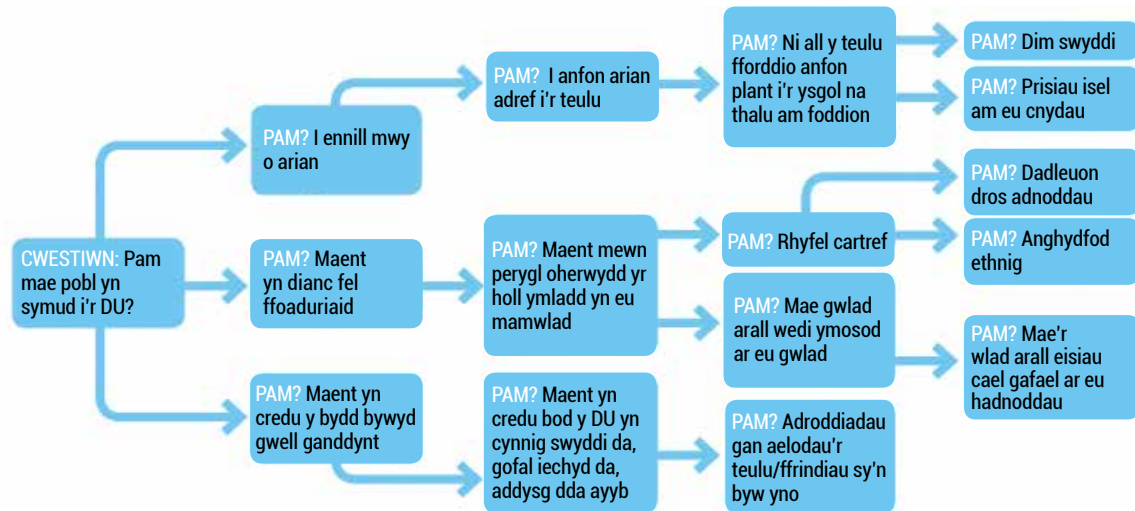
Adnodd 2

Ymfudiadau ar draws y Byd



Adnodd 3

Cadwyn Pam-pam-pam



Ffynhonnell: Ffynhonnell: Global Citizenship in the Classroom: A guide for teachers (Oxfam, 2015)

<https://www.oxfam.org.uk/education/Adnoddsglobal-citizenship-in-the-classroom-a-guide-for-teachers>

Adnodd 4

Bingo Byd-Eang

1. Yn hoffi bwyd o wlad arall. Enw	2. Mae ganddi/ganddo ffrind a gafodd ei (g)eni mewn gwlad arall. Enw	3. Wedi ymweld â gwlad y tu allan i Ewrop. Enw
4. Yn gallu dweud rhai geiriau mewn iaith heblaw Cymraeg neu Saesneg. Enw	5. Yn hoffi e.e. mabolgampwr(aig) neu gerddor o wlad arall. Enw	6. Wedi darllen llyfr neu gerdd gan awdur o wlad arall. Enw
7. Yn gwisgo dillad a gafodd eu gwneud mewn gwlad arall. Enw	8. Wedi byw mewn gwlad arall. Enw	9. Mae ganddi/ganddo aelod teulu neu ffrind sy'n byw mewn gwlad arall. Enw
10. Wedi cael ei helpu gan athrawes/athro, meddyg, nyrs neu oedolyn tebyg o wlad arall. Enw	11. Yn 'nabod busnes (siop er enghraifft) sy'n cael ei redeg gan bobl o wlad arall. Enw	12. Hoffai hi/e fyw mewn gwlad arall. Enw

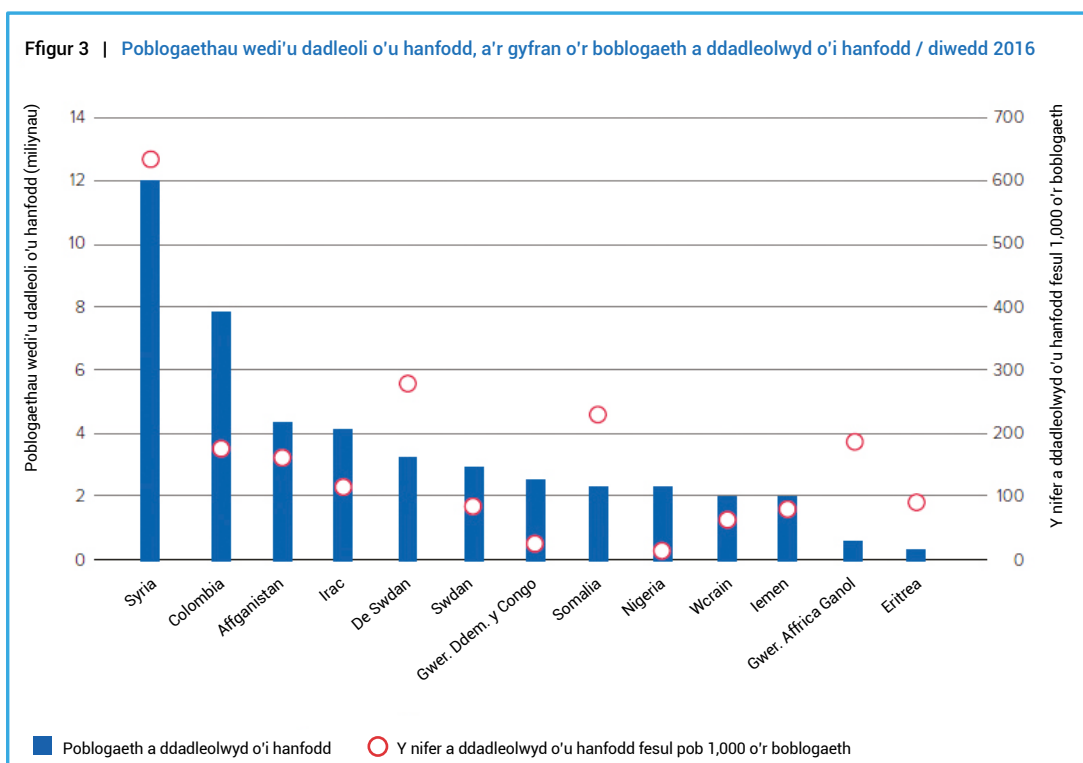
Adnodd 5

Mapio symudiadau

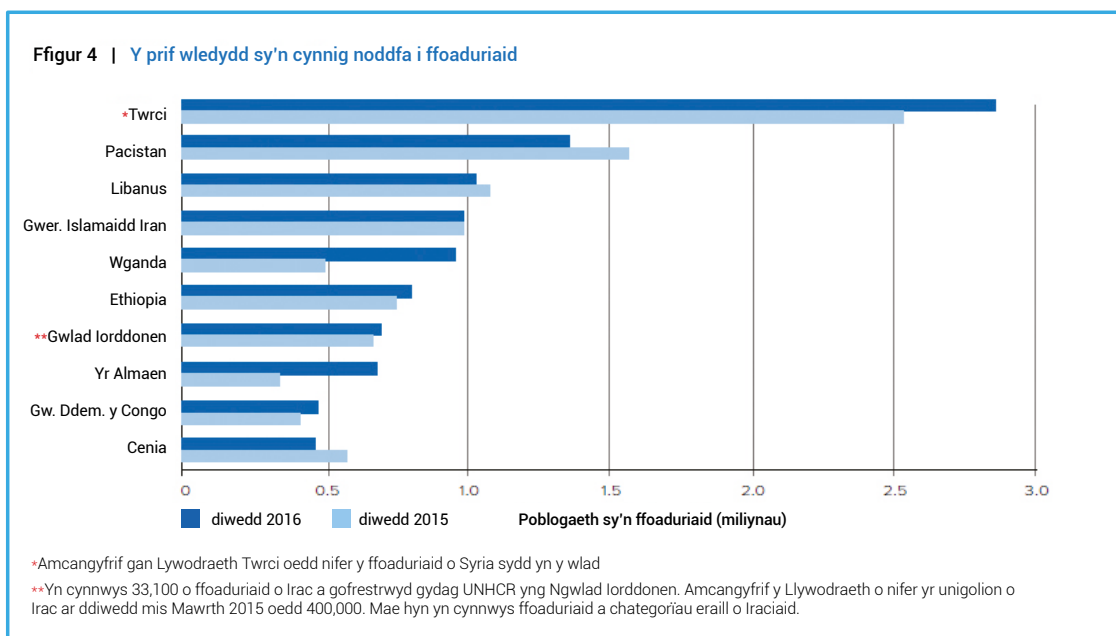
Mae Asiantaeth Ffoaduriaid y Cenhedloedd Unedig wedi adrodd bod "nifer uwch nag erioed o'r blaen o bobl ledled y byd, sef 65.6 miliwn, wedi cael eu gorfodi i adael eu cartrefi. Yn eu plith mae yn agos i 22.5 miliwn o ffoaduriaid, y mae mwy na'u hanner dan 18 oed."

www.unhcr.org/uk/figures-at-a-glance.html

Wedi'u dadleoli o'u hanfodd

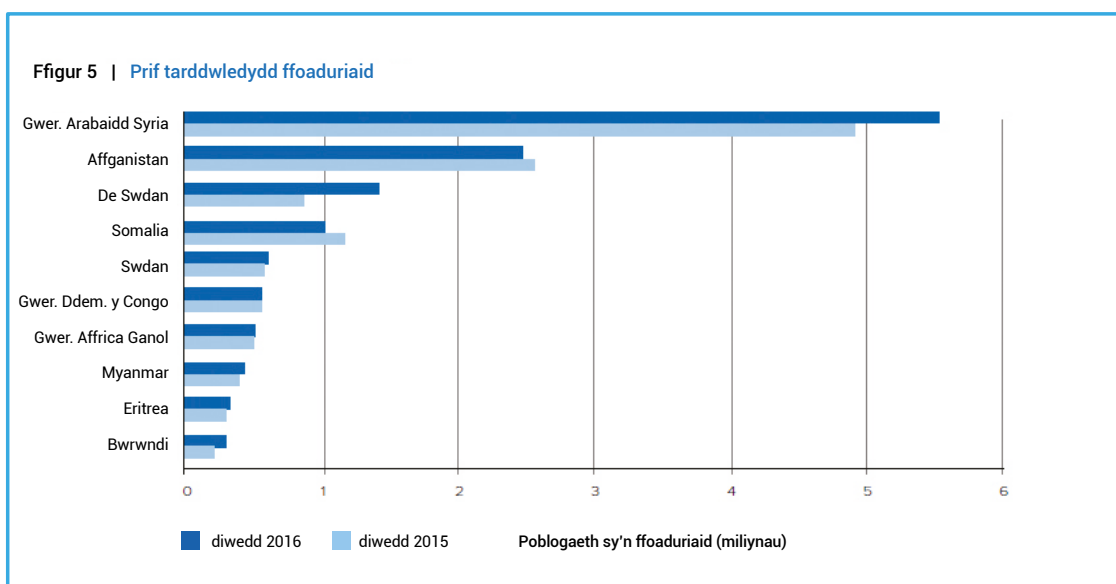


I ble mae ffoaduriaid yn mynd?



Ffigur 4 | Y prif wledydd sy'n cynnig noddfa i ffoaduriaid

O ble mae ffoaduriaid yn dod



Adnodd 1

Cartref



Adnodd 2

Cardiau Post o Gymru





Adnodd 3

Beth gellir ei wneud?

Cyfeiriwch at adnoddau Ysgolion Noddfa Oxfam ar gyfer rhagor o wybodaeth a syniadau ynghylch gwersi:

<https://www.oxfam.org.uk/education/Adnods/schools-of-sanctuary>

Gweithrediad 1: Gweithrediad 1: Addysgwch eich ysgol am y syniad o noddfa a hyrwyddwch agweddau positif. Byddwch yn dysgu rhagor am ffoaduriaid a cheiswyr lloches ac yn trosglwyddo'r hyn yr ydych chi wedi'i ddysgu i fyfyrwyr ac aelodau staff eraill: Gweler tudalen 2.

Gweithrediad 2: Anogwch eich ysgol i gasglu gwybodaeth ac i feddwl yn ddwysach am ba mor goresawgar yw hi. Gwelwch y syniadau ynghylch meysydd ymchwil ar dudalen 3.

Gweithrediad 3: Defnyddiwch eich dylanwad i alluogi eich ysgol i ddod yn Ysgol Noddfa. Gweler tudalen 4 ar gyfer cyfarwyddyd ynghylch trefnu cyfarfod i ddwyn perswâd ar eich prifathrawes/prifathro neu uwch arweinwyr eraill.

Adnodd 4

Chwe chwestiwn hanfodol

Pwy?
Beth?
Ble?
Pryd?
Pam?
Sut?

Adnodd 5

Petai heddiw yn emoji...



Adnodd 1

Rhestr o eiriau allweddol

Hunaniaeth	Perthyn	Amrywiaeth
Ymfudwr	Ffoadur	Lloches
Cymuned	Hobïau	Diwylliant

Adnodd 2

Petai heddiw yn emoji



Rhywbeth Cymreig



Rhywbeth sy'n datgan: Abertawe



Cerdyn post o Gymru



Hunlun nad yw'n dangos dy wyneb di



Hunaniaeth



Cerdyn post o Gymru



Symud ymlaen, edrych tuag yn ôl



Symud ymlaen, edrych tuag yn ôl



Bywyd trwy 'snapchat filter'



Hunan-bortread di-wyneb



Adnodd 1

Pobl sy'n cael eu gorfodi i ffoi: **Beth yw'r ffactorau?**

Heb sôn am weddill y byd, yn 2015 gwelwyd mwy nag un filiwn o bobl yn cyrraedd ffiniau Ewrop i ddianc rhag erchyllterau rhyfel, erlyniad ac amodau byw annioddefol mewn gwledydd megis Syria, Eritrea, Affganistan ac Irac. Mae pobl yn ymfudo am lu o resymau uchelgeisiol hefyd, e.e. i ehangu eu haddysg neu i wella eu cyfleoedd.

Mae pob un yn haeddu byw yn ddiogel. Ond yn aml pan fydd pobl yn symud o le i le maent ar eu mwyaf agored i niwed. Mae pobl yn dyheu am fwyd, lloches, ac am gael eu trin gyda pharch ac urddas. Ond yn aml maent yn wynebu anghysur, gelyniaeth, ymddygiad ymosodol a hiliaeth yn y gwledydd y maent yn teithio trwyddynt neu lle maent yn ymsefydlu ar ddiwedd eu taith.

Dylai llywodraethau weithio ar y cyd at wneud ymfudo'n ddiogel. Ni ddylai fod rhaid i bobl ymgymryd â mesurau tra pheryglus er mwyn cyrraedd diwedd eu taith. Ni waeth o ble maent wedi dod, mae gan bobl sy'n ymfudo yr hawl i ddisgwyl y cânt eu trin gydag urddas ac y perchir eu hawliau dynol. Mae hyn yn wir am bawb sy'n ymgymryd â thaith, ni waeth am ba reswm y maent yn ymfudo.

Mae gan elusennau rôl wrth iddynt gynnig cymorth i bobl sydd newydd gyrraedd Ewrop i fodloni eu hanghenion mwyaf sylfaenol megis dŵr, bwyd poeth a rhywle i gysgu. Gallant helpu newydd-ddyfodiaid hefyd i gyrchu gwasanaethau cymdeithasol a gwasanaethau iechyd ac i wreiddio yn eu cymunedau newydd.

Addaswyd o: Refugees and Migrants Crisis in Europe; Oxfam International Public Engagement Toolkit (Oxfam, 2016)

Ffynhonnell: Bagloriaeth Cymru: Ffoaduriaid (Adnoddau Addysg Oxfam)

<https://www.oxfam.org.uk/education/resources/welsh-baccalaureate-refugees>

Adnodd 2

**Problemau a datrysiadau ymfudwyr,
ffoaduriaid a cheiswyr lloches**



Llun: Pablo Tosco/Oxfam

Adnodd 2



Llun: Pablo Tosco/Oxfam

Ffynhonnell: Bagloriaeth Cymru: Ffoaduriaid (Adnoddau Addysg Oxfam)
<https://www.oxfam.org.uk/education/resources/welsh-baccalaureate-refugees>

Adnodd 2

Bidi Bidi, y wersyll ffoaduriaid fwyaf yn Wganda

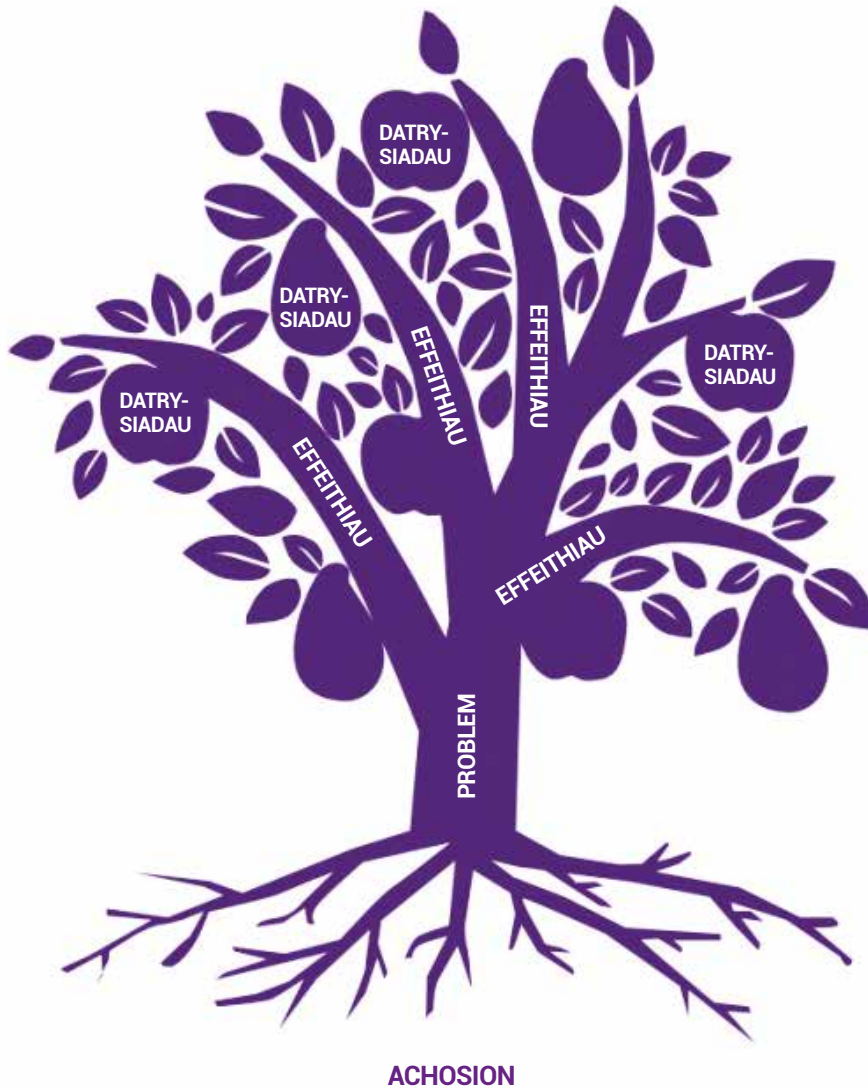


Llun: Menywod yn cludo dŵr yn ôl i'w llochesau yng ngwersyll ffoaduriaid Bidi Bidi yn Wganda. Mae'r wlad honno'n llochesu miliwn o bobl erbyn hyn o Dde Swdan, sydd wedi ffoi rhag rhyfel a newyn yn eu mamwlad. **Llun gan:** Coco McCabe/Oxfam

Ffynhonnell: McCabe, Coco: In Uganda, a million refugees from South Sudan—with a million stories to tell (Oxfam America First Person Blog, 2017)

<https://firstperson.oxfamamerica.org/2017/08/in-uganda-a-million-refugees-from-south-sudan-with-a-million-stories-to-tell/>

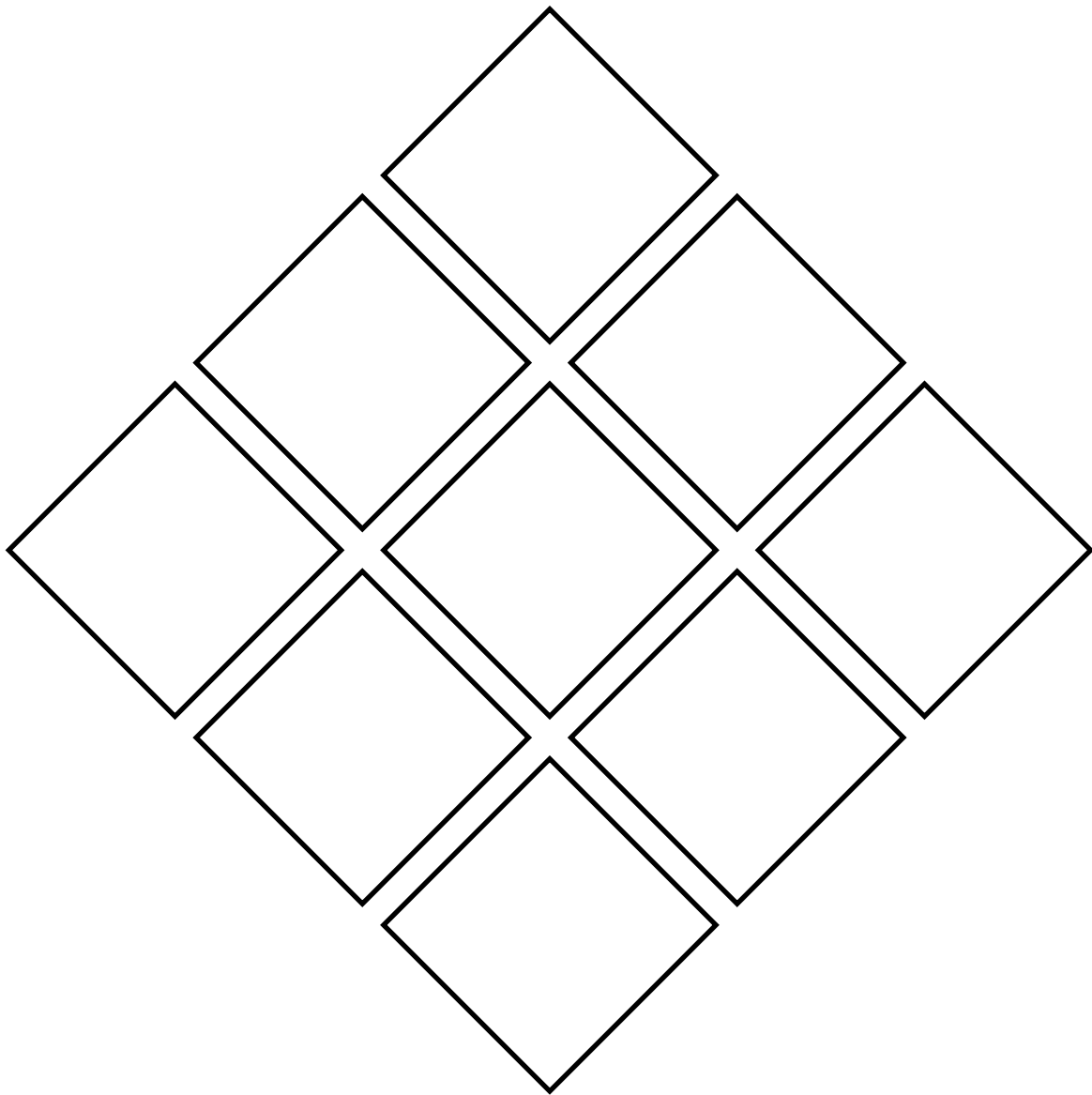
Adnodd 3



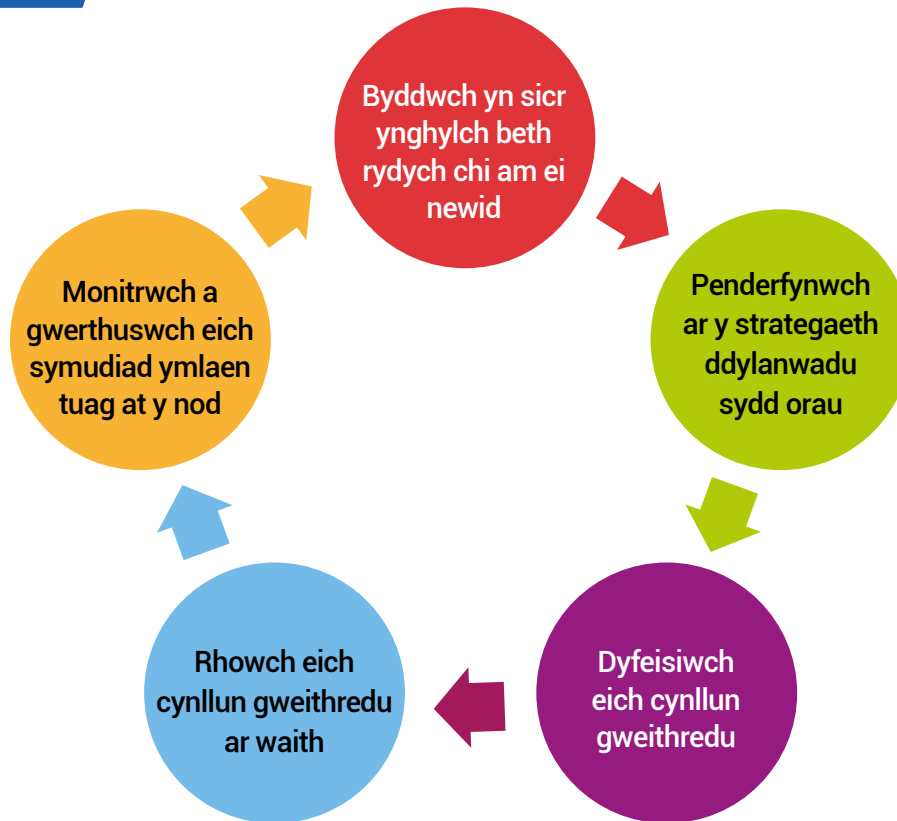
Ffynhonnell: Global Citizenship in the Classroom: A Guide for Teachers (Oxfam GB, 2015)
www.oxfam.org.uk/education/Adnoddsglobal-citizenship-in-the-classroom-a-guide-for-teachers

Adnodd 4

Diemwnt 9



Adnodd 1



Rhaid iddynt sicrhau hefyd fod eu cynllun yn un SMART:

- S** Penodol - gellir ei ddiffinio'n glir
- M** Mesuradwy - gellir mesur unrhyw newid sy'n digwydd
- A** Cyraeddadwy - mae'n bosibl ichi ei gyflawni
- R** Realistig - gellir ei gyflawni â'r adnoddau sydd ar gael ichi
- T** Amser-gyfyngol - gellir ei gyflawni o fewn yr amser sydd ar gael (mewn un tymor er enghraifft)

Adnodd 2

Syniadau ar gyfer penderfynu syniad

Syniad 1

- Tynnwch neu ddychmygwch linell ar draws y llawr sy'n cynrychioli sbectrwm o wahanol safbwyntiau – o 'Cytuno'n llwyr' ar un pen i 'Anghytuno'n llwyr' ar y pen arall.
- Rhaid i bawb ysgrifennu syniad ar nodyn Post-it. Darllenwch rai o'r syniadau'n uchel a gofynnwch i bawb sefyll ar y rhan o'r llinell sy'n cynrychioli orau eu barn o ran: a ddylid defnyddio'r syniad yn eu grŵp nhw neu beidio.
- Gofynnwch i bobl sydd ar wahanol fannau ar hyd y llinell i esbonio eu safbwynt ac wedyn gofynnwch iddynt newid eu lleoliad os ydynt wedi cael eu perswadio i newid eu barn.

Syniad 2

- Ysgrifennwch y syniadau y mae diddordeb gan bobl ynddynt, a rhannwch y dysgwyr yn grwpiau llai wedyn i archwilio'r dau neu dri syniad mwyaf poblogaidd.
- Neilltuwch dipyn o amser i ymchwilio i'r syniadau gan ddefnyddio gwefannau elusennau; ystyriwch sut gall eich grŵp helpu, a pha bobl eraill y gallech chi gysylltu â nhw i weithredu. Ymchwiliwch i elusennau megis EYST ac Oxfam i ddysgu pa ymgyrchoedd, gweithgareddau a digwyddiadau sy'n cael eu trefnu ar hyn o bryd. A allai eu gwybodaeth arbenigol fod yn gymorth ichi? Gwahoddwch siaradwr(aig) o Oxfam i'ch ysgol i ddweud wrthyh chi am y gwaith gwerthfawr y mae Oxfam yn ei gyflawni. Ymchwiliwch i elusennau a grwpiau arbenigol sy'n helpu ffoaduriaid yn eich ardal.
- Piniwch bopeth a ddysgwch chi ar y wal a gofynnwch i aelodau'r grŵp benderfynu pa syniad y maent yn teimlo gryfaf amdano.



Syniad 3

- Cynhaliwch gyfweiliad ag athro/athrawes, pennaeth yr ysgol, neu ffigur leol.
- Gofynnwch iddynt am eu sylwadau ynghylch y syniadau sydd o ddiddordeb ichi, a siaradwch â nhw am sut gallent eich cynorthwyo chi.

Adnodd 3

- Crëwch ddathliad o amrywiaeth a chydraddoldeb yn y dosbarth, wedi'i seilio ar y gweithrediadau yr ydych chi'n mynd i'w cyflawni
 - Ysgrifennwch lythyr perswadiol i hybu'r digwyddiad yr ydych chi'n ei drefnu
 - Trefnwch gyfarfod cynllunio
 - Cynhaliwch ddigwyddiad diwylliannol lle gellir cydrannu ieithoedd, bwydydd, ffyrdd o ddathlu, barddoniaeth, miwsig, ffilm
 - Gwirfoddolwch am ddiwrnod
 - Gweithiwch ar y cyd â'ch siop Oxfam agosaf i gynnal arddangosfa am wythnos yn y siop o'r hyn yr ydych chi wedi'i ddysgu
 - Lluniwch adnodd dysgu i gefnogi dysgwyr Saesneg fel Iaith Ychwanegol (EAL) yn eich ysgol fel rhan o'ch testun, gan ddefnyddio'r lluniau a'r ffilmiau a gynhyrchwyd gan ddysgwyr yn yr adnodd yma
 - Ysgrifennwch stori am ymfudo
 - Casglwch straeon newyddion am ymfudo am wythnos a mapiwch nhw: trydarwch am y straeon hyn bob dydd
 - Gwahoddwch y cynghorydd lleol i'ch ysgol i siarad â'r dysgwyr am amrywiaeth, hawliau a chyfrifoldebau, ac am yr hyn y mae'r gymuned leol yn ei wneud yn eich ardal i gefnogi hyn
 - Cysylltwch ag elusennau lleol a chenedlaethol i ofyn am gefnogaeth a gwybodaeth
 - Trefnwch gyfweiliadau ag ymfudwyr, ffoaduriaid neu geiswyr lloches yn eich ardal
 - Gwnewch eich ffilm eich hunain yn dathlu amrywiaeth ddiwylliannol yn eich ysgol
-

-
- Trefnwch arddangosiadau sy'n dathlu amrywiaeth
 - Trefnwch 'iaith y mis' i ddatlu gwahanol ieithoedd yn yr ysgol
 - Sefydlwch glybiau sgwrsio lle gall plant nad ydynt yn siarad Saesneg/Cymraeg ymarfer siarad â siaradwyr Saesneg/Cymraeg
 - Darparwch lyfrau ym mamiaith y plant hyn
 - Adolygwch bolisi ac ethos yr ysgol
 - Trefnwch brosiectau ar themâu teithiau neu noddfa
 - Darllenwch lyfrau ffuglen yn y dosbarth ar themâu teithiau neu noddfa
 - Chwiliwch am gysylltiadau ar hyd hanes mewn ffuglen a llenyddiaeth ffeithiol, ffilmiau, dramâu
 - Cysylltwch â'r amgueddfa leol i weld a oes arddangosiadau ar gael ganddi i'w rhoi ar fenthyg, gan gynnwys arteffactau a thoriadau papur newydd
 - Hyrwyddwch weithredu cadarnhaol, e.e. ysgrifennu i'ch Aelod Seneddol, cefnogi elusennau lleol sy'n gweithio gyda ffoaduriaid
 - Trefnwch waith gwirfoddol i ffoaduriaid lleol
 - Crëwch ardd noddfa neu lyfrgell noddfa
 - Trefnwch broses ymsefydlu
 - Sefydlwch system gyfeillio
 - Rhowch wisgoedd ysgol neu wisg Addysg Gorfforol ar fenthyg
 - Darparwch gymorth ar gyfer disgyblion EAL
 - Cysylltwch â gweithgareddau allgyrsiol a ddarperir gan elusennau neu grwpiau cymorth yn yr ardal
 - Trefnwch ddigwyddiad i arddangos y gwaith yr ydych chi wedi'i wneud

Adnodd 4

Teitl y Cyfarfod:	Dyddiad:
Enwau'r bobl yn y cyfarfod	
Enwau'r bobl nad oeddent yn gallu dod	
Adroddwch yn ôl ar yr hyn y cytunodd pobl i'w wneud yn y cyfarfod diwethaf	
Eitem agenda 1 (Crynowch yma)	Gweithrediadau a gytunwyd Pwy sy'n arwain: Beth sydd eisiau ei wneud: Pryd mae angen iddo ddigwydd: Pwy ddylai helpu: Mae llwyddiant yn edrych fel...
Eitem agenda 2 (Crynowch yma)	Gweithrediadau a gytunwyd Pwy sy'n arwain: Beth sydd eisiau ei wneud: Pryd mae angen iddo ddigwydd: Pwy ddylai helpu: Mae llwyddiant yn edrych fel...



<p>Eitem agenda 3 (Crynowch yma)</p>	<p>Gweithrediadau a gytunwyd</p> <p>Pwy sy'n arwain: Beth sydd eisiau ei wneud: Pryd mae angen iddo ddigwydd: Pwy ddylai helpu: Mae llwyddiant yn edrych fel....</p>
<p>Eitem agenda 4 (Crynowch yma)</p>	<p>Gweithrediadau a gytunwyd</p> <p>Pwy sy'n arwain: Beth sydd eisiau ei wneud: Pryd mae angen iddo ddigwydd: Pwy ddylai helpu: Mae llwyddiant yn edrych fel...</p>
<p>Unrhyw fusnes arall (Eitemau nad oeddent ar yr agenda)</p>	<p>Gweithrediadau a gytunwyd</p> <p>Pwy sy'n arwain: Beth sydd eisiau ei wneud: Pryd mae angen iddo ddigwydd: Pwy ddylai helpu: Mae llwyddiant yn edrych fel...</p>
<p>Cytunwch ar ddyddiad, lle ac amser y cyfarfod nesaf</p>	

Adnodd 5

Syniadau ar gyfer gwerthuso prosiect²

Syniad 1

Gofynnwch i'r grwpiau ysgrifennu'ch cwestiynau a gweithio ar y cyd i'w hateb.

- **Canlyniadau'r prosiect**
 - Sut oeddech chi'n teimlo am y canlyniadau?
 - Beth ddysgoch chi o'r prosiect?
- **Dyrannu tasgau**
 - Pa mor dda y cyflawnwyd y tasgau?
- **Gwaith tîm**
 - Pa mor dda rydych chi wedi cyfathrebu yn y tasgau?
- **Cyfathrebu**
 - Pa mor dda rydych chi wedi llwyddo i gael pobl eraill i gymryd rhan yn y gweithrediadau?
 - Beth mae'n rhaid ichi ei wneud nesaf?

Syniad 2 - Tair Cadair

- Eisteddwch â'ch cadeiriau mewn cylch gan adael tair cadair yn wag
- Symudwch o gwmpas fel petaech chi'n chwarae Newid Cadair gyda Miwsig, nes eich bod yn stopio ar gadair
- Ysgrifennwch ar y cadeiriau gwag:
 - Beth fwynheuais i fwyaf
 - Y brif her
 - Beth fyddwn i'n ei newid...
- Pan fydd dysgwyr yn stopio ar gadair, mae'n rhaid iddynt ateb y cwestiwn